

NA ROB NERAZUM-
LJIVEGA PREDPISA

Spet prispevek več za birokracijo?

Tehnične izpremembe pri odvijanju prispevka za zaposlovanje imajo čudne posledice: bančna manipulacija s prispevkom od zasebnikov bo znesla 600 N din, vsega prispevka pa se bo pri nas zbralo za 3000 N din...

Po starih predpisih, ki so veljali do 31. 12. 1965, je bil 0,2 odst. prispevek za zaposlovanje zajet v prispevku, ki so ga odvajali državni organi, delovne organizacije in zasebni delodajalci od osebnih dohodkov zaposlenih socialnemu zavarovanju.

Na osnovi novega zveznega temeljnega zakona o prispevih in davkih občanov in pravilnika, ki ga je izdal Zvezni sekretariat za finance, pa je zdaj drugače. Po določilih omenjenega pravilnika morajo od 1. 1. 1966 vsi zavezanci plačati prispevka za zaposlovanje nakazovati ta prispevek neposredno komunalnim skupnostim za zaposlovanje. Odslej se prispevek torej ne nakazuje več socialnemu zavarovanju. Kaj smo dosegli s tem?

Pri delovnih organizacijah ne bo posebnih težav, ker osebnih dohodkov pri SDK ne bodo mogli dvigniti, če prispevka za zaposlovanje ne bodo odvedle. Posebna evidenca tu torej ni potrebna.

Čisto drugače pa je z zasebnimi delodajalci. Teh je v petih občinah, za katere postuje komunalna skupnost za zaposlovanje v Novem mestu, več kot tisoč. Ker bo treba ustvariti natančno evidenco od dotoka prispevkov do zasebnih delodajalcev in ga beležiti v tisoč karticah, bo potreben za to delo poseben uslužbenec. K temu je treba pristihi še opomine za zaoznanje, knjiženje 1000 temeljnic itd., da o administrativni obdelavi takšne pisarje ne govorimo. Upoštevati je treba še to, da so prispevki od zasebnikov zelo majhni, in da bo malokateri nakazal več kot 300 dinarjev na mesec. Samo bančna manipulacija za to nakazila pa bo veljala pri SDK najmanj 60 din! Tisoč zasebnikov bo vsak mesec porabilo 60.000 dinarjev samo za stroške nakazila, prispevka pa se bo zbralo za kakšnih 300.000 din!

Namesto da bi se odločili za nakazovanje prispevka po starem cenem načinu, smo se raje odločili za prispevek birokraciji. Dokaj čudno pa je, da se je to zgodilo v času, ko največ govorimo o potrebnosti sodelovanja med podjetji in službami. Prav gotovo je bilo dosedanje sodelovanje pri pobiranju prispevka med socialnim zavarovanjem in zavodi za zaposlovanje koristno, ceneno in uspešno! Kaj je torej boljše: ali pobirati prispevke za splošne družbene potrebe po najcenejši poti, ali pa razvijati pri tem administracijo in birokracijo, čeprav je obojega že tako in tako preveč?

MILOŠ JAKOPEC

ZIVO GADJE GNEZDO. Takole se je pripeljalo tako za fregato Krištofa Kolumba vodstvo metliških pustnih prireditev. Čeprav je imelo pod svojo komando vse od ladij preko najnovejših limuzin do raket, se je najbolj zaneslo na soliden domač prevoz — z volmi. Poročilo o nedeljskem praznovanju v Metliki berite na 12. strani! (Foto: M. Moškon)

SE NAM LETOS SPET OBETAJO REBALANSI?

GREDO PRORAČUNI MIMO REFORME?

Planirano 34-odstotno povečanje osebnih dohodkov je v nasprotju z vodili reforme in pomeni fiktivo, ki bo letos spet zahtevala rebalans!

Prišel je čas, ko sestavljamo proračune teritorialnih enot. Tako kot vedno je ta čas poln skrivnosti, posvetov za zaprtimi vrati ter števil in navodil, ki se iz dneva v dan spreminjajo. Kakšna bo proračunska žetev, ne more za zdaj še nihče reči. Skozi priprta vrata pa tu in tam le uide kakšna besedica, ki pove vsaj nekaj o tem, kaj se obeta.

Letos je s proračuni tako: osebni dohodki so lahko obremenjeni po zveznih zakonitih predpisih z največ 12,5 odst. proračunskih dajatev. Teh 12,5 odst. se deli takole: 2 odstotka pripadajo republiškega proračunu za rezerve v republiki, 2,5 odst. proračunu federacije, 3 odst. proračunu republike, 5 odst. občinskim proračunom.

Vrvica je tudi letos prekratka! Če teh 12,5 odst. prispevkov od osebnih dohodkov, ki so hkrati (vsaj v ob-

činah) glavni proračunski vir, obračamo tako ali tako, je denarja za proračune premalo. Kaj storiti? Pa so v republiki ugotovili, da bo sredstev za silo dovolj, če planiramo letos 34 odst. povečanje osebnih dohodkov. Če bodo osebni dohodki večji, se bo tudi z 12,5 odst. prispevkom od osebnih dohodkov zbralo več denarja...

Do tukaj je vse prav, toda to je vendar fiktiva, nekaj, kar je sicer resda napisano, pa ne bo uresničeno! Celo več, takšna rešitev je v popolnem nasprotju z reformo. Govorec o reformi nenehno trdimo: porabiti ne moremo in ne smemo več kot ustvariti! Povečanje osebnih dohodkov, ki ni pogojeno s povečanjem storilnosti, pa pomeni, da bi radi porabili več kot pa ustvarimo. Od kod torej takšna spodbuda, da planiramo 34 odst. povečanje osebnih dohodkov? Kaj pa, če bodo v delovnih organiza-

Glavni odbor SZDL o kmetijstvu

V torek, 1. marca, bo v Ljubljani razširjena seja glavnega odbora Socialistične zveze Slovenije. Obravnavali bodo aktualna vprašanja kmetijstva in vasi.

Ker bo VI. kongres temu vprašanju posvetil precejšnjo pozornost, se zdi prav to gospodarsko področje obširneje obdelati in opozoriti na nekatere probleme že prej, saj je tudi

od pravičnega reševanja teh problemov odvisno uspešno izvajanje gospodarske reforme. Izvajanje pa bo bolj zanesljivo, če bodo kmetijske in druge organizacije, strokovne in upravne institucije, družbeno politične organizacije in posamezniki, ki delajo v kmetijstvu, ugotovili, kakšna naj bo pot in kakšen pristop, da se bo kmetijsko pridelovanje hkrati z vasjo aktivneje vključevalo v družbeno ekonomski razvoj.

Podatki povedo, da je bilo leta 1931 v Sloveniji 58,8 odst. aktivnega kmečkega prebivalstva, leta 1948 še 48,9 odst., 1961 le 31,3 odst., v letu 1964 pa še samo 28,4 odst. V novomeški občini je n. pr. po ocenah zdaj še okoli 40 odstotkov aktivnega kmečkega prebivalstva. Iz vsega tega je razvidno, da imamo pri nas še vedno precej aktivnega kmečkega življa.

Kmečko prebivalstvo predstavlja ob vsem tem veliko večino članstva Socialistične zveze. Na letnih konferencah krajevnih organizacij kot tudi na občinskih konferencah so delegati članstva iz kmečkih vrst govorili o problemih kmetijstva. Ni bilo samo obravnavano in ugotovljeno, temveč tudi predlagano, da bi v kmetijstvu prišlo do takega koraka, ki bi kmetijskega proizvajalca izenačil z drugimi. To so tudi zahteve in jih primerno že uveljavljajo v življenju. Ob popolnem razumevanju družbe za tako pot pa bomo lahko slej ko prej že govorili o intenzivni kmetijski proizvodnji.

Enajsta seja glavnega odbora bo v glavnem po-

drobneje osvetlila nekatere kmetijska vprašanja kot: povečanje življenjskega standarda, materialna osnova delavskega samoupravljanja, odnosi cen, programska usmeritev, intenziviranje gospodarjenja, zunanjetrgovinska menjava, manj razvita področja, razvoj družbenih obratov, proces podružbljanja zemlje, mehanizacija, šolanje kadrov, kooperacijski odnosi in podobno.

Obsežno gradivo podrobno in skrbno zajema snov, ki bo v številnih razpravah pomagala kot osnova pri izdelavi sklepov VI. kongresa.

Ker se zavedamo, kako pomembna bo seja glavnega odbora SZDL, bomo tudi v našem tedniku posvetili večjo pozornost razpravam, polemikam in predlogom za reševanje kmetijskih vprašanj.

Letošnje investicije v Kočevju

V kočevski občini so predvidele gospodarske investicije za letos naslednje investicije: »Melamina« rekonstrukcija kotlovnice oziroma gradnja toplarne, Lesna industrija modernizacija nekaterih obratov, »Tekstilana« nabavo novih strojev, Trgopromet gradnja samopostrežne trgovine, Pletilstvo nabavo novih strojev in KGP dograditev klavnice.

Med negospodarskimi investicijami so najpomembnejše: nadaljevanje gradnje osemletke, gradnja pokopališča, sofinanciranje ljubljanske bolnice, elektrifikacija podeželja itd.

Opozorilo bralcem

Bralce in naročnike Dolenjskega lista opozarjamo, da objavljamo danes na 22. strani našega časnika pojasnilo novomeškega Podjetja za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij o STANOVANJSKI REFORMI IN NOVIH STANARINAH. Pojasnilo tiskamo na posebno željo številnih naročnikov našega tednika, ki so želeli izvedeti o sedanjih spremembah v gospodarjenju s stanovanju kaj več.

UREDNIŠTVO LISTA

Občni zbor Izseljen-ske matice

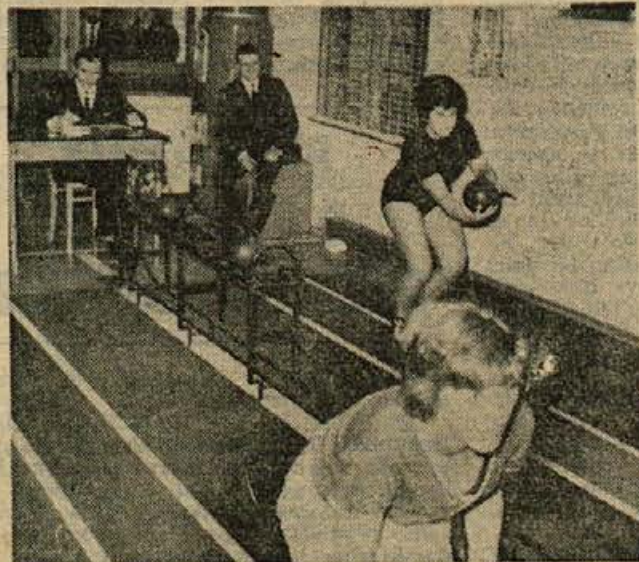
Jutri, 25. februarja, bo v dvorani Doma sindikatov v Ljubljani 10. redni občni zbor Slovenske izseljenke matice. Na njem bodo sprejeli program dejavnosti za letošnje leto, dopolnili pravila matice in izvolili nov nadzorni odbor.

Vreme

OD 24. FEBRUARJA DO 6. MARCA

Najkasneje okrog 28. februarja ohladitev s snegom do nižin. V začetku marca pretežno jasno in hladno vreme z mrazom ponoči, pozneje nekoliko topleje.

Dr. V. M.

V soboto in nedeljo se je v Kočevju republiškega prvenstva v kgljanju za posameznice udeležilo 46 tekmovalk iz raznih slovenskih kgljaških klubov. Na sliki: Minka Sonnenwald (Gradis, Ljubljana) in Marija Maršič (KK Izola, v ozadju) na lepem štiristožnem kgljišču v Gaju. Več o tekmovalni berite na športni strani današnje številke (Foto: J. Primc).

OBISK PRI RIBNIŠKEM TURISTIČNEM DRUŠTVU

Krog kupcev spominkov se širi

Turistično društvo Ribnica se dogovarja s Poslovnim združenjem obrti o izvozu ribniških spominkov v Trst in München. To bi bil prvi primer, da bi ribniške spominke tudi izvažali v večjih količinah, čeprav so jih že razstavljal v Frankfurtu, Dresdenu in Gradcu v letih 1964 in 1965 pod okriljem Turistične zveze Slovenije. Društvo je tudi v dogovorih s Turistično zvezo Jugoslavije, da bi leta 1967 razstavljalo na svetovni razstavi v Montrealu (Kanada).

Lani je Turistično društvo prodalo za 15 milijonov sta-

rih din spominkov, v prvem mesecu in pol letos pa so prodali za preko milijon starih din, razen tega pa zbrali za okoli 4 milijone starih din naročil. Interes za spominke iz leta v leto narašča. Letos so naročila ribniške spominke že vsa večja gostinska podjetja iz Ljubljane in tudi nekatera trgovska. Med dobrimi odjemalci je tudi Postojnska jama in podjetja iz Slovenskega Primorja, ki se ukvarjajo s turizmom. Vedno večji interes za spominke kažejo tudi hrvaška trgovska podjetja, ki imajo poslovalnice ob Jadranski obali.

Za razvoj samoupravljanja na vseh področjih

Kakor je sklenil glavni odbor, bo VI. kongres SZDL Slovenije delal pod vsebinskim naslovom: Socialistična zveza v nadaljnjem razvoju družbenega samoupravljanja. Ze ta naslov sam opredeljuje, kaj bo kongres predvsem obravnaval. Na eni strani bodo v ospredju različne zadeve, ki se nanašajo na razvoj same Socialistične zveze, na drugi strani pa vsa področja družbene dejavnosti, in sicer predvsem s stališča, kako se lahko v njih uveljavljajo občani kot upravljavci.

Vsako področje ima svoje posebnosti. Vsaka delovna organizacija ima drugačne pogoje, se razvija v drugačnih okoliščinah. To v določenem smislu pogojuje tudi bolj ali manj urejene odnose v delovnih kolektivih. Toda vsem je skupno:

- bolj ko je razvito v delovnih kolektivih demokratično vzdušje, da lahko ljudje brez strahu povedo tisto, kar mislijo, več kot velja v občinskih skupnostih
- beseda občanov, uspešnejše je tudi samoupravljanje in bolj se lahko tudi uveljavljajo občani kot samoupravljalci.

Ce kjerkoli ni kaj prav, slišimo navadno, da so za to krivi samoupravljavci,

dostikrat jih dolžimo, da imajo premalo razvito družbeno zavest. Res je, da je naše samoupravljanje še mlado, res je tudi, da včasih občani ali člani delovnih kolektivov ne morejo dojeti različnih poročil, o katerih bi morali odločiti. Se posebno seveda, če je gradivo, o katerem bi morali upravljavci govoriti, sestavljeno v njim nerazumljivem jeziku. Nikoli ne bo mogoče doseči, da bi vsi upravljavci do dna razumeli, denimo zaključni račun podjetja, v katerem mrgoli podatkov in ki jih zna brati le tisti, ki ve, kaj vse te številke pomenijo. Toda to še ne pomeni, da bi smeli delovnim ljudem očitati nerazvito družbeno zavest.

Pred leti, ko so dobili delovni kolektivi pravico neposredno odločati o delitvi osebnega dohodka ter o gospodarjenju s sredstvi delovne organizacije, smo dostikrat slišali nejeverne Tomaže: »Delovni kolektivi bodo predvsem mislili, kako bodo sredstva delili. Mislili bodo predvsem na svoj zaslužek, ne pa na prihodnost podjetja.« Kako drugače je bilo v resnici! Kako redke so bile delovne organizacije, kjer so kolektivi mislili, kako bi iztisnili čim več za sebe. Kako varčno so gospodarili delavski sveti v veliki večini delovnih organizacij! To je bilo mogočno potrdilo, s kakšnim globokim občutkom družbene zavesti upravljavci v delovnih organizacijah in občinskih skupnostih upravljajo družbene zadeve.

Doslej se je moralo družbeno upravljanje marsikje prebijati čez visoke pregrade. Ponekod je v podjetjih vzelo vso samoupravo v zakup nekaj ljudi, ki so pritiskali na druge, da niso upalji govoriti ali pa da niso odločali po svoji glavi. Drugod samoupravnim organom niso pripravili vsega, kar bi jim omogočalo, da bi samostojno odločali. Na zborih volivcev izrečena beseda je bila dostikrat bob

Papirkonfekcija in tiskarna za združitev

V soboto, 19. februarja, sta imeli podjetji PAPIRKONFEKCIJA in VALVASORJEVA tiskarna in knjigovodnica referendum, na katerem je bila velika večina zaposlenih za združitev obeh gospodarskih organizacij v novo podjetje. Ob tej združitvi smo prepričani, da bo skupno podjetje boljše in lažje gospodarilo ter poiskalo najboljše možnosti za zadovoljevanje potreb naročnikov papirne konfekcije in tiskarskih uslug. v. n.

■ BOMBE SE IŠČEJO — Poročali smo že, da sta ob španski obali strmoglavili dve ameriški vojaški letala, ker sta se zaleteli. Polet se je izvedelo, da so se zaletela najbrž tri letala. V enem izmed njih so bile vodikove bombe. Zdaj jih iščejo že en mesec.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Med dogodki preteklega tedna, ki bi utegnili — in nemara nič več kot samo utegnili — vplivati na mednarodna dogajanja, je vsekakor obisk britanskega premiera Wilsona v Moskvi. Tokrat se laburistični prvak res lahko izkaže in potrdi vse tisto, kar v Londonu govore o njem, da je namreč »čudežni otrok« politike. Pripisujejo mu izredno inteligenco, Churchillovo neposrednost, Lloyd Georgeovo zgovornost in še pipo ima vedno v ustih kot Baldwin. Vse to so lastnosti, ki jih ne bo potreboval le na bližnjih parlamentarnih volitvah, temveč še bolj v Moskvi, če bo hotel svoje sovjetske sogovornike prepričati, da je britanska politika taka, ki zdaj v tej mednarodni situaciji najbolj prispeva k miru.

To pa je kaj težavna in vrh vsega še nevhvaležna naloga, ko pa vsako predobro ve, kako taisti Wilson, ki je za predvolilne kampanje govoril, kako je treba čimprej skleniti mir v Vietnamu, zdaj na vso moč podpira ameriško politiko v jugovzhodni Aziji in pravi črnemu belu, če tako reče mister Johnson. Prav nenavadno pa je, da so tudi taki komentatorji, ki mislijo, da bi se prav iz tega Wilsonovega obiska v Moskvi lahko izcimila kakšna pobuda glede Vietnoma. Sklicujejo se namreč na to, da sta Velika Britanija in Sovjetska zveza soprodsednici ženevske konference o Indokini ter potemtakem tudi poklicani, da skličejo novo konferenco, če bi mislili, da bi mogla obroditi kakšen sad. Takle komentarji pa ne morejo temeljiti prav na ničemer drugem, saj so si stališča Londona in Moskve glede vietnamske krize tako vsaksebi, da bi bila prava senzacija, če bi glede tega našli kakš-

ne skupne točke. Wilson podpira Washington — njegova stališča pa smo že večkrat podrobno opisali. Moskva pa podpira znane štiri točke, ki sta jih bila objavila Hanoi in osvobodilna fronta Južnega Vietnoma, med katerimi je poglavitna zahteva, da se Američani takoj umaknejo iz dežele, kjer nimajo kaj iskati in kamor so tudi nepoklicani prišli.

Nekoliko več možnosti je, da bi se Wilson in Kosigin utegnili sporazumeti glede nekaterih drugih prav tako perečih mednarodnih vprašanj.

Wilson v Moskvi

Ena izmed takih stvari je prepoved vseh vrst jedrskih poskusov. V Londonu so že prej večkrat izjavljali, da bi bil tak sporazum koristen, ker bi pač prispeval k pomirivni duhov na svetu in bi bil nov dokaz želje po sporazumevanju na svetu. Se pred volitvami je Wilson govoril, da bi se morali zavzemati za brezatomsko cono v Evropi. Tudi glede tega bi lahko zdaj v Moskvi kaj povedali, če se bo Wilson pač spomnil, kaj je govoril, preden je prijel za krmilo države. Dosti težje pa bo govora o tem, da se klub atomskih držav ne bi razširil. Velika Britanija si najbrž ne bo mogla privoščiti, da bi se na lastno pest pogovarjala z Moskvo, ko pa je jasno, da ZDA še niso pokopale zamisli o jedrskih silah NATO, s čimer bi prišla Zahodna Nemčija posredno do jedrskega orožja. Ameriška igra z Zahodno Nemčijo je pravzaprav taka, da pritiska z njo ne le na

Francijo in na Sovjetsko zvezo, ampak prav tako tudi na Veliko Britanijo. »Če ne boste pridni, bo Bonn dobil atomsko bombo« — naposled bi se dalo tudi tako razumeti ameriško politiko v Evropi.

Tako Wilsonu ne preostane drugega, kot da se pogovarja predvsem o dvostranskih odnosih med Sovjetsko zvezo in Veliko Britanijo. Na tem področju pa lahko doseže marsikaj, saj sta obe strani pripravljene prispevati k nadaljnji krepitvi sodelovanja. Po svetu tudi ugibajo, ali bo zdaj Wilson znova povabil Kosigina, naj pride na obisk v London, kajti sovjetskega premiera so že vabili v Vel. Britanijo na obisk, pa se je vse skupaj podrl zaradi tako zveste britanske podpore Američanom v politiki do Vietnoma.

Takšna so torej predvidevanja glede možnosti za uspeh Wilsonovega obiska. Te temelje na znanih stališčih tako Sovjetske zveze kot Velike Britanije do mednarodnih vprašanj. Vendar je ena neznanka. Če je namreč res, da se je Wilson odločil na spomlad razpisati volitve v Veliki Britaniji, bi bil seveda zelo vesel, ko bi mogel stopiti pred volivce s kakšnim pomembnejšim mednarodnopolitičnim uspehom (ki naj bi mu ga podarili v Moskvi). V koliko pa so v Moskvi pripravljene ustreči tej Wilsonovi morebitni želji, je pa seveda drugo vprašanje.

Nekaj pa vendarle lahko zapišemo: Wilson prav gotovo ni prišel v Moskvo gledat na uro ali pa morebiti samo na baletno predstavo Bahčisarajske fontane. Ni namreč običaj, da bi se obiskovalci najvišji državniki, ne da bi prej že vedeli, v čem se bodo lahko sporazumeli. Nekaj torej bo, kaj, o tem pa zdaj le ugibajo.

ob steno, občani pa niso imeli možnosti, da bi spoznavali vse, kar se dogaja v občinski skupnosti. Ponekod je vso oblast vzelo v zakup nekaj funkcionarjev, ki so po svoji zamisli krojili usodo kraja in območja. Prenekatera investicija je bila drugačna, če zamislim posameznikov ne bi botrovali stricji na višjih položajih in če bi o njih vsestransko razpravljali občani. Drugod so občani dostikrat opozarjali na to ali ono nepravilnost, napako ali slabost, vendar pa so take pripombe pogosto naletele na gluha ušesa.

Navzlic številnim težavam pa se je vendarle samoupravljanje na vseh področjih razvijalo, se boga-

tilo, ob njem pa so dobivale svojo težo tudi različne moralne vrednote.

Samoupravljavci gospodarijo s čedalje več sredstvi, s tem narašča tudi pomen samoupravljanja. In zato bo tudi na V. kongresu v ospredju, kako naj v bodoče dela Socialistična zveza, da bo čim bolj vplivala na napredek samoupravnih odnosov.

Mnogo je takega, kar nas vleče nazaj. Osrednje vprašanje pri tem pa je vsekakor:

- kako ustvariti tako demokratično vzdušje, da bo vsak občan lahko povedal, kaj misli o tem
- ali onem in tudi pri speval s tem svoj delež
- k upravljanju družbenih zadev.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

■ NASUTION ODSTAVLJEN — NJONO OBDOBJE NA SMRT — Zadržano dni je spet Indonezija stopila v ospredje mednarodnih dogajanj. Na procesu proti organizatorjem neuspeha državnega udara so komunističnega ministra Njona obsodili na smrt. Skoraj isti dan pa je Sukarno objavil, da je odstavil generala Nasutiona s položaja vojnega ministra in podpredsednika vlade. Na to mesto je imenoval generala Sarbinjaja. Poleg tega je v vladi še nekaj novih ministrov. Posebno je zbudila pozornost vest, da so postavili za ministra novega ministra za letalsko industrijo vicemarsala Danija, ki so ga bili odstavili kmalu po neuspehu državnem udaru, češ da je on skrbel uporne enote z orožjem. Tudi admiral Martadinata se je moral posloviti od ministrskega položaja in je ta resor prevzel general Mulono.

■ DE GAULLOVA TISKOVNA KONFERENCA — Francoski predsednik de Gaulle je imel v ponedeljek prvo tiskovno konferenco po ponovni imenitvi. Med drugim je povedal, da se bo Francija do leta 1969 povsem umaknila iz NATO in da bo prevzela vsa tujna oporišča na svojem ozemlju.

■ GIZENGA IZGINIL — Nekdanji podpredsednik kongoške vlade in sodelavec Lumumbe Antoine Gizenga je v začetku teden skrivnostno izginil iz Leopoldville. Nekateri vedo povedati, da je v noči prešel čez reko Kongo — sednji brazzavilski Kongo. Gizenga so izpustili in izvolili v senat, ko je prišel na oblast general Mobutu.

■ KAIRO PODPIRA IRAK — Veliko pozornost je zbudilo skupno sporočilo o obisku iraškega predsednika Arefa v Kairu, v katerem je rečeno, da ZAR podpira Irak v boju proti Kurdom. Tako namreč razumejo stavek, v katerem je zapisano, da skupno poveljstvo podpira Irak v prizadevanjih, da bi zadušil upor na nekaterih svojih ozemljih.

■ NESREČA LETALA TU-114 — Na moskovskem letališču Serebretjevo je takoj po vzletu strmoglavilo sovjetsko potniško letalo »Tupoljev 114«. Ubilo se je osem potnikov. Zaradi slabe vidljivosti se je zaletelo v velik kum mokrega snega. V sedmih letih je to prva nesreča tega tipa sovjetskih letal.

■ NKRUMAH ODPOTOVAL V HANOI — Ganski predsednik notuje v DR Vietnam. V uradnih krogih poudarjajo, da se je Nkrumah le odzval vabilu Ho Si Minha, naj obišče Vietnam in da to ni v nikakršni zvezi z lani propadlim poskusom, da bi Gana posredovala v vietnamskem sporu. Ker pa se bo na poti v Hanoi ustavil še v Kairu, Karačiju in Rangun, ne izključujejo možnosti, da gre vendarle za novo gansko mirovno pobudo v okviru nezvanih dejel.

■ OKUŽBA V LJUBLJANSKI BOLNISNICI. Zaradi nepravilnega ravnanja z živili je v ljubljanski bolnišnici obolelo 70 bolnikov, ki so jedli postano kremo s snegom iz jajčnega beljaka. Zdravstveno stanje obolelih se že izboljšuje.

■ SMUČARJI - NOVINARJI. V soboto se je končalo XII. mednarodno smučarsko prvenstvo novinarjev iz 20 držav. V soboto je predsednik IS Janko Smole priredil za novinarje banket, ki je minil v prijateljskem razpoloženju.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

■ ZASEDANJE REPUBLISKE SKUPSCINE. Na skupnem zasedanju republiškega in gospodarskega zbora so poslanci poslušali ekspozice predsednika IS Janka Smoleta o problemih družbenega in gospodarskega razvoja republike v letu 1966. Po daljši razpravi o ekspoziciji so poslanci sprejeli resolucijo o usmeritvi družbenega in gospodarskega razvoja. V njej je med drugim rečeno, da bo ob maksimalni prizadetosti subjektivnih činiteljev in z izkoriščanjem vseh objektivnih možnosti letos mogoče doseči 7-8-odstotno povečanje družbenega proizvoda. Republika bo s svojimi ukrepi in finančnimi sredstvi vplivala na ureditve te naloge. Med drugim bo vlagala svoja za gospodarski razvoj namenjena sredstva predvsem za gradnjo elektroenergetskih objektov in za nadaljevanje gradnje koprške železnice. Na področju negospodarskih investicij bo dana prednost nadaljnji gradnji nove bolnišnice v Ljubljani, infekcijske klinike (Ljubljana), zdravstvenega doma dr. Petra Držaja, inštituta za tuberkulozo na Golniku, zavoda za usposabljanje slušno in govorno prizadete mladine, študentskega stanovanjskega stolpiča, Slovenskega narodnega gledališča, RTV (III. faza), nuklearnega inštituta, blejskega veslaškega centra, zavoda za slepo mladino, višje šole za zdravstvene delavce in stavbe Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

■ ZOPET ŽELEZNIŠKA NESREČA. V sredo ob 8.20 sta trčila kombiniran potniško tovorni vlak, ki je peljal iz Splita proti Križu, in tovorni vlak, ki se je iz iz nepojasnjenih vzrokov znašel na progi in zadenski vo-

zil od postaje Sadine v smeri Kaštel Staremu in Splitu. Umrlo je 29 ljudi, približno toliko pa so jih odpeljali v splitsko bolnišnico. Vzroke nesreče še raziskujejo, vendar so medtem pripravili več odgovornih ljudi na železnici, za katere sumijo, da so soodgovorni na nesrečo. Ob nesreči je izrekel sožalje tudi predsednik SFRJ. V sožalni brzojavki je tovariš Tito izrazil zaskrbljenost zaradi čedalje bolj pogostih nesreč na naših železnih. »Prosim, da hitro ukrepate,« je med

RESOLUCIJA O USMERITVI RAZVOJA SLOVENIJE

drugim rečeno v brzojavki, »in raziščete vzroke te nesreče.«

■ DILEME O ORGANIZACIJI BANK. Republiški in gospodarski zbor sta na svojih zadnjih sejah sprejela vrsto zakonskih in drugih predlogov. Zakon o pogojih za ustanovitev določenih poslovnih bank je sprejel samo republiški zbor, medtem ko je gospodarski zbor ta predlog zavrnil.

■ TEZE O RAZVOJU SLOVENIJE DO 1970. LETA. Izvršni svet Skupščine SRS je obravnaval teze o razvoju Slovenije do 1970. leta. Med drugim je menil, da je treba pri

izdelavi osnutka srednjeročnega družbenega razvoja SRS upoštevati stališča, ki so bila sprejeta v razpravah odborov IS. Osnovno izhodišče in podlaga pri izdelavi koncepta družbenega razvoja mora biti vključevanje v mednarodno delitev dela in pritegnitev vseh možnih intelektualnih sil v celotno družbeno aktivnost in ustvarjalnost.

■ VI. KONGRES SZDL HRVATSKE. Na VI. kongresu SZDL Hrvatske, ki je delal v plenumu in komisijah, je bila razprava zelo živahna in ustvarjalna. Tako so, na primer, govorili o referendumu kot demokratični obliki odločanja volivcev. Pri tem so menili, da je treba negovati tudi zboro volivcev kot primerno obliko za izmenjavo mnenja in dogovorov občanov. Eden izmed delegatov je predlagal, naj bi se na srbohrvaškem območju otroci v šoli učili tudi slovenščine ali makedonščine.

■ REZERVE FEDERACIJE. Iz rezerv federacije bodo pomagali trgu še z okoli tisoč tonami svinine in 500 tonami najboljše jagntetine. To pomeni, da se ni treba bati pomanjkanja tega mesa.

■ OKUŽBA V LJUBLJANSKI BOLNISNICI. Zaradi nepravilnega ravnanja z živili je v ljubljanski bolnišnici obolelo 70 bolnikov, ki so jedli postano kremo s snegom iz jajčnega beljaka. Zdravstveno stanje obolelih se že izboljšuje.

■ SMUČARJI - NOVINARJI. V soboto se je končalo XII. mednarodno smučarsko prvenstvo novinarjev iz 20 držav. V soboto je predsednik IS Janko Smole priredil za novinarje banket, ki je minil v prijateljskem razpoloženju.

Je strokovno delo res razvrednoteno?

Nenaklonjenost do strokovnjakov botruje v precejšnji meri tudi neurejen sistem nagrajevanja strokovnega dela - Zaradi neurejenih dohodkov delajo nekateri strokovnjaki v svojem podjetju zelo malo, doma pa se ukvarjajo z dodatnim honorarnim delom, ki prinaša večji zaslužek

Dvoje stvari slišimo zelo pogosto o strokovnjakih: eni trdijo o njih, da nišo za rabo, drugi spet ugotavljajo, da se strokovnjaki vse preračunajo na dinar! Strokovnjaki spet pa menijo, da so za svoje delo premalo plačani. Pokramlajmo malo o teh stališčih in pretehtajmo, kaj je prav in kaj ni.

Brez dobrega strokovnega vodstva si sodobne proizvodnje (reforma jo bo zahtevala vedno bolj in bolj) dandanes ne moremo več zamisliti. Hkrati pa moramo priznati, da smo strokovno delo marsikje res razvrednotili. Da je to res, potrjujejo začetni dve uvodni ugotovitvi, ki na žalost nista redki.

Ko trdimo, da se strokovnjaki zelo radi »obešajo« na dinar, da se torej radi podijo za zaslužkom, ne smemo pozabiti tega, da smo jih v to navajali sami. Pred leti, ko na našem nerazvitem območju še nismo vedeli, kaj je to kadrovska politika, je bilo pri nas zelo malo strokovnjakov. Ko smo ugotovili, da brez njih ne bo šlo, ni bilo časa, da bi jih izsolali. Zadeve smo se zato lotili drugače: obljubljali smo jim visoke osebne dohodke, da smo jih pridobili. Čeprav smo že takrat v isti sapi zelo vneto razpravljali o delitvi osebnih dohodkov po delu, smo smatrali strokovnjake kot nekakšno izjemo. Ko smo se pogajali z nekom,

če bo prišel k nam ali ne, smo se pogovarjali z njim samo o »plači« v starem smislu...

Druga napaka je v sistemu šolanja in izobraževanja. Tudi šolski sistem je destimuliral strokovnjakovo ustvarjalnost in ga še v času študija navajal v čisto pridobitništvo. Šola je vse premalo učila o tem, da bo strokovnjakov zaslužek nato, ko bo prišel v proizvodnjo, odvisen od njegove ustvarjalnosti, od dela, ki ga bo posvetil proizvodnji in od uspehov, ki jih bo dosegal. Zelo radi pa smo opozarjali na trenutno konjunkturo posameznih strok in poklicev, v katerih se bo zlahka zaslužilo...

O delitvi po delu tudi danes zelo veliko razpravljamo. Delavcem nenehno poudarjamo, da je njihov zaslužek odvisen od dela, da sta od tega odvisni tudi bodočnost in obstoj tovarne in podjetja. Nikomur pa ne pride na pamet, da bi tako govoril strokovnjakom! Najbrž ni samoupravna organa, ki bi zbral strokovnjake iz podjetja in poudaril: »Tovariši strokovnjaki, naši osebni dohodki so odvisni od našega dela. To velja tudi za vas! Osebni dohodki, ki jih dobite, morajo biti odvisni od vašega deleža v tem delu, od uspehov, ki bodo stvarna posledica vašega dela! Vsa naša proizvodnja je zrcalo vašega dela!«

Kaj takega se najbrže res zgodilo. Vzrok je zelo preprost: izgovarjamo se na merila, češ »ni jih za strokovno delo!« Toda teh meril ni, ker jih pač nismo pogruntali! Če pa bomo imeli urejen sistem nagrajevanja tudi za strokovnjake, bomo natančno vedeli, kaj in koliko so naredili in odčitkov ne bo več. Strokovnjaki pa bodo vedeli, da se spleča delati v domačem podjetju, saj jim bo to dokazal preprost izračun osebnega dohodka!

Varčuj in vlagaj pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI prej

TURIZEM V VSAKO VAS!

V brežiški občini se čedalje bolj zavedajo velikega pomena turizma za nadaljnji razvoj gospodarstva v Spodnjem Posavju - Turistične vzgoje morajo biti deležni tako odrasli kot mladi rod - Nudite gostom razen prenočišč tudi zdravo, dobro prehrano, take postrežbe si ljudje, ki si žele resničnega oddiha, najbolj žele!

Obširen delovni program Občinske turistične zveze v Brežicah zajema tudi široko akcijo turistične vzgoje naših občanov in ureditve lepih posavskih naselij. Izobraževalni program je razdeljen po skupinah za odrasle, šolsko mladino, lastnike turističnih sob in vodstva turističnih društev. Izobraževanje je predvideno v obliki predavanj in seminarjev s filmi in diapozitivi. Poljubna predavanja bi lahko organizirali v 15 središčih brežiške občine. Tam bi se lahko pogovorili z občanji, kako urediti naselja.

Posebno poglavje programa govori o turistični vzgoji mladine, ki jo je potrebno vzgajati v turistično razgledane občane.

V brežiški občini je že nad 100 lepo urejenih prenočišč, zato je potrebno lastnike teh sob kot tudi zasebne gostince temeljito seznaniti z osnovami turizma in odnosov do turistov. Poznati morajo tudi predpise in navodila za opravljanje te dejavnosti. Željeno je zlasti, da bi imeli gosti na razpolago poleg prenočišča tudi prehrano. Tak način uslug je v inozemstvu zelo donosen. Ni pa

dovolj samo priznana gostoljubnost, kvaliteta hrane in pijače, če so pa prostori in kraji zanemarjeni. Tu je potrebna le dobra volja in čuk za lepoto in čistočo naselja. V tej akciji igra pomembno vlogo krajevna skupnost in Socialistična zveza.

Uvedli bodo tekmovanje med posameznimi turističnimi društvi in posameznimi naselji in šolami. V to delo bodo vključili tudi radio Brežice in Dolenjski list kot najbolj razširjeni časnik v brežiški občini.

ek,

Na Kočevskem želijo hitreje potovati

V kočevski in ribniški občini se veliko govori o novem voznem redu na železnici, ki naj bi izšel v maju. Kakor smo obveščeni, nam bosta vzeta še dva vlaka in bosta vozila le do Dobrega polja. S predvidenim voznim redom namerava železnica ukiniti tudi vse potniške prevoze ob nedeljah. Seveda razumemo železnico, ki gleda predvsem po donosnosti prometa. Vemo pa, da krije na našem območju železnica izgubo v osebnem prevozu s

tovornim prometom. Kot vedno povedati ljudje, je prav s tem zaslužila toliko, da bi lahko imeli že »zlate šine«. Naj bo tako ali drugače, občani bi se vedno radi, da bi osebni prevoz na železnici ne bil preveč okrnjen. Menijo, da je pač bolj varen od cestnega prometa, razen tega pa ima še vrsto drugih prednosti. Dodajajo, da bi bilo treba vlakom povečati hitrost. Prav tako predlaga »ljudska tribuna«, naj bi na Kočevsko vozili trije pari motornih vla-

kov: zjutraj, ko naj bi se vlak vračal proti Ljubljani kot do zdaj; okoli 10. ure naj bi odpeljal iz Ljubljane, iz Kočevja pa naj bi se spet vrnil v Ljubljano okoli 12. ure; tretji naj bi iz Ljubljane odpeljal okoli 15. ure in se iz Kočevja spet vračal v Ljubljano okoli 18. ure. Proga mora ostati že zavoljo tovrnega prometa, železnica pa naj bi osebni promet obnavljala in ne ukinjala! Tako želijo in predlagajo na Kočevskem.

V. P.

KDOR JE IMEL DENAR V HRANILNICI NI NIC IZGUBIL

Hranilne vloge povečane za 23 odst.

Zdaj je tudi uradno objavljena vsiina tako imenovanih »dodatnih obrestí« na hranilne vloge, katerim je vrednost zaradi devizne reforme julija lani in povišanja življenjskih stroškov v drugem polletju 1965 padla za 23 odstokov.

Taka dosledna valorizacija hranilnih vlog, kakršno izvajamo pri nas, je menda edinstven primer v zgodovini valutnih reform in za skupnost ni majhna stvar, saj predstavlja to nadomestilo vrednosti okrog 70 milijard starih din.

Tisti, ki je imel 31. julija vloženi na primer 100.000 starih din, bo s 1. januarjem poleg rednih 5-odstotnih obrestí za 3 mesecev - to je 2.084 din - dobil še 23.000 din nadomestila, tako da znaša zdaj njegova vloga 125.084 starih din. Vse to seveda, če po 31. juliju 1965 ni z delnim dvigom zmanjšal vložnega zneska. V tem primeru mu pripada 23-odstotni pribitek na najnižji saldo, torej na znesek, ki je bil ves ta čas vloženi. Pribitek 23 odstokov se računa na vloge pri bankah, hranilnicah, poštah hranilnici in pri hranilno-kreditnih odsekih kmetijskih za-

drug, velja pa tudi za neodplačan znesek obveznic ljudskega posojila za Skopje in za vložena sredstva v življenjskem zavarovanju.

Hkrati z valorizacijo hranilnih vlog se po posebnem zakonu povečajo tudi zneski najetih potrošniških posojil za 25 odst. (kolikor so v povprečju narasle cene industrijskega blaga v drugem polletju), toda le pri tistih potrošniških posojilih, ki so bila dana v času od 28. junija do 31. julija 1965.

Po 31. juliju vloženi zneski se ne upoštevajo za valorizacijo hranilnih vlog, pa tudi za potrošniške kredite, najeto po tem roku, ne velja več obveznost plačila dodatnih obrestí.

Dodatne obrestí se ne obračunavajo pri vplačilih, ki jih je tovarna »Crvena zastava« prejela pred gospodarsko reformo za nakup avtomobilov, ker gre tu izključno za pogodbeni odnos med kupcem in tovarno. Za take primere pa ne velja zakon o dodatnih obrestí na hranilne vloge.

Vse kaže, da bodo banke in hranilnice navzlic obsežnemu delu pri pripisovanju obrestí

(saj gre samo v Sloveniji za blizu 600 tisoč hranilnih vlog) lahko že v februarju vpisovale v hranilne knjžice tako redne obrestí kakor tudi pribitek v obliki dodatnih obrestí.

Cena pujskom je v Brežicah poskočila

V soboto, 19. februarja, je bilo na tedenski sejmi prasičev v Brežicah pripeljanih 1.000 pujskov in starosti do treh mesecev in 45 starejših. 800 prasičkov je bilo prodanih s ceno do 1.000 starih din za kg žive teže, starejših pujskov pa je bilo prodanih 25 po ceni do 550 din za kg.

Novo mesto: živahno sejmišče

21. februarja je bil na novomeškem sejmišču precej živahen sejem, na katerem je bilo prodanih 499 pujskov, medtem ko jih je bilo na izbiro 518. Cene so bile v glavnem take kot prejšnji ponedeljek: manjši prasički so veljali 13.000 do 20.000 starih dinarjev, večji pa 21.500 do 35 tisoč starih dinarjev.

JANEZ PENCA, dipl. inž. gozdarstva: 6

GOZDOVI, KMETJE IN GOZDNO GOSPODARSTVO

Malo je takih posestnikov na Dolenjskem, ki imajo dobre gozdove, pa nočejo toliko sekati kot bi lahko. V takih slučajih bodo gozdarji izdali sečne naloge zato ker je nujno, da s posekom zrelega lesa omogočimo rast mladja in pa zato, ker les potrebujemo v našem gospodarstvu. Dvakrat bi delali napako, če bi na slabih gozdovih sekali preveč, v dobrih pa premalo!

Les, ki ga bo lastnik dobil za lastno porabo, bodo gozdarji posebej označili. Taka oznaka bo potrebna tudi za les, ki ga bo lastnik pripeljal na žago.

Če lastnik gozda ne soglašajo z izdanim sečnim dovoljenjem, se lahko pritoži na delavski svet gozdnega gospodarstva. Če tudi tu ne uspe, lahko vložijo tožbo pri pristojnem sodišču.

V zakonu o gozdovih je poudarjena pravica lastnikov pri opravljanju del v gozdu. Dosedaj v večini primerov kmetje opravijo sečnjo, spravilo in prevoz lesa sami in tako bo tudi naprej, čeprav bo možno, da ta dela opravi zanje gozdno gospodarstvo, če sami tega ne zmorejo. Dobrodošlo pa bo v večji meri kot doslej tudi sodelovanje lastnikov pri gozdnogojitvenih in urejevalnih delih. Zlasti kmečka mladina bo imela tu priložnost za dodatni zaslužek od letnih počitnicah. Plan gozdnogojitvenih del v letu 1966 je večji kot lani in ga brez omenjenega sodelovanja ne bi mogli izpolniti.

Če bo lastnik gozda oddal les na stoječem, mu ga bo gozdno gospodarstvo plačalo po ceniku za les na panju. Cene gozdnega gospodarstva so nekoliko višje kot tiste, ki jih je kot minimalne predpisal Izvršni svet SRS in so objavljene v Uradnem listu SRS št. 33.

Kakor zakon ugodno rešuje domačo porabo, pa je predviden ostrejši režim proti tistim, ki bi kršili predpise o prometu z lesom. Določene so celo kazni do 300.000 din, ki jih lahko izreče sodnik za prekrške proti tistem, ki prodajo les mimo gozdnega gospodarstva. Razen tega pa mora lastnik gozda vplačati še biološko amortizacijo, navedeno v prejšnji lestvici. Upamo pa, da taki ukrepi ne bodo potrebni, saj je že sedaj velika večina lastnikov gozdov oddala les samo gozdnemu gospodarstvu, odselej pa bodo tako morali postopati tudi tisti posamezniki, ki so doslej iskali pri prometu z lesom razna kriva pota.

Denar, ki ga bo Gozdno gospodarstvo zbralo kot biološko amortizacijo in iz prometa z lesom, bo porabilo za izboljšanje zasebnih gozdov. Stroški za gojenje in ostala dela v dolenjskih gozdovih so veliki, saj so po kvaliteti, po količini lesne mase in prirastka najslabši v Sloveniji. Prav malo je tudi v naših gozdovih iglavcev, ki hitreje priraščajo kot listavci, so pa tudi bolj iskani in cenjeni. Treba jih bo torej umetno zasajati in z gojitvenimi ukrepi pospeševati njih rast.

Da bi lastniki gozdov pa tudi ostala javnost zvedeli, kam gredo sredstva, ki jih gozdno gospodarstvo zbere od prometa z lesom, naj navedemo le nekaj skopih podatkov.

Leta 1965 smo pogodili 390 ha, čistili 1191 ha, obželi 1071 ha, redčili 229 ha, urejevali gozdove na površinah 7109 ha, za varstvo gozdov smo porabili 10.288.000 din, vzdrževali gozdne ceste, pota in stavbe za 46.944.000 din, zgradili približno 8 km novih cest in usposobili z rekonstrukcijo 6 km gozdnih poti za kamionski prevoz.

Smatramo, da bo sodelovanje dobro in brez trenj, če bodo lastniki gozdov upoštevali dvoje dejstev: zmogljivost gozdov in določilo o prometu z lesom, po katerem sme les iz zasebnega sektorja oddajati v promet samo gozdnogospodarska organizacija. Sicer pa bodo lastniki gozdov vključeni v upravljanje podjetja in bodo tako imeli priložnost sproti reševati posamezna pereča vprašanja.

KONEC

KLOPOTEC

Surovega še nihče ni jedel, pa vendar...

Tovariš urednik!

Ko je izšel zakon o gozdovih (v Uradnem listu SRS), so bili po vaseh množični sestanki, ki jih je organizirala Socialistična zveza. Na teh sestankih so kmetom, lastnikom zasebnih gozdov, obrazložili pomen zakona in hkrati sklep občinske skupščine, do koliko lesa ima lastnik pravico. Po tem sklepu ima vsak lastnik gozda v novomeški občini pravico, da na leto poseka 7 kub. metrov za kurjavo in 1 kub. meter tehničnega lesa.

Recimo, da ima neki kmet 7 ha gozdov. Med vojno so bili gozdovi popolnoma izsekani, po vojni pa se je lastnik podružil, gozdove obnovil in so zdaj lepo zaraščeni. V času, ko je bila izvedena taksacija, je ta kmet dobil dovoljenje, da lahko poseka 2 kub. metra drv za kurjavo in 5 kub. metrov iglavcev. Ker je bilo za kurjavo premalo, je posekal še nekaj iglavcev. Ta le je zamenjal za drva, ali pa ga je prodal in kupil drva in premog. Kaj bo, ko ne bo smel zdaj več sekati iglavcev, za drva pa dobi samo 2 kub. metra, ker mu gozd ne dovoljuje, da bi več posekal?

Ne vem, kaj je mislil tisti, ki je predvidel samo 7 kub. metrov drv za eno kmetijo! Vsak smet kuri za prehrano peč ali štedilnik vse leto, prav toliko časa peč, da kuha prašičem, pozimi pa najmanj še dve peči, da se greje. Potemtakem potrebuje pozimi kurjavo stalno za štiri peči.

Pogledajmo še malo drugam! Neko podjetje je nabavilo za čez zimo za 10 peči 60 kub. metrov drv, šola blizu mesta za 4 peči 30 kub. metrov itd. Torej pride v tem primeru na vsako peč po 6 do 7 kub. metrov drv za 6 mesecev, kmetu pa le 2,75 kub. metra. Ali je tako prav? Kje je v tem sorazmerje?

Res je, varčevati moramo, res pa je tudi, da bi morali varčevati vsi, ne samo kmeti! Ko sem na sestanku obrazložil razliko, sem slišal odgovor, da surove hrane še nihče ni jedel. Surovega res še nisem jedel, če pa bom posekal les, ki ne bo žigosan, bom gotovo kaznovan.

Kaj bi pa z 1 kub. metrom tehničnega lesa? Kmet porabi vsako leto deske za obnovo poda v svinjarih, za jasi v hlevu, razne pregrade v kletih in podobno. Odkazan mu bo torej samo kub. meter in to z vejami, listjem in iglicami, tako da bo dobil komaj 0,40 kub. metra uporabnega lesa. Kako naj si s tem pomaga, kako naj obnavlja kmetijo in gospodarska poslopja?

Vem, da tega ne boste objavili, zanimalo bi me pa, kaj bodo rekli drugi kmetje in odgovorni, ki so uredbo o dodeljevanju oziroma pravic lastnikov do lesa iz njihovih gozdov podpisali.

VINKO MIKEC
Mali Slatnik

Odgovor občinskega oddelka za gospodarstvo

Na pismo tov. Vinka Mikeca dajemo naslednje pojasnilo: Tov. Vinko Mikec v pismu »Surovega še nihče ni jedel, pa vendar...« kritično obravnava določitev količine lesa za neposredno uporabo v kmečkem gospodarstvu in gospodinjstvu na območju občine Novo mesto; predvsem stališča, da je količina 7 m

drv in 1 m³ tehničnega lesa letno premajhna za kmečko gospodarstvo.

Vzemimo primer tov. MIKCA, da ima kmet 7 ha gozdov, kateri kmet oz. lastnik gozda v okolici Novega mesta je po osvoboditvi ali kasneje sam obnovil in pogozdil 7 ha gozda? Doslej takšen primer ni znan. Za obnovo 7 ha gozda je potrebno približno 35.000 ustreznih gozdnih sadik, ki se jih takoj po vojni verjetno ni dobilo, saj mora biti sadika stara vsaj 3 leta, da je primerna za saditev. Poleg tega je treba v pripravo zemljišča in za pogozditev vložiti 2.000 do 2.500 delovnih ur (odvisno od površine zemljišča, ki se pogozduje) ali 250-300 delovnih dni. Razen tega je čas za pogozdovanje primeren samo spomladi in jeseni - skupno največ tri mesece. Obnova zasebnih gozdov se je tedaj - do ustanovitve gozdnih skladov leta 1952 - financirala iz sredstev takratnih gozdnih uprav in okrajnih proračunov.

Zamenjava lesa iglavcev za drva ni problem. V primeru, da kmet lahko seka v okviru zmogljivosti gozda letno 7 m listavcev za drva in 5 m³ iglavcev, lahko iglavce zamenja za drva. Pristojni gozdar odkaže navedeno količino lesa in posebej označi les za domačo uporabo. Preostalo količino iglavcev mora kmet oddati Gozdnemu gospodarstvu, ki gospodari z gozdovi. Gozdno gospodarstvo bo plačalo ta les po dnevnih cenah. Za izkupiček lahko kupi lastnik drva na obratu za maloprodajo, ki ga je Gozdno gospodarstvo v ta namen ustanovilo, ali pa premog.

Tov. Mikec v pismu vseskozi navaja kot enoto za drva kubične metre. Drva izražamo v prostorninskih metrih (prm), kar je nekaj drugega. 7 m³ drv je 11 prm drv. Podjetje ali šola ni kupila 60 m³ oz. 30 m³ drv, temveč 60 prm oz. 30 prm drv. 60 m³ drv bi zneslo nekaj čez 100 prm, kar verjetno ni vseeno. Glede nabave kurjave smo mnenja, da lahko vsakdo nabavi toliko kurjave, kolikor je potrebuje, v skladu s svojimi finančnimi možnostmi. Potrebe in možnosti pa sta dve tako različni stvari in vsi dobro vemo, kako težko ju je vsklajevati. Sem lahko prav tako štejemo potrebe lastnikov gozdov po lesu in zmogljivosti njihovih gozdov.

Po odloku o določitvi količine in vrste lesa za neposredno uporabo v kmečkem gospodarstvu in gospodinjstvu na območju občine Novo mesto (Uradni vestnik Dolenjske št. 29/65) ima lastnik gozda pravico do lesa za neposredno uporabo v svojem kmečkem gospodarstvu in gospodinjstvu letno 7 m³ (11 prm) lesa za drva in 1 m³ tehničnega lesa iglavcev oz. listavcev. V to količino ne štejejo sečni odpadki, če kmet seka večjo količino lesa, les pod 10 cm premera, ki se pridobi pri negi gozda, les pridobljen pri čiščenju pašnikov in košenic in les, pridobljen pri sečnji oreha. V kolikor potrebuje kmet večje količine lesa, npr. za vzdrževanje stanovanjskih in gospodarskih poslopj ali novogradnje, lahko dobi večjo količino, vendar v okviru donosnih možnosti svojega gozda. Večje količine lesa v navedenem smislu odobrava pristojne komisije Gozdnega gospodarstva na podlagi dokazil in posebnega pravilnika. Zato ne vidimo problema vzdrževanja in obnove gospodarskih poslopj. Če pa kmet nima dovolj gozdov ali pa je zmogljivost gozdov manjša kot so njegove potrebe, bo pač moral poiskati druge vire.

Zmogljivost zasebnih dolenjskih gozdov za sečnjo je zelo nizka. V normalnih okoliščinah bi lahko sekali pri-

blizno 120.000 m³ letno. Zaradi slabega stanja in majhnih zalog pa lahko sekamo samo 56.500 m³. V občini je 5.500 kmečkih gozdnih posestnikov. Če bi imel vsak izmed njih tako zmogljivost gozda, da bi lahko sekal količino, določeno z odlokom, bi za domačo uporabo posekali letno 44.000 m³ lesa od celotne sečnje 56.500 m³ lesa bruto, da ne upoštevamo potreb ostalih 750 lastnikov gozdov, ki niso kmetje. Po podatkih GG Novo mesto in KGP Brežice je odkup lesa od zasebnih lastnikov gozdov v letu 1964 znašal 25.804 m³ neto, kar bi zneslo približno 28.900 m³ bruto. Če odšteto odkupljeni les od skupne sečnje, je ostalo za domačo uporabo 27.600 m³, t.j. približno 50 odstotkov od skupne sečnje. Ti podatki so bili osnova za določitev količine lesa za domačo uporabo.

Poudarjamo, da je pridobitev večje količine lesa za domačo uporabo, kot je določena z odlokom, možna ob pogojih 2. člena odloka in pravilnika Gozdnega gospodarstva, seveda v okviru zmogljivosti gozda.

Oddelk za gospodarstvo
Obs Novo mesto

V Polomu je kino

Tovariš urednik!

V Pismih uredništvu je bilo 27. I. objavljeno pismo Alojzija Vidica iz Poloma št. 16. Na koncu pisma pravi pisec, da je potujoči kino prenehal š predstavami iz neznanih vzrokov. Vprašuje se tudi, zakaj jim delavska univerza odrekala pravico do predstave potujočega kina. Da bi bili prav informirani, moramo pojasniti:

takoj ko je Polom dobil električno energijo, smo pričeli s predstavami potujočega kina. Zaradi nezainteresiranosti občanov v Strugah smo tam prenehali s predstavami in ker je bila predstava v Polomu na isti vožnji, smo tudi tu začasno prenehali. Ker prebivalci Poloma niso zahtevali predstav tudi vnaprej, hkrati pa je bil slab obisk, smo s predstavami prenehali.

Na pismeno zahtevo vaščanov, o tem smo bili obveščeni konec prejšnjega leta, smo spet začeli s predstavami v Polomu. Ne samo to. Potujoči kino jim je preskrbel 30 novih stolov in novo peč. Oboje je stalo nad 150.000 starih din.

Kljub nepluženi cesti in drugim neprilikam operater redno piha za Polom. Toda glejte šmenta! Predstave prejšnjega tedna ni bilo, ker so vaščani raje šli loviti divje pujske za tuje lovcé. Operater pa se je vrnil brez predstave tepega filma.

Prebivalci Poloma, ali je vaše tarnanje res upravičeno?

Uprava Potujočega kina
Kočevje

Odgovor ni utemeljen!

Tovariš urednik!

Rudarji senovskega rudnika so ogorčeni nad odgovorom Ferda Fabjančiča, poslovodje pekarnice IMPERIAL. Zaprošili so me, naj v njihovem imenu povem resnico. Naš senovski premog je boljši od mnogih drugih rjavih premogov. Odjemalci ga celo priporočajo drugim. Ne vsebuje kamenja, kot to navaja pisec odgovora, zato nas je taka izjava prizadela in ogorčila. Premog koplje-mo takšen, kakršnega je dala narava. Toda narava je dala tudi čito. Dobivamo dobro moko, iz katere se da speči dober kruh. To naredijo druge pekarnice, ki tudi kurijo z našim premogom. Mi mislimo, da je premog dal dovolj toplote, če je kruh zažgan. Pogostokrat pa se najde na njem tudi nesnaga. Na ogled ga je dobila tudi že občinska tržna in-

V lesni industriji že pokajo obroči

Večji prometni davek za končne izdelke in manjši za polizdelke prav gotovo ni spodbuda za lesno industrijo - V oskrbi lesno industrijskih obratov s hlodovino se ne kaže zatekati k preživelim distribuciji - Hlodovine je premalo, zato je nujno kar najbolj smotrno gospodarjenje

Ko govorimo o lesni industriji in njenih problemih, se moramo že takoj v začetku ustaviti ob prometnem davku. Ta je precej večji za končne izdelke (vezane plošče, pohištvo itd.) kot pa za polizdelke (rezan les), kar gotovo ni ne pravično in ne spodbudno! Lesnoindustriji o tem zelo veliko razpravljajo in menijo, da so sredi »nacionalne« gospodarske težnje. V celotni Jugoslaviji sta si v lesni industriji proizvodnja končnih izdelkov in polizdelkov v razmerju 20:80, v Sloveniji pa v razmerju 80:20. To pomeni, da imajo v drugih republikah razvito predvsem žagarsko industrijo, v Sloveniji pa predvsem industrijo, ki daje na trg končne izdelke. Takšna obdavi-
tev - proti njej so žal brez moči - pa naše lesne industrijske obrate zelo prizade-
ne, saj mnogi zdaj po reformi zelo težko rinejo naprej.

Drugi problem je oskrba z osnovno surovino; s hlodovino. Dosedanji distributivni način delitve hlodovine po posameznih obratih ni več sprejemljiv za nove oblike gospodarjenja. Treba ga je torej opustiti in tudi pri oskrbi lesnoindustrijskih obratov s hlodovino uveljaviti

tržne zakone. NOVOLESOVO osnovno surovinsko zaledje je novomeško Gozdno gospodarsko območje. Ker predstavljajo v njem listavci kar 70 odstotkov vsega lesa, je NOVOLES svojo proizvodnjo že podredil temu: boljše hlodovino odbira za proizvodnjo vezanega lesa in furnirja, slabšo pa za razrez na žagah.

Pred NOVOLESOM pa sta prav zdaj po reformi dve veliki in težki nalogi: zmogljivosti tovarne vezanih plošč in ostalih obratov za končno proizvodnjo ter žagarskih obratov mora kar najbolj izkoristiti. To je prva naloga, druga pa je zagotovitev hlodovine, ki jo potrebuje v ta namen. Hlode za žago bo lahko dobival NOVOLES še naprej v zadostni količini z novomeškega GG območja, medtem ko bo lahko dobival boljše hlodovino za luščenje le na širšem območju: v gozdno gospodarskih območjih Novo mesto, Kočevje-Ribnica in Brežice. To bo mogoče samo, če bo zagotovljena izbira boljše hlodovine za luščenje, ker so do zdaj marsikak dober hlood razžagali na žagarskih obratih.

To, kar smo povedali, lahko podkrepimo tudi s števil-

kami. Leta 1964 je NOVOLES prejel od GG Novo mesto 17.500 m hlodovine listavcev, kar je 55 odstotkov vse hlodovine, ki jo je potreboval. Preostalih 40 odstotkov hlodovine je dobil iz področja SRH. Hkrati pa je treba poudariti, da je NOVOLES dobil iz novomeškega gozdnega gospodarskega območja le 53 odstotkov hlodovine listavcev, ki je bila na njem posekana.

S preživelim distributivnim načinom delitve hlodovine prav gotovo ne bo mogoče rešiti oskrbe NOVOLESOVIIH obratov. Upoštevati je pač treba tržne zakone, ki se uveljavljajo tudi v gozdni proizvodnji. Hkrati s tem pa bo vedno pomembnejše smotrno izkoriščanje gozdnih bogastev. NOVOLES se bo zagadelj moral v oskrbi s hlodovino kar se bo le dalo navezati na domače in sosednja bazenska gozdno gospodarska območja. V okviru lesno industrijskih obratov na našem področju (treba je reči, da jih je kar preveč) pa se bo treba pogovarjati o čim tesnejšem poslovnem sodelovanju. To sodelovanje naj zagotovi gospodarskeje uporabo lesa, ki je na voljo v naših gozdovih.

Vojne vdove zahtevajo večjo pokojnino

ZB Sodražica je lani reševala 45 vlog za priznanje posebne delovne dobe - Kmetom borcem je treba omogočiti davčne olajšave, umrlim taboriščnikom na Rabu pa dostojen zadnji dom - Spomini na NOB naj ne izumro!

Stevilna udeležba na konferenci organizacije Zveze borcev 6. februarja v Sodražici je dokazala, da člani živijo s svojo organizacijo. Izredna pohvala gre odboru organizacije, ki je bil vseskozi delaven, razen tega pa je imel 10 sej. Na sejih so največkrat obravnavali priznanje posebne delovne dobe - kar 45 primerov. Odbor se je zanimal tudi za druge probleme in primerno ukrepal. V razpravi na konferenci so rekli, naj bi pristojni organi naposled le prisluhli vojnim vdovam, ki zahtevajo večje pokojnine. Zdjaj preje-

majo le 1.200 starih dinarjev na mesec, kar je premalo za življenje. Konferenca je pooblastila novi odbor, da preko delegacije prenese Glavnemu odboru ZB Slovenije upravičeno zahtevo po večjih pokojninah vojnim vdovam.

Beseda je nadalje tekla o davčnih olajšavah kmetom borcem, zamudnike, ki bi radi uveljavili posebno delovno dobo, pa so opozorili, naj to kmalu napravijo, ker je leto 1966 zadnji rok. Glavnemu odboru ZB bodo poslali prošnjo, naj poskrbi, da bodo grobovi bivših zapornikov, internirancev in drugih

taboriščnikov iz sodražiške doline, ki so umrli na Rabu, primerno uredeni in redno negovani. Spomine na dogodke iz NOB pa bodo poslej marljivo zapisovali, s čer jih bodo prekmalu pozabili. Poročali so o delu sekcije internirancev. Sekcija je med drugim anketirala vse tiste, ki so bili med vojno v zapornih ali pa so bili internirani.

Ob koncu so udeleženci izvolili novo vodstvo krajevne organizacije in delegate za občinsko konferenco Združenja bojevniških organizacij.

-I-

OBCNI ZBOR BOJEVNIŠKIH ORGANIZACIJ V KOČEVJU

Najdelavnejše je bilo lani ZROP

Na občnem zboru bojevniških organizacij mesta Kočevje, ki je bil pretekli četrtek, so se člani Zveze borcev, Zveze vojaških vojnih invalidov in Združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev izrekli za združitev. Na zboru so poročale vse tri organizacije. Izvolili so novo vodstvo in delegate za občinsko konferenco

Iz poročil je bilo razbrati, da je bilo lani najbolj delovno Združenje rezervnih oficirjev in podoficirjev, ki je organiziralo več predavanj s filmi, tehnični zbor, srečanje z nekaterimi organizacijami ZROP v drugih krajih in obiske v garnizionih, ogled manevrov, strelsko tekmovanje, reševanje pismenih nalog, vaje v sodelovanju z garnizonom, testi-

ranje, proslavo dneva JLA, predavanja po šolah in drugo. Žal je bila udeležba na predavanjih, vajah in testiranju bolj pičila, saj je včasih manjkalo nad polovico članov.

Zveza borcev, ki že dve leti ni dobila dotacije, je sodelovala lani pri organizaciji proslav ob 20-letnici osvoboditve. Posebno delovna je bila njihova komisija za zgodovino NOB, ki pripravlja knjigo o Kočevski v NOB.

Zveza vojaških vojnih invalidov je lani odločala o zdravljenju svojih članov, zbirala za poplavljenice, organizirala športna tekmovanja in sodelovala z ZB in ZROP. Povprečna starost članov je preko 70 let. Članov je le še 80, medtem ko jih je bilo še pred šestimi leti 140, bin če bo šlo tako naprej, bo naš problem kmalu rešen, je v šali povedal bridko resnico

predsednik Janko Svajger.

V razpravi so se člani strinjali, da se združijo v eno organizacijo, vsaka pa bo imela v njej svojo sekcijo. Opozorili so, da je potrebno paziti pri uveljavljanju posebne delovne dobe, da je ne bodo dobili priznane prej tisti, ki so bili v okupatorjevih vrstah, kot pravi borci. Kritizirali so tudi organizacijo pogrebov za borce, odnos do otrok borcev, ki ne dobe zaposlitve in drugo. Med drugim so poudarili tudi, da se ne strinjajo s tistim delom občinskega odloka o prispevkih za mestno zemljišče, ki govori, da znaša mesečni prispevek za kvadratni meter zemljišča za kmetijske namene (vrtičke) 4 stave din. Zahtevali so, da za vrtičke ni nobenega prispevka, saj bi s tem prizadeli tiste, ki žele delati, hkrati pa bi dosegli le, da bi bilo še več zemlje neobdelane.

V imenu rudarjev:
RADO KOZOLE
Senovo 195

Mar res vse pod plaščem zakonitosti?

Završalo je šele tedaj, ko je upravnik Zdravstvenega doma Črnomelj lani novembra počel ostavko na svoj položaj ter izjavil, da se ne strinja s tako visokimi osebnimi dohodki. Taka stvar se kmalu razve. Nič čudnega, če soobčani začeli o tem govoriti in celo na sestankih zahtevajo pojasnil. »Svojih dohodkov ne skrivamo,« pravijo v zdravstvenem domu, »izplačani so nezakoniti podlagi in so plod našega dela«. — Najbrž nihče ne more temu oporekati, vendarle gre pri vsem tudi za moralno plat zadeve

Ni lahko načeti pogovora o tako kočljivi zadevi kot so zasluzki posameznika, toda v Zdravstvenem domu Črnomelj so bili takoj pripravljivi dati vsa pojasnila. V razgovoru, ki je bil 17. februarja dopoldne v upravnikovi sobi, so v imenu kolektiva sodelovali: v.d. upravnik dr. Marcel Dobrovič, pomočnik upravnika dipl. ekonomist Vlado Seničar, bivši upravnik dr. Branko Uršič, dr. Pavel Slamay in predsednik sindikata Albin Glavan.

Na vprašanje: ali menite, da so vaši osebni dohodki upravičeni, so odgovorili:

VLADO SENICAR: — Javnost je o naših osebnih dohodkih napačno informirana zaradi tendencioznih poizkusov nekaterih ljudi, ki nam hočejo škodovati. Zasluzki so v našem kolektivu do dinarja izplačani po pravilniku. Sistem nagrajevanja je bil z vso vestnostjo izdelan že leta 1964, podobnega pa imajo tudi v metliškem zdravstvenem domu. Osvojili smo najvišjo možno obliko delitve sploh: kompleksno delitev ustvarjenega dohodka s progresivno stopnjo izločanja sredstev za sklade. Taka sistema delitve morda ni v vsej SFRJ! Delitveni sistem pa je znanost, zato ga lahko ocenjuje samo človek, ki ima fakultetno izobrazbo.

Eden proti vsem

BRANKO URSIC: — Ker se s tem načinom delitve nisem strinjal in sem smatral, da odnos med posameznimi zdravstvenimi delavci ni stimulativen in da so spričo tendenc reforme naši osebni dohodki previsoki, sem odstopil kot upravnik zavoda. Na sestanku delavskega sveta sem nekoč med drugim javno povedal, da mi bo nerodno pred bolnikom — delavcem, ki mu novi predpisi krajšajo pravice iz zdravstvenega varstva, opravičevati svoj lasten zasluzek.

ALBIN GLAVAN: — Menim, da je prav ta izjava dr. Uršiča spodbudila druge kolektive, da so začeli govoriti o naših osebnih dohodkih. Ali smo mi kdaj koga vprašali, koliko zasluži? Naši dohodki so zasluženi, izplačujemo jih po dobro vpleljanem sistemu nagrajevanja, kakršnega najbrž ni v vsem Črnomlju.

DR. MARCEL DOBROVIC: — Naši dohodki niso previsoki. V zobni ambulanti smo samo s povečano storilnostjo ustvarili višje osebne dohodke, medtem ko storitev nismo podražili. Republiška zdravstvena komisija pa je glede kvalitete dela ugotovila zadovoljivo stanje. Če ne bi bili zdravstveni delavci v podeželskih krajih primerno nagrajevani za svoje delo, ne bi na podeželje prišli.

DR. PAVEL SLAMAY: — Zdravniku, ki ima toliko dela kot v naši ustanovi, ni tež-

ko opravičiti zasluzka. Trdim, da minimalni osebni dohodek ni v nobenem primeru previsok.

Številke so tu

S podatki o zaslužkih je tovariš pomočnik rad postregel s pripombo:

— Mi smo ustvarjene dohodke delili, kakor je določeno v našem nagrajevalnem sistemu in jih bomo še, kajti vse je zakonito. Lani smo dobili po pogodbi od komu-

ženimi ljudmi, je bilo lahko povzeti, da je ves kolektiv z dušo in telesom za sedanj način nagrajevanja, bivši upravnik pa proti njemu. Nedvomno je, da ima tudi osebni spor pri tem precejšnjo vlogo.

Dr. Uršič je skušal nato pojasniti bistvo spora: — Nastal je tedaj, ko je delavski svet sprejel spremembo pravilnika o nagrajevanju. Od 48 zdravstvenih delavcev v tej ustanovi jih je bilo 23

najbrž ne bi mogla dokazati nezakonitosti poslovanja. Spodtikljiva je pri vsem tem edinole moralna plat zadeve, če upoštevamo naslednja dejstva:

Zdravstvo je v črnomaljski občini v zadnjih letih doseglo izreden napredek v strokovnem in organizacijskem pogledu. Občani vedo za te uspehe, toda pretirani osebni dohodki zaposlenih v zdravstvu jih po njihovi oceni zamegljujejo.

ministratorka v BEGRADU 35.000 din, snažilka v rudniku 36.932 din, šofer v rudniku z vsemi vožnjami izven rednega delovnega časa 88.720 din, dipl. ekonomist na občinski skupščini 85.200 din itd. ...

Bistvo uresničevanja ustavnih načel in namenov reforme v zdravstvu so kvalitativne spremembe v položaju nosilcev dejavnosti — zdravstvenih delavcev glede delitve in porabe sredstev, ki jih družba daje za zdravstveno varstvo. Gre tako za njihov odločilni vpliv pri delitvi teh sredstev kot za polno odgovornost, za racionalno in učinkovito porabo. S tega vidika mora biti podrejena kritični presoji vsa dosedanja praksa in vse iskanje novih oblik ... (Nedavne ugotovitve skupine za socialno-zdravstveno vprašanje, pri GO SZDL ter predstavnikov Slovenskega zdravniškega društva).

Spričo slednjih dejstev nastaja neglede na popoln samoupravni sistem v črnomaljskem zdravstvenem domu vprašanje, če so sile, ki v kolektivu trenutno prevladujejo — zares tako zdrave ter družbi in nadaljnjemu razvoju zdravstva te občine v korist.

Zdravemu človeku se primerjava osebnih dohodkov črnomaljskih zdravstvenih delavcev s strokovnejšimi kolegi, n.pr. v novomeški bolnišnici, zdi že pretiravanje. Pretirano poudarjanje doseženega »idealnega sistema« v upravljanju in nagrajevanju, kakršnega menda ni v vsej državi, je le preveč samoljubno. Četrtilijonski (in malo nižji) zasluzki zdravstvenih delavcev so — tako vsaj menimo — kljub »idealnemu sistemu« in vsem pravilnikom ZD Črnomelj pretirani. Ponovno je bilo — tudi drugod na Dolenjskem — ugotovljeno, da je administrativni kader v zdravstvu preplačan. Zato ljudje kritično govorijo o črnomaljskem zdravstvenem domu oz. o visokih osebnih dohodkih v njem.

Jim to lahko zamerimo?

R. B. (OPOMBA: po informacijah na Komunalnem zavodu za socialno zavarovanje v Novem mestu je Zdravstveni dom Črnomelj lani dobil 10 milijonov dinarjev, ne pa 5, razen tega še dodatna sredstva za povišano kilometrino pri reševalnem avtomobilu na račun spremljevalca, katerega pa še vedno nimajo.)

Božidar Jakac: Bolnišnica »Jelendola«, 1944

nalnega zavoda za socialno zavarovanje le 5.060.000 din, ustvarili pa smo toliko lastnih sredstev, da smo odvedli v sklade 13.680.000 din. Indeks poslovnih stroškov je znašal 93,2 odst., bruto osebnih dohodkov 110,7 odst. in indeks skladov 270,4 odst. Te številke povedo, da smo bili dobri gospodarji. —

Povprečni mesečni zasluzki nekaterih zaposlenih pa so bili v letu 1965 taki: upravnik je v rednem delovnem času z eno naduro zaslužil 187.720 din, skupno z dežurstvom, s hišnimi obiski in z zamenjavo odsotnih zdravnikov pa je prejemal povprečno 271.970 dinarjev. Zdravnik splošne prakse je zaslužil 149.270 din, skupaj z delom izven rednega delovnega časa pa 226.630 din. Povprečni mesečni zasluzek dipl. ekonomista je bil 156.790 din, šoferja reševalnega avtomobila 113.210 din oziroma 169.730 din z vsemi izplačili vred. Medtem ko je zobotehnik v dvanaajsturnem delovnem času zaslužil 193.520 din na mesec, je višja medicinska sestra prejela povprečno 123.330 din na mesec, kompleten zasluzek bolničarke je znašal 80.099 din, administratorke 77.076 din, zobne asistentke 83.092 din, računovodkinje 137.260 din ter čistilke ali perice 49.819 din.

»On ne bo govoril...«

Iz vsega, kar je bilo med razgovorom izrečeno v dokaj čudni obliki, malce nanavadni za pogovore med izobra-

ali 25 razporejenih na višja delovna mesta, za katera nimajo izobrazbe, dobivajo pa finančno priznanje za ... Tu so ga prekinili!

— Ni res! On ne bo govoril... nima več besede... mi bomo povedali! On je vedno izigral in poniževal samoupravne organe in mnene političnih organizacij. Samoupravljanje se je pri nas rodilo v zelo težkih pogojih. Zdaj ga imamo in ga ne damo z rok! (Dobesedno!)

Sistem, sistem, sistem...

— Ali ste, tovariši, ob vsem delu pri izpopolnjevanju sistema samoupravljanja sploh našli kaj časa za strokovno delo in pogovore o izboljšanju zdravstvene službe v prid zavarovancem?

— Če gre v pogovorih za finančno poslovanje, gre hkrati tudi za strokovne pogovore. V letu 1965 in prej pa kljub določili 81. člena statuta ni bilo sestankov strokovnega kolektiva, ki je za strokovno delo odgovoren. Bivši upravnik je namesto tega v izjemnih primerih, morda dva ali trikrat v letu, povabil k sebi na razgovor dva zdravnika.

Zanimivo, da se je v odgovorih vsak posameznik skliceval na statut zavoda ali sistem nagrajevanja ter na zakonitost vsega, kar je kolektiv sklenil. Brez dvoma so dohodki, izplačani v zdravstvenem domu Črnomelj, neporečni s finančno pravno plati in nobena inšpekcija

Ljudje vedo, da so zasluzki zdravstvenih delavcev v novomeški bolnišnici mnogo nižji. Se večja razlika je med dohodki administrativnih in drugih uslužbencev, zaposlenih v zdravstvenem domu Črnomelj, z dohodki uslužbencev v enako izobrazbo, vendar zaposlenih v drugih kolektivih iste občine. Primeri: računovodja v podjetju z več kot 100 zaposlenimi je prejemal lani povprečno po 73.820 din na mesec, ad-

Za 8. marec v Brežicah

Na petkovem posvetovanju sekcije žena pri občinskem odboru Socialistične zveze so predstavnice govorile pred vsem o praznovanju dneva žena. Učenci osnovne šole Bratov Ribarjev pripravljajo zanje program. Dogovorili so se, da bo v ponedeljek, 7. marca zvečer, v veliki dvorani Doma JLA v Brežicah osrednja proslava s pozdravnimi besedami in programom, zatem pa bo srečanje

žena v spodnjih prostorih narodnega doma, kjer si bodo žene lahko kupile po primerne ceni jedi in pijače. Da bo praznično vzdušje čim priskrnejše, bodo s cvetjem okrasili oba prostora in dali ženam pismene čestitke.

Pogovorile so se še o pletumu, ki bo sredi marca in na katerem bo tekla beseda o poklicnem usmerjanju, otroškem varstvu, zaposlovanju in žena in drugem.

P. n.		Naročam tednik „TV 15“	Prilimek in ime	Naslov stanovanja	Naslovna pošta	(podpis)
Uprava tednika »TV 15«						
glasila Zveze združenj borcev NOV Slovenije						
LJUBLJANA						
p. p. 598/XI						

TEDNIK
»TV 15«
GLASILO ZZB NOV SLOVENIJE

je postal članom te organizacije — združenj borcev, voj. vojnih invalidov, rezervnih oficirjev in podoficirjev — nepogrešljiv tovariš, ker jih medsebojno povezuje, ter seznanja z njihovimi problemi, nalogami in pravicami. Po njem radi segajo vsi, ki so jim pri srou tradicije NOB. »TV 15« je najcenejši tednik v Sloveniji. Letna naročina samo 15 Ndin.

HOKEJSKA ŠTEVILKA

22. februarja

A. P. ČEHOV

KAMELEON

Cez tržnico koraka policijski nadzornik Očumelov v novem plašču in z zavilkom v roki. Za njim caplja rusolasi stražnik z zvrhanim rešetom zaplenjenih kosmulj. Okrog tišina... Na trgu ni žive duše... Odprta vrata štacun in gostiln zeva-jo v božji svet kot lačne čeljusti; še beračev ni pred njimi.

»Aha, ta bi rad ugriznil, satanček!« nenadoma zasliši Očumelov. »Ljudje, držite ga! Dandanes je prepovedano gristi! Držite ga! Au... au!»

Slišati je pasje bevskanje. Očumelov pogleda od strani in vidi: iz drvarnice trgovca Pričuginja teče pes; teče po treh nogah in se ozira. Za njim se podi; moški v katanjasti poškrbljeni srajci in z odpetim telovnikom. On podi psa, in ker se je z vsem telesom nagnil naprej, telebne po tleh in lovi psa za zadnje tace. Spet je slišati pasje cvljenje in krič: »Držite ga! Iz trgovin pogledujejo dretni obrazi in kmalu je pred drvarnico zbrana gruča ljudi kot bi zrasla iz tal.

»Tamle je menda nekaj narobe, vaše blagorodje!« pravi stražnik.

Očumelov naredi pol obrata na levo in odkoraka k skupini. Tik pred vrati drvarnice zagleda prej omenjenega moškega z odpetim telovnikom. Moški je vzdignil desnico pa kaže ljudem krvavi prst. Na pol pijanemu obrazu mu je kot zapisano: »Tole mi boš pa že plačal!« Pa tudi ta prst je podoben znamenju zmage. Očumelov vidi, da je ta moški zlatar Hrujkin. Sredi gruče sedi na tleh z razkrcenimi prvimi tacami in ves se tresoč krivec tega škandala — bel psiček, hrt z ostrim gobčkom in z rumeno liso na hrbtu. Iz zasoljenih oči mu gledata žalost in strah.

»Kaj pa se tukajle dogaja?« vpraša Očumelov in se zrine med gledalce.

»In zakaj ravno tukajle? In zakaj ti kažeš ta prst?... Kdo je kričal?«

»Sel sem lepo, vaše blagorodje, nikogar nisem dregal,« je začel Hrujkin in zakašljaj v pest. »Sel sem k Mitru Mitriču, nekaj zavoljo drv, pa me nenadoma, meni nič tebi nič, tale mrcina zgrabi za prst... Prosim, da mi oprostite, ampak jaz sem človek, ki dela... Izdelujem drobne stvari. In zdaj naj se mi plača, kajti s temle prstom nema- ra cel teden ne bom mogel migniti... Veste, vaše blagorodje, saj tudi ni po zakonu, da bi moral človek trpeti zastran živali... Če bo vsak od nas grizel, potlej je bolje, da vsi zginemo s sveta...«

»Hm!... Prav...« strogo pravi Očumelov, zakašlja in pomiga z obrvmi. »Pravi! Čigav je pes? Prijel bom lastnika. Mu bom že pokazal, kako pazi na psa! Je skrajni čas, da potipljemo to gospodo, ki noče ubogati predpisov! Ko bom temu lopovu pritisnil globo, me bo hitro spoznal in zvedel, kaj se pravi imeti psa in druge potepuške živali! Jel-dirin,« se nadzornik obrne k stra-

niku, »stakoj zvedi, čigav je ta pes in sestavi protokol! Psa pa je treba fentati. Tako! Najbrž je podivjan... No, čigav je ta pes, vas vprašam?«

»Meni se zdi, da je last generala Zigalova!« se oglasi nekdo v gruči.

»Generala Zigalova, praviš? Hm! Daj no, Jeldivin, sleci mi plašč... Je nekam peklensko vroče! Menda bo dež... Nečesa pa je ne razumem: kako te je pes mogel ugrizni-ti?« vpraša Očumelov zlatarja Hruj-kina. »Saj ni mogel seči do prsta! Psiček je majhen, ti si pa pravcati dolgin! Kaj če si nisi razpraskal ta tvoj prst z žebličkom, potlej pa ti je padlo v glavo, da se nam zlažeš, a? Saj si, no... dobro znani tip! Poznam vas, hudiče!«

»Veste, vaše blagorodje, Hrujkin je psu cigaro vtikal v nos, tako za špas, pes pa ne bodi len — hop za prst... Veste, vaše blagorodje, tale Hrujkin je pravcati falot!«

»Lazeš, ušivec! Sploh nisi videl, zakaj torej lažeš? Njihovo blagorod-je so razumen gospod in takoj vedo, ali človek laže ali govori resni-ko kot pred božjim obličjem... Če pa mislite, da jaz lažem, naj o tem presodi sodnik. On ima vse v zakonih zapisano... Dandanes smo vsi enaki... Jaz imam pa tudi brata pri žandarmeriji, če že hočete ve-deti...«

»Ne gobezdaj!«
»Naa, pes ne bo generalov... globokomiselno pripomni stražnik. »General nima takih. On ima večinoma prepelčarje.«

»Ali to gotovo veš?«
»Gotovo, vaše blagorodje.«

»No, saj tudi jaz vem. General ima plemenite pse, rasne, tole pa — hudič vedi, kaj je! Brez prave dlake, brez pravega gobca... pravcata spaka... In take pse imajo ljudje v hišah?!... Mar so znoreli? Naj na takegale psa naletijo v Petrogradu ali v Moskvi, veste, kaj bi se zgodilo? Tam sploh ne bi pogledal v zakon — momentalno bi mu zavili vrat! Viš, Hrujkin, ti zavoljo tegale psa trpiš, glej, da boš stvar gnoj naprej... Treba je ljudi naučiti pameti... Je skrajni čas...«

»Hm, lahko pa je res generalov,« na glas premišlja stražnik. »Na gobcu sicer nima zapisano, ampak zadnjič sem na generalovem dvorišču videl prav takega psa.«

»Seveda je generalov!« pravi še nekdo drug.

»Hm!... Bratec Jeldirin, ogrni me no spet s plaščem... Nekam hladno je zapihalo... Kar tresse me... Peljal boš psa h generalu pa povprašal kako in kaj. Reci, da sem ga jaz našel in poslal. In še to reci, naj ga ne puščajo na ulico... Pes je morebiti zlata vreden, če pa mu bo vsak prasec vtikal cigaro v nos, ga bo kmalu pohabil. Pes — to je rahločutna žival... Ti, bedak, pa povej roko! Misliš, da imaš ta svoj trapasti prst na razstavi?! Sam si kriv!...«

»Lejte, generalov kuhar prihaja pa ga vprašajmo... Hej, Prohor! Pridi no sem, prijatelj! Pogledj tega le psa. Je vaš?«

»Figo! Takega psa še svoj živ dan nisimo imeli!«

»Jasno, kaj sploh vprašujemo,« pravi Očumelov. »Ta pes je potepen! Nič ne bomo vlekli in razpravljali... Če pravim, da je ta pes potepen, je potepen. Treba ga je takoj fentati pa amen!«

»Pes ni naš,« nadaljuje Prohor, »je pa last generalovega brata, ki je prišel k nam. Naš general ne mara hrtov, brat pa jih ima rad.«

»Kaj praviš? Generalov brat so prišli na obisk? Vladimir Ivanič?« vpraša Očumelov in lica se mu razlezejo v nasmeh. »O ti ljubi bog! Pa sploh nisem vedel! So prišli brata obiskat?«

»Obiskat.«

»Glej no, hudimana!... Jim je postalo dolgčas po bratu... Jaz pa sploh vedel nisem! Torej je tole njihov pes? Strašansko sem vesel... Odpelji ga... Prav lep psiček... Navihani, da je veselje... Hop — pa je tegale šavnil za prst! Ha-ha-ha!... No, no, psiček, kaj se pa treses? Pš... pš... Hud je, jezno-ritež... cucek navihani...«

Prohor pokliče psa in da odpelje izpred drvarnice. Ljudje se kroho-tajo Hrujkinu.

»Mj boš že še prišel v pest!« zapreti Očumelov Hrujkinu, se zavije v plašč in nadaljuje svojo pot po tržnici.

Miha Maleš: ZAMORSKA PEVKA (Pariz)

TODOR DANAILOV

Ljubosumnost

Zakonca Gančeva, Ivan in Lalka, sta sedela v osmi vrsti parterja na simfoničnem koncertu. Začel se je spored.

»Kako čudovita simfonija!« je premišljeval Gančev. »Moral bom večkrat iti na koncerte. Pa tudi Lalka ima rada glasbo...«

Lalka je sedela, obličena v črno večerno obleko in z imenitno brošo iz umetnih kamnov, si podpirala z roko sladko glavico in navdušeno poslušala čarobno glasbo.

Nenadoma pa je nehala poslušati orkester. V ušesih ji je odjeknila druga muzika. Toliko, da ni omedlela. Hotela je na glas zajokati in zadaviti mlado temnopolto žensko, ki je sedela na desni strani Ivana.

»Uh, nesramnica!« je vsa iz sebe od jeze vpila Lalka v mislih. »Torej mi hočeš pokvariti večer? Od-krito bi rada flirtala z mojim možem kar vpricho mene? Pogledj no? kako bulji vanj! In Ivan — zdaj pa zdaj ji vrže pogled... Kaže, da se že dolgo poznata!« In ljubosumna so-proga ni več umaknila oči s temnopolte tekmice.

Mlada simpatična ženska, ki je sedela zraven Ivana Gančeva, je res obrnila glavo proti njemu. Včasih je celo trenila z očmi, kot da Ivanu pome-žkuje.

Po nekaj slovesnih akordih je orkester utihnil. Odmor. V dvorani so za-gorele luči, se odprla vrata.

Lalka je živčno vstala in brez besede stekla proti izhodu.

»Lalka, greš v bife?« jo je vprašal Ivan, ko jo je dohitel.

Lalka se je viharno obrnila in besno zasikala:

»Ti lahko ostaneš! Kaže, da sem ti tukaj v napo-to...«

V garderobi je vzela plašč in odšla domov. Mrzla jesenska sapa ji je mršila zlate lase.

Nenadoma se je usta-vila.

»Kaj pa če se že dolgo poznata? Če bosta skupaj odšla s koncerta in jo bo Ivan spremljal? Ne, tega ne bom dovolila! Vrnem se in ju bom zasledovala... Vi-

dela bom vse do konca, zjutraj pa pospravila svo-je reči in ga zapustila... Jaz nisem pohlevna ovčka, da bi lepo mirno požrla vse njegove nesramno-sti...«

Počasi se je vrnila.

Ko je prišla do koncert-ne dvorane, so poslušalci že prihajali skozi široka osvetljena vrata v temo jesenske noči.

Nenadoma je Lalka za-gledala tekmico, ki je prihajala proti nji. Nehote je obstala kot vkopana.

»To je ona... prav ona! Toda brez njega! Kaže, da vso stvar kamuflirata Ivan jo bo došel v neki temni uličici in...«

Dekle je mirno prihajalo po pločniku proti Lalki. Se slutila ni, da bo čez trenutek prišla v krepplje razjarjene levinje.

Lalka ni hotela počaka-ti, da se ji žrtev približa. V dveh skokih je bila pred njo in brez sape od razburjenja zavpila:

»Oprostite, državljanka, vi... vi... že dolgo poz-nate mojega moža?«

»Prosim?... Kakšnega moža?... Ne razumem vas.«

»Tako torej, delate se neumno?! Potem vam bom povedala... Tistega, tiste-ga, ki je na koncertu sedel zraven vas in s katerim ste kar naprej flirtali.«

»S kom flirtala?«

»Z njim! Prav z njim...«

»Motite se, poslušala sem glasbo!«

»Zakaj pa ste sedeli obrnjeni z obrazom proti njemu? Zakaj ste gledala vanj, ne pa na oder?«

»A tako, to mislite,« se je veselo zasmejala »zape-ljivka!« »To ste torej mi-slili? Ha-ha-ha!«

»In zdaj se mi še režite, nesramnica!«

»Saj se moram,« je od-govorila dekle, si odmak-nila koder las in pokazala Lalki desno uho.

»Vidite, na tole uho sko-raj nič ne slišim, zato sem obrnila glavo, da bi bolje slišala z zdravim... Ali zdaj razumete?«

Lalka še sama ni vedela, kdaj se je znašla na drugi strani ulice. Hitro je dohi-tela Ivana. Prijela ga je pod roko, se v zadregi nasmehnila in stisnila k nje-mu.

Srečna ali naivna?

Bila je tako naivna, da je hotela telefonirati iz telefonske govornice.

Bila je tako potrpežljiva, da je lahko počakala praški tramvaj.

Bila je tako razumna, da se je lahko znašla celo v telefonskem imeniku mesta Prage.

Bila je tako skromna, da se nikdar ni pritožila čez postrežbo v restavraciji.

Bila je tako disciplinirana, da se je počesala še po končanem delovnem času.

Bila je tako zaupljiva, da v trgovini ni preštela vrnjenega drobiža in ne prekontrolirala teže.

Bila je... ali tako srečna ali tako naivna...

(ČESKI HUMOR)

Bodica

Nekateri pisatelji napišejo na dan po trideset strani na pisalnem stroju.

Ali ne bi mogli, tako kot za varstvo živali, usta-noviti tudi društvo za varstvo pisalnih strojev?

Letos: Posavski kulturni jubilej

Na zadnji seji širšega predsedstva občinskega sveta zveze kulturnoprosvetnih organizacij v Brežicah so domačini skupaj z zastopniki občinskih svetov Krškega in Sevnice govorili o proslavi 20. obletnice ljudske prosvete Spodnjega Posavja. Pozdravili so zamisel Brežičanov, da nadaljujejo tradicijo kulturnega sodelovanja, ki je nekdanje prav lepo uspevalo.

Središče tega delovanja naj

bi bilo celotno Spodnje Posavje, ne pa le posamezen kraj. Za uvod bi organizirali skupno proslavo, potem pa bi posamezne gledališke skupine gostovale z najboljšimi deli v vseh treh občinah. — Udeleženci so pravzaprav zastopali dvoje mnenj: eni so bili za klasičen način prikazovanja po strokah, drugi za raznovrstnost najrazličnejših dejavnosti. Ker ni prislo do soglasja, bodo o tem odloči-

li na drugem posvetu v Krškem. Sklenili pa so, da se bo niz prireditev v daljšem časovnem obdobju odvijal z naslovom »Posavski kulturni jubilej« v okviru obnove 20-letnega kulturnoprosvetnega delovanja Spodnjega Posavja. Občinski svet zveze kulturnoprosvetnih organizacij se je že odzval na razpis republiškega sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti in zaprosil za finančno pomoč. Prošnjo bo verjetno lahko še dopolnil v imenu vseh treh občinskih svetov.

Predsedstvo občinskega sveta je nato sklenilo, da bodo med dramskimi deli prišla v poštev društva iz Velike Doline, Skopje, gasilsko društvo iz Sobenja vasi, društvo Bratov Milavcev, artiški igralci ter Dobovčani. Med mladinskimi in otroškimi zbori imajo na voljo mlade pevce iz Brežic, Artič, Dobove, Pišec, Bizeljskega, Velike Doline in Cerkelj. Od moških zborov bi prišli v poštev pevci iz Skopje, Brežic, Velike Doline, Dobove in Artič.

Razen priljubljenih domačih ansamblov se bodo predstavile na Posavskem kulturnem jubileju tudi domače godbe na pihala, dva tamburaška orkestra in folklorna skupina.

Pisateljica Ana Fabijanová (1880-1912)

V zapuščini pokojnega profesorja dr. Nika Zupaniča je ostala tudi mapa s pretpkanih črticami in zapiski o življenju in delu pisateljice Ane Fabijanove.

Zivljenje učiteljice in pisateljice Ane Fabijanove, ki je svoj rani grob našla na belokranjskem podeželskem pokopališču v Klostru pri Gradcu, je zamikalo dr. Zupaniča, da je pričel podrobno raziskovati življenje te nadarjene žene. Skromni nekrolog, ki ga je ob njeni smrti objavil Slovenski Narod (7. nov. 1912) je le bežno posvetil v njeno življenje, zato je Zupanič začel raziskovati po matičnih knjigah, šolskih kronikah, iskal je o Fabijanovi ustnih podatkov pri njenih stanovskih kolegih, pri Poldki Bavdkovi, Mari Lamutovi, Albini Golobovi, Rafaeli Maleričevi in še drugod. Tako so se mu iz najrazličnejših skromnih drobec počasi izoblikovali prvi jasnejši človeški in duhovni obrisi pisateljice Ane Fabijanove, ki pa jim pokojni Zupanič ni utegnil dati dokončne podobe. Delo je ostalo torzo, vendar bi bilo prav, da bi kdo podrobneje pretehtal pisateljsko delo Ane Fabijanove. To sicer ni obilno, saj obsega po seznamu dr. Zupaniča komaj sedemnajst črtic oziroma podlistkov, ki pa so, kot je dejal pesnik Askerc »biseri v naši literaturi«, za katere je baje urednik Malovrh plačeval pisateljici enak honorar kot Ivanu Cankarju, menda tri goldinarje in pol. Tudi pisateljica in urednica Zofka Kvedrova je hitro spoznala, da se skriva v šibkem telesu Ane Fabijanove močan duh.

Zivljenjska pot te podeželske učiteljice je bila kaj preprosta. Leta 1880 se je rodila na Turjaku kot hči čevljarja in grajskega kočijaža, dovršila tri razrede osnovne šole na Turjaku, druge razrede in meščansko šolo pa pri uršulinkah v Ljubljani. Leta 1900 je maturirala na ljubljanskem učiteljskem in dobila prvo službeno mesto na Radovici pri Metliki. Leta 1902 je bila premeščena na Bučko na Dolenjskem, pa se

Petanove »Zgodbe v eni sapi«

Mariborska založba OBZORJA je pred kratkim izdala novo knjigo pisateljice, humorista in režiserja Zarka Petana. Knjigi je naslov »Zgodbe v eni sapi«.

Makedonski pisatelji so volili

Društvo prijateljev Mladine je izvolilo novo upravno vodstvo. Predsednik je Ante Popovski, podpredsednik Boris Višinski, sekretar pa Živo Cingo.

Kozmonavt piše knjigo

»Srečali se bomo v orbiti« bo imela naslov knjiga, ki jo piše sovjetski kozmonavt Andrej Nikolajev. Popisal bo predvsem skupinski polet, ki sta ga izvedla s Pavlom Popovičem. Nikolajev namerava popisati več podrobnosti s področja kozmonavtike.

je že naslednje leto vrnila v Belo krajino. Poučevala je v Dragatušu, leta 1904 pa jo že najdemo v Semiču, kjer je ostala do 1910, ko je bila zaradi šibkega zdravja začasno upokojena. S semiško stanovsko kolegico Albino Golobovo, ki je bila istega leta premeščena v Ljubljano, se je preselila v Ljubljano tudi Ana Fabijanová. Vendar pa ji tamkaj podnebje ni ugajalo, zato se je že po nekaj mesecih vrnila v Belo krajino in se naselila na graščini Krupi pri Gradcu, kjer je po daljšem bolehanju 5. novembra 1912 tudi umrla.

To je kratka življenjska pot 32-letne Ane Fabijanove, ki je svoje pedagoške sposobnosti razdajala predvsem belokranjskim otrokom. V Beli krajini je tudi napisala vse svoje črtice, ki jih je v letih od 1905 do 1910 objavljala v Slovenskem Narodu. Domačem prijatelju in Slovenski gospodinjici.

O vseh teh črticah je dr. Zupanič na njegovo prošnjo leta 1959 napisal kratko oceno »vst dr. Boris Paternu, ki je ugotovil, da je Ana Fabijanová vsesekakor zanimiv pojav in ni le v lokalnem, temveč tudi v širšem slovenskem merilu vredna literarnozgodovinske pozornosti. Njeni teksti pričajo, da gre za nadpovprečno osebnost, za umetniško nadarjeno ženo, katere pisateljska in najbrž tudi življenjska tragika je bila v tem, da svojih ustvarjalnih sposobnosti spriču razmer, v kakršne je bila obsojena, ni mogla do kraja razviti in uresničiti.« Paternu sicer pravi, da je v nekaterih zgodbah Fabijanove sicer čutili vpliv Cankarjeve mračne razpoloženske atmosfere, opozarja pa na njeno socialno osveščenost v boju za ženske pravice, predvsem pa na »dragocene, zares sočne prikaze belokranjskih originalov in svojevrstnih usod.« In ko zaključuje svojo bežno oceno sicer skromnega literarnega opusa Ane Fabijanove, ugotovi: »Čeprav v skromnejših razsežnostih se v delu te pisateljice na svoj način družijo elementi cankarjanske bolečine, župančičevskega veselja do življenja in odločnega protesta, ki spominja na Zofko Kvedrovo. Tako predstavlja njeno delo svojevrsten, čeprav nekoliko zadržan akord naše moderne.«

Dr. Zupanič je nameraval študijo o Ani Fabijanovi hkrati z izborom njenih črtic objaviti v samostojni knjižici pri Dolenjski založbi. Delo pa je ostalo nedokončano, ker ga je leta 1961 prehitela smrt. Naj bo zato nekaj črtic Ane Fabijanove, ki jih bo v kratkem objavil Dolenjski list, spomin na to prezgodaj umrlo nadarjeno pisateljico in še spomin na dr. Nika Zupaniča, ki je želel njo in njeno delo otepi pozabi. Jože DULAR

Dr. Zupanič se je tudi posrečilo dobiti obledelo fotografijo Ane Fabijanove, ki pa jo je pred svojo smrtjo izročil nekemu slikarju, da po njej izdela risbo. Kdo je bil ta slikar, se vдова dr. Zupaniča ne spominja. Tako je morda ta fotografija izgubljena in bo tako tudi izgubljena zunanja podoba Ane Fabijanove. Ali morda kdo brani ali ve za kakšno drugo fotografijo te pisateljice?

J. D.

V letošnji zimi je bila podoba galerije moderne kiparske umetnosti na prostem v Kostanjevici večkrat prav nevsakdanja. Bela odeja in počnela hrastovina kipov se je s posušenim hrastom za gradom ujemala v skladnih nasprotjih.

IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

6.681 ur za zaposlene delavce

Lani je delovalo pri novomeškem Zavodu za izobraževanje 6 oddelkov za odrasle matičnih srednjih tehniških šol iz Ljubljane in en oddelek Višje ekonomske komercialne šole iz Maribora — Letos obeta zavod še več: 2 oddelka srednjih tehniških šol in 6 oddelkov višjih šol — Zaposlenim je ob pomoči zavoda omogočen študij, pa tudi izpitov v Novem mestu

Težko je verjeti, pa je vendar res, da je Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela v Novem mestu opravil lani pri izobraževanju ogromno delo. Vse kaže, da je led že prebit. 117 slušateljev je obiskovalo 6 oddelkov za odrasle ljubljanskih srednjih tehniških šol. Razdeljeni so bili v 3 strojniške, 1 elektro in 2 lesno-industrijske oddelke. Lani je končalo študij 22 slušateljev strojniških in lesno-industrijskih oddelkov. Povprečna ocena, ki so jo dosegli na izpitih, je bila 2,8. Predavalo jim je 24 predavateljev (predavanja so v popoldanskem času, ker so vsi slušatelji zaposleni), ki so opravili 4476 ur predavanja (plan je bil 4219 ur).

Ovdelek za odrasle višje ekonomske komercialne šole iz Maribora je vpisanih 98 aktivnih slušateljev (73 v starejših letnikih, 25 pa na novo). V načrtu je bilo 405 ur predavanja, uresničenih pa je bilo 294 ur, ker ni bilo priročila tečaja za sprejemni izpit (bilo je premalom prijavljenov). Seminarjev, ki jih je zavod priredil v pomoč, se je udeleževalo 146 študentov. V Novem mestu je opravljalo izpite 117 slušateljev (vsega 7 izpitov), uspešno pa je opravilo izpite 88,8 odst. kandidatov (104 uspešno opravljeni izpiti), kar je izreden uspeh. Zavod je priredil slušateljem 6 seminar-

Tudi drugih oblik izobraževanja zavod ni zanemarjal:

priradil je 14 tečajev in seminarjev, ki se jih je udeležilo 441 udeležencev, vseh predavanj pa je bilo 1879 ur; strokovno izobraževanje: 5 tečajev, 1645 ur predavanja in 230 udeležencev; organizacija in ekonomika podjetij: 2 seminarja, 62 ur predavanja in 62 udeležencev; družbeno ekonomsko znanje: 7 seminarjev, 172 ur predavanja in 149 udeležencev.

Novomeški Zavod za izobraževanje je opravil lani 3,5-krat več dela kot v letu 1963 in za 85 odst. več kot v letu 1964. Načrti za 1966 niso nič manjši: v oddelkih za odrasle tehniške srednje šole bo opravil 4138 ur predavanja, seminarjev, izpitov in drugih oblik pomoči izrednim slušateljem, na oddelkih višje ekonomske komercialne šole iz Maribora, tehniške višje šole iz Maribora (v oddelkih za strojništvo, v gradbeno-komunalnem oddelku in elektro oddelku), višje pravne šole iz Maribora in višje pedagoške akademije skupaj 1522 ur, v drugih oblikah izobraževanja pa 2580 ur (strokovno 1250 ur, družbeno-ekonomsko 520 ur in splošno 810 ur). Letos bo zavod torej posredoval tečajnikom, seminaristom in izrednim slušateljem 8240 ur znanja.

Čangalovičeva turneja

Znani jugoslovanski basist Miroslav Čangalovič bo marca gostoval v Lizboni. V operi San Carlo bo pel Mefista v Gounodovem »Faustu«. Iz Portugalske bo Čangalovič odpotoval v Pariz, kjer bo med drugim snemal tudi za TV v stalni oddaji Veliki interpreti.

Kajuhove mame ni več

V Sošanju je po kratki in hudi bolezni pred dnevi umrla Marija Destovnik, mati partizanskega pesnika in narodnega heroja Karla Destovnika — Kajuha.

Priprave že teko

Na zadnjem posvetovanju predstavnikov občinskih svetov zveze kulturno prosvetnih organizacij Sevnice, Krškega in Brežic, ki je bilo v Krškem, so se pogovorili o praznovanju 20-letnice obnove kulturno prosvetnega življenja v Spodnjem Posavju. Dejavnost je namenjena tudi nastopajoči turistični sezoni in bo potekala od začetka marca do prvih dni junija.

Za začetek bo nastopila dramska skupina delavskega prosvetnega društva Svoboda bratov Milavcev v nedeljo, 6. marca v Dobovi, v ponedeljek, 7. marca v Krškem in na dan žena v Sevnici. Prizadevni amaterji se bodo predstavili s sodobno Spevakovo komedijo »Naši trije angeli«. V sevniki občini bodo v tem času nastopali pevski zbori in odročnejših krajev, brežiški likovni klub pa bo organiziral razstavo slikarjev-amaterjev v počastitev 25-letnice JLA. Izmenjavno gostovanje po krajevnih središčih bodo zaključili s kulturnimi večeri v Brežicah, Krškem in Sevnici. Baje bo vsaka občina pripravila 40 minutni program, ki bo v prvem delu prikazal pevsko dejavnost, v drugem recitacije iz dramskih del, za zaključek pa bodo nastopile folklorne skupine in domači ansambli. Nastopajoče skupine bodo dobile tudi spominske plakete in priznanja.

V letošnji posavski kulturni jubilej bodo verjetno vključili tudi predavanje kratkih filmov, na katere bodo vabili tudi izvajalce.

Matej Bor — predsednik Zveze književnikov Jugoslavije

Na seji koordinacijskega odbora Zveze književnikov Jugoslavije v Zagrebu so pred dnevi razpravljali o vprašanju tesnega sodelovanja med republikami, o uveljavljanju jugoslovanske književnosti v tujini, o sodelovanju pisateljske organizacije v proslavljanju 25-letnice vstaje in o udeležbi pisateljev v razdelitvi skupnega dohodka zavoda za zaščito malih avtorskih pravic. Gradali so delo jugoslovanske avtorske agencije, ki zastopa pravice naših pisateljev v tujini. Imenovali so jo birokratsko in izkoriščevalsko ustanovo in govorili o tem, da jo bodo bojkotirali.

Za novega predsednika Zveze književnikov so na seji izvolili slovenskega pesnika in pisatelja Mateja Bora, za sekretarja srbskega pisatelja Mladena Orloviča in za podpredsednika makedonskega pesnika Aca Sopova.

Cankar, Mahnič in Miheličeva v Novem Sadu

XI. jugoslovanske gledališke igre v Novem Sadu (Sterjino pozornje) bodo, kot napovedujejo, od 3. do 14. maja. Gledališča iz vseh šestih republik so prijavila 14 sodobnih in 10 starejših dram, 5 dramatičnij in dve priredbi. Slovensko besedo bosta v Novem Sadu zastopali Slovensko narodno gledališče iz Ljubljane z uprizoritvijo Cankarjevega »Pohujšanja v dolini Sentflorjanske« ter »Ure naših dni« Mire Miheličeve in Slovensko gledališče iz Trsta, ki bo uprizorilo »Skofjeloški pasijone« in »Soldaški mizere« Mirka Mahniča.

Sudanskih študentov največ

V Beogradu, Zagrebu, Sarajevu, Ljubljani, Novem Sadu in na Reki študira zdaj okrog 240 študentov iz Sudana. Sudanski študentov študira pri nas največ. Letos bodo odšli v svojo domovino že prvi diplomanti.

V SEMIČU BODO NADZIDALI ŠOLO

Nedeljski zbor volivcev v Semiču je bil najbolj obiskan od vseh povojnih sestankov — Sprejeli so samoprispevek za nadzidavo osnovne šole, kateri občutno manjka prostora za normalno šolsko delo

V nedeljo, 6. februarja dopoldne, se je v semiški kino dvorani zbralo okoli 250 volivcev, s čimer je bila dosežena povojna rekordna udeležba na zborih občanov. Navzoči so bili tudi predsednik občinske skupščine inž. Rado Dvoršak, predsednik SZDL

Franc Štajdohar ter še 10 predstavnikov raznih služb občinske uprave, ki so dajali občanom pojasnila na vsa zastavljena vprašanja. Po uvodnih besedah predsednika občine, ki je razložil uspehe v preteklem letu in tudi nakazal bodoči raz-

voj, je o delovanju krajevne skupnosti poročal Jule Kočvar.

Po vsem tem so občani živahno razpravljali o uvozu vina, kritizirali so osemenjevalno službo, jezili so se nad cenami lesa, nekaterim ni šla v račun dotacija 500.000 dinarjev za koč na »Bidercugu«. Zahtevali so ureditev prevoza otrok v šolo in želeli boljše avtobusnih zvez.

Največ pa je bilo negotovanja zaradi visokih prispevkov za zdravstveno varstvo kmečkih zavarovancev. Kmetje menijo, da so prispevki mnogo previsoki v primerjavi s pravicami in tako si kmet kljub velikim izdatkom za zdravstvo ne bo mogel privoščiti zdravljenja. Nad vse krivično pa se je zdelo Semičanom dejstvo, da delavci, lastniki zemlje (ali uživalci pokojnin) ne bodo plačevali prispevka iz zdravstvenega varstva.

Ko so obravnavali težave domače osnovne šole zaradi pretesnih prostorov, so občani po obrazložitvi ravnatelja osemletke tov. Pluta sprejeli samoprispevek za nadzidavo šole. Delavci in drugi zaposleni bodo prispevali 1 odstotek od mesečnega osebnega dohodka, kmetovalci pa prav toliko od odmerjene davčne osnove. FRANC DERGANČ

Seminar za turistične delavce

Razvijajoči se turizem v Beli krajini zahteva izkušenih turističnih delavcev, ki dobro poznajo svoj kraj in tudi osnovne naloge turizma. Na pobudo gostinskega podjetja iz Črnomlja se je delav-

ska univerza odločila prirediti dvodnevni seminar za turistične delavce, ki bo 2. in 3. marca v Črnomlju.

Udeleženci seminarja bodo seznanjeni s problemi turizma pri nas in v svetu, s turistično informativno službo in propagando, z geografskimi in s turističnimi značilnostmi Bele krajine ter z njenimi zgodovinsko kulturnimi in umetniškimi spomeniki.

Razen tega bodo na seminarju obravnavali še odnos do gosta-turista in sodelovanje gospodarskih panog v turizmu. S predavatelji bo domači delavski univerzi pomagala tudi Dolenjska turistična zveza iz Novega mesta.

Graditi nameravajo gasilski dom

Nedavni občni zbor gasilskega društva Vinice-Zapotok je prebudil društvo k življenju. S podporo krajevne skupnosti nameravajo gasilci s pomočjo vseh prebivalcev iz obeh vasi postaviti nov gasilski dom, v katerem bodo dobili prostor za svojo dejavnost krajevna skupnost in politične organizacije. Nekaj materiala za gradnjo imajo že pripravljene. Radi bi, da bi bil dom že do jeseni dograjen v surovem stanju. —r

JUTRI BO OBČINSKA SEJA

Na seji obeh zborov občinske skupščine bodo jutri v Črnomlju poročali o zborih volivcev in načrtih krajevnih skupnosti, obravnavali bodo občinski proračun za 1966, več odlokov s področja komunalnih dejavnosti, potrdili bodo nekaj sklepov o krajevnih samoprispevkih ter razpravljali o stanju kmetijske zadruge in njenem sanacijskem načrtu.

Predavanja za kmetovalce

Delavska univerza Črnomelj bo skupno s kmetijsko zadrugo priredila več predavanj o kmetijstvu v vseh krajevnih središčih občine. Na predavanjih bodo govorili o proizvodnji krme in pitju mlade živine, o poljedelski proizvodnji in agrotehniki, o semenski službi, uporabi umetnih gnojil in naravnega gnoja ter o uporabi zaščitnih sredstev. Predavanja bodo: v Adlešičih — v ponedeljek, 21. februarja; v Semiču — v sredo, 23. februarja; v Gribljah — v četrtek, 24. februarja; v Dragatušu — v petek, 25. februarja; Na Vinici — v četrtek, 3. marca in v Starem trgu — v petek, 4. marca. Predavanja bodo povsod ob 19. uri.

Novice iz Adlešič

Na občnem zboru Zveze borcev je bila lepa udeležba in razprave živahne. Člani so pohvalili občinsko komisijo za priznanje posebne delovne dobe, češ da je dokaj hitro reševala vloge. Občani, ki uveljavljajo redno delovno dobo pri bivši obnovitveni zadrugi Adlešiči, imajo pa težave. Takoj po vojni je bilo poslovanje bolj po domače, niti niso vsakega zaposlenega prijavitili, zato preneka-teri vaščani ne more dokazati, da je tedaj res delal. Menili so, naj bi pristojna komisija priznala to delo vsem, ki ga lahko s pričami dokazujejo.

Kmalu bodo začeli v stavbi zadruge urejati dve stanovanji za domače učitelje. Računali so, da bosta stanovanji vseljivi že do zime, vendar so se dela zavlekla najprej zaradi načrtov, nato zaradi pomanjkanja gradbenega materiala in nazadnje še zavoljo mraza.

Božidar Jakac: Podstenica, rdeča kreda, 1944

PRELOKA: avtobus naj bi vozil tudi med šolskimi počitnicami

Na nedavnem zboru volivcev na Preloki je okoli 50 občanov zahtevalo razna pojasnila s področja nove zakonodaje o zdravstvenem varstvu kmečkih zavarovancev ter o novostih gozdarske službe. Zanimali so se za plačevanje osemenjevalnih storitev ter za gospodarjenje in izgubo kmetijske zadruge.

V živahni razpravi, ki je trajala dalj časa, so obravnavali razen tega še ugodnosti, katerih so deležni člani ZB, ter nekatere vaše težave. Občanom ni všeč, da morajo v viniško šolo prešolanji otroci tudi po več ur čakati na avtobus, razen tega pa želijo, naj bi avtobus vozil tudi med počitnicami. Za njihovo željo se bo zavzela Socialistična zveza, prav tako pa bo skušala izpeljati organizacijo za dela, potrebna pri ureditvi pokopališkega zidu.

Krajevni samoprispevek so

volivci sprejeli, namenili pa so ga dograditvi osnovne šole na Vinici.

roko na srce...!

... Če se v vašem kraju zgodi kaj zanimivega, poroča o tem najbolje -

DOLENJSKI LIST

Zaradi že dalj časa trajajočega mrtvila v kulturnem in zabavnem življenju v vseh večjih središčih črnomaljske občine, je občinski komite ZMS 15. februarja sklical posvetovanje o teh vprašanjih. Kljub temu, da je bil vsakdo od odgovornih v kulturnoprosvetnih organizacijah vabljen pisмено in še ustno, je bila udelež-

Kaj nam pa morejo...

ba na posvetu porazna. Prišli so le predstavniki SZDL in sindikata ter prof. Čopova z gimnazije. Seveda posveta ni bilo. Mrtvilo bo vladalo še naprej; o boljših možnostih za kulturno-prosvetno življenje občanov ne more razpravljati nek forum, če ni zraven tistih, ki so za to delo odgovorni!

Marca namerava SZDL sklicati širšo tribuno o problemih zabavnega življenja.

Kmetje bi oddali zemljo

Z zborom volivcev v Adlešičih so bili vsi zadovoljni

V združenem domu se je 1. februarja zbralo več kot 70 občanov iz Adlešič in okoliških vasi, razen njih pa so prišli na zbor volivcev tudi predsednik občinske skupščine, predstavniki organizacij iz Črnomlja ter zastopniki upravnih služb.

Na občinski proračun in družbeni plan se vaščani ne razumejo, zato pa toliko bolj na kmetijstvo, o katerem je bilo dosti govora. Na nekaterih kmetijah so šli mladi z doma, starci pa zemlje ne morejo obdelovati, zato bi jo najraje oddali. Težave so v tem, ker interesentov za zemljo ni. Razpravljali so še o odkupu živine, o pomanjkanju umetnih gnojil, o gozdarskih zadevah in o osemenjevalni službi. Občani so želeli, naj bi se osemenjevalec ustavljal tudi v Dolenjcih, vendar tam še ni urejen potreben prostor.

O tem, kdo je pristojen oz. odgovoren za cesto Purga—Po-

brežje, so že večkrat govorili, ker je cesta v izredno slabem stanju in nujno potrebna popravil. Tokrat so izvedeli, da ima cesto na skrbi Komunalno podjetje, zato bodo skušali tam zaževati ureditve.

O trošenju sredstev krajevnega samoprispevka je poročal Jože Požek, nato pa so volivci dajali predloge, kaj bi morali v vasi najprej urediti. Zmenili so se, da bodo takoj nabavili mrliški voz in uredili pokopališče, sredstva pa pa bodo zbrali s pomočjo krajevnega samoprispevka.

Lahko bi plesali

Na željo mladine je sklenil občinski komite ZMS v Črnomlju organizirati mladinske plesne vsakih 14 dni. Če bo kolektiv gimnazije pristal na to, da bi mladi lahko plesali vsako drugo soboto od 17. do 21. ure v avli gimnazije, ni nobenih ovir več.

200 učencev je dobilo pojasnila

V črnomaljski in metliški občini je lani dobilo zaposlitev 1.426 ljudi — 74 učencem so bila zagotovljena učna mesta

Zavod za zaposlovanje delavcev Črnomelj z izpostavo v Metliki je v preteklih letih uspešno opravil vrsto nalog. Lani se je na zavodu priglasilo 1558 ljudi, ki so iskali zaposlitev ali priučitev na delovnem mestu. Zaposlitev pa je dobilo v občini Črnomelj in Metliki 1426 oseb, od tega 1094 moških in 332 žensk. Pretežna večina teh je bilo nekvificiranih in polkvificiranih delavcev.

Delovno razmerje je lani prenehalo v črnomaljski občini 1327 osebam in v metliški 306 zaposlenim. Največ je bilo sporazumnih odpovedi — 536, medtem ko je bilo 301 samovoljnih opustitev dela. Večjih odpustov v kolektivih ni bilo, pač pa so nekatere delovne organizacije odpovedale delovno razmerje 29 najslabšim delavcem.

Pri zaposlovanju mladih ljudi, starih do 18 let, je precej težav. Industrijska podjetja, ki imajo proizvodnjo organizirano v treh izmenah, mladine ne sprejmejo, ker je po zakonu ne smejo razporediti na nočno delo. Vsako leto se na našem zavodu prijavi za zaposlitev od 90 do 110 mladincev, med temi pa je polovica brez dokončane osemletke.

Na področju obeh občin obiskuje osnovno šolo 3805 učencev. Ker ima zavod na skrbi tudi poklicno usmerjenosti mladine, smo v preteklih letih na vseh šolah organizirali predavanja o poklicih in pomenu poklicne izbire. Povsod smo prikazovali tudi kratke filme. Razen tega so učenci v enem šolskem letu sodelovali v odgovorih na dve anketi: o izbiri poklica in poklicni odločitvi. Okoli 200 učencem in njihovim staršem smo dali najrazličnejše

informacije o potrebah po strokovnih kadrih, o prostih mestih v poklicih in o pogojih dela. Izvedeli so, kakšno šolsko izobrazbo zahtevajo poklici, za katere se zanimajo, kakšni so pogoji za vpis na šole, dali smo jim podatke o sprejemnih izpitih, koliko časa traja šolanje itd. Prav tako smo posredovali podatke o prostih učnih mestih na našem področju in o razpisanih štipendijah naših podjetij.

DANICA TODOROVSKI

Stari trg: zakaj razlike?

Občani so se na zboru volivcev v Starem trgu zanimali zlasti za nov način gospodarjenja z gozdovi, želeli so pojasnil, kam grede sredstva, vplačana kot gozdna taksa itd. Prav tako je bila živahna, vendar bolj burna razprava o plačilih za zdravstveno varstvo. Kmetje menijo, da so prispevki previsoki, nikakor pa jim ne gre v račun to, da so različni v občini Črnomelj in Kočevje.

Ko so razpravljali o načr-

tih in potrebah krajevne skupnosti, so bli mnenja, da je potreben najprej vodovod v Prelesju, nato v Kotu in Sodevcih razširiti cesto, po kateri bo mogoč prevoz s kamioni, ki bi odvažali mleko. Krav tako so sklenili popraviti dvorano v Starem trgu.

156 občanov je na zboru volivcev sprejelo krajevni samoprispevek za ureditev krajevnih problemov, predvsem pa za vodovod v Prelesju.

Na Sinjem vrhu ne dajo za šolo

Na precej dobro obiskanem zboru občanov na Sinjem vrhu je bila večina razprav obrnjenih k slabim vaškim potom. Lani so sklenili, da bo kaznovan vsak gospodar, ki ne bo hotel sodelovati pri popravilih poti, vendar je sklep ostal le na papirju. Nujno bi morali popraviti vsaj pot v Razvalje in v Drago, ker do tod niti tovarnjak ne more priti. Ponovno so sklenili, da bo moral plačati 3.000 din kazni vsak gospodar, če se bo

delu na cesti v bodoče izmaknil.

Samoprispevka za dograditev viniške šole pa na Sinjem vrhu niso hoteli sprejeti, zato je bil predlog odklonjen.

Živahna izobraževalna dejavnost

Medtem ko je Delavska univerza v Črnomlju v preteklih letih organizirala več predavanj o obrambni vzgoji prebivalstva, je bilo za letošnje izobraževalno sezono določeno le po dvoje takih predavanj v vseh krajevnih središčih občine. Občani iz Gribelj, Črmošnjic, Vinice in Tribuč ter še v nekaterih drugih krajih pa so poslušali namesto tega predavanja o nesrečah, potresih in poplavih. Predava je Jože Malič iz Novega mesta.

Prilagodni teden se začne v vseh krajevnih središčih predavanja o zaščiti pred jedrskim orožjem. Delavska univerza je ponudila organizacijo predavanj tudi nekaterim kolektivom.

NOVICE črnomaljske komune

DOLENJSKI LIST

V nedeljo ni bilo čisto jasno, pod čigavo oblast pravzaprav spada vesoljno metliško mesto: tu je bil šef maškar poglaviti gad Kopašević, pridrli so krvoločni hajduki s svojim srditim harambašo, pripeljal se je deželni glavar marke metliške in v spremstvu svojih sodelavcev je prisostvoval prihodu Krištofa Kolumba

tudi načelnik posvetne oblasti — predsednik občine. Tokrat so si vsi enako prizadevali: razvedriti številne goste in ugotoviti, koliko dohodka lahko taka prireditelj pravzaprav prinese skupni blagajni... Na sliki: harambaša, predsednik občinske skupščine in deželni glavar. (Foto: T. Gošnik)

Izvozili so za 700.000 dolarjev blaga

Gospodarjenje je bilo na področju metliške občine v minulem letu precej uspešno — Nekaj podatkov o nekaterih najvidnejših uspehih lani in okvirnih načrtih za nadaljnjo gospodarsko rast v bodoče je prispeval Franc Vrvišar, predsednik občinske skupščine Metlika

Lani so bile planirane proizvodne naloge dosežene, nekatere celo presežene. Na tuja tržišča smo izvozili na okoli 700.000 dolarjev blaga, večinoma na konvertibilno področje. Tudi bruto skladi v gospodarstvu so razveseljivi, saj so se povzpeli na 1 milijardo starih dinarjev, prav tako pa so precej narasli osebni dohodki. Narodni dohodek se je lani povečal za 87.000 din na prebivalca.

Ti uspehi pa niso le rezultat dobrega gospodarjenja, temveč organske rasti gospodarstva in dolgoletnega planiranja, investicijskega vlaganja in delitvenih odnosov. Ti uspehi so zahtevali veliko naporov naših delovnih ljudi in tudi odpovedovanja, ker so imeli vsa leta skladi prednost pred sredstvi za osebne dohodke.

Podatki nam kažejo, da proizvodne kapacitete dopu-

ščajo nadaljnje povečanje, bruto proizvodnje v družbenem sektorju gospodarstva za okoli 45 odstotkov. Čeravno je tako povečanje povezano s 750 milijoni starih dinarjev obratnih sredstev in 300 milijoni investicijskih dinarjev za odpravo ozkih grl v proizvodnji, bomo iskali vse možnosti, da bi to povečanje dosegli.

Povečujemo tudi izvoz za več kot 20 odstotkov s tem,

da iščemo vse možnosti izvoza na zapad. Naši izdelki imajo na tujem trgu že velik ugled, povečati bi morali le še količine. Prav gotovo bodo izvozne naloge nekoliko vplivale na čisti dohodek gospodarskih organizacij izvoznikov, menimo pa, da bodo tudi skladi teh delovnih kolektivov porasli za okoli 25 odstotkov.

Ob vseh teh načrtih pa bo zaposlovanje novih ljudi bilo minimalno, čeravno je na našem območju okoli 600 žensk in prav toliko moških interesentov za zaposlitev. Kako rešiti vprašanje zaposlovanja občanov, ki jim nerodovitna in kamenita kmetijska posestva ne dajejo zadovoljivega življenjskega standarda, bo ostalo še nadalje odprto vprašanje.

Udeležimo se zborov volivcev!

Občinska skupščina v Metliki sklicuje ZBORE VOLIVCEV, ki bodo v naslednjih krajih:

V Metliki — v petek, 25. 2. ob 19. uri;
v Rosalnicah — v soboto, 26. 2. ob 19. uri;
na Božakovem — v soboto, 26. 2. ob 19. uri;
na Grabrovcu — v soboto, 26. 2. ob 19. uri;
v Slamni vasi — v soboto, 26. 2. ob 19. uri;
v Gradcu — v soboto, 26. 2. ob 19. uri;
v Podzemlju — v nedeljo, 27. 2. ob 9. uri;
v Drašičih — v nedeljo, 27. 2. ob 14. uri;
na Jugorju — v nedeljo, 27. 2. ob 14. uri;

na Lokvici — v torek, 1. 3. ob 19. uri;
na Suhorju — v sredo, 2. 3. ob 19. uri;
na Radovcih — v nedeljo, 6. 3. ob 14. uri;
na Dobravcih — v nedeljo, 6. 3. ob 14. uri.

Na zborih bomo razpravljali o naslednjih vprašanjih: o uresnitvi lanskih nalog in predvidevanjih za leto 1966, o letošnji davčni politiki in o delu naših krajevnih skupnosti.

UDELEŽIMO SE ZBOROV VOLIVCEV, POMAGAJMO OBČINSKI SKUPŠČINI IN KRAJEVNIM SKUPNOSTIM S PREDLOGI IN POBUDAMI!

»Dajatve so previsoke...«

V metliški občini sta bila pred kratkim dva zbora kmečkih zavarovancev: eden je bil na Suhorju in drugi v Podzemlju, koder so se zbrali kmetje iz vseh bližnjih in daljnjih vasi.

Oba zbora so zavarovanci dobro obiskali, navzoči pa so bili tudi zastopniki Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje iz Novega mesta, direktor KZ Metlika Franc Jakljevič, sekretar občinskega komiteja ZKS Jože Došen ter občinski tajnik Tine Molek.

O dajatvah za zdravstveno varstvo in socialno zavarovanje je bilo precej razprav, v katerih so kmetje poudarjali, da bodo precej večja plačila

V bifeju imajo juke-box

Pred približno 10 dnevi so v metliški bife pri avtobusni postaji pripeljali povsem nov juke-box iz Zagreba. Veljal je 1.700.000 S din brez montaže, vendar se bo verjetno draga nalozba obrestovala. Odkar imajo v lokalu glasbo po željah, je več ljudi in avtomat po ves dan dela. Plošča Marš na Drini se tudi po 20 ali 30-krat na dan obrne, ker je trenutno najbolj popularna.

Zgodí pa se tudi to, da pride kmečki možak na 2 deci, ponudi natakarku 50 din in prosti: »Navij, Slake, da bo bolj veselo!« Uslužbenci bifeja opažajo, da za juke-box niso navdušeni samo mladi.

Žensk je več kot moških

V Metliki je bilo letos 31. januarja 1.752 prebivalcev, od tega 968 žensk in 784 moških. Nežnega spola je torej precej več, zato so baje ženini v zadregi: »Kako izbrati, ko so pa vse brhke!« No, če kje, velja to prav gotovo za metliško mesto z okolico vred!

Šest milijonov dinarjev za krajevne skupnosti

Krajevne skupnosti s področja metliške občine bodo poslovale v skromnih, a lastnih prostorih — Na posvetu predsednikov KS v Metliki so razpravljali o letošnjih načrtih — Sestavljen bo prioriteten red najpotrebnejših del — Občinska skupščina bo zagotovila za te namene v letošnjem proračunu okoli 6 milijonov dinarjev

13. februarja se je v Metliki sestalo vseh devet predsednikov krajevnih skupnosti s predstavniki občinske skupščine ter razpravljalo o nekaterih organizacijskih vprašanjih, da bi poslovanje lahko kar najhitreje steklo. Tako je bilo sklenjeno, da bodo krajevne skupnosti poslovale v sicer skromnih, toda lastnih prostorih, pogovo-

rili so se o potrebni administraciji in tajniških službah.

Nekatere krajevne skupnosti so že predložile programe del, druge pa bodo to naredile v najkrajšem času. Da bi potrebe lahko uskladili z možnostmi je bilo sklenjeno, da bodo sestavili prednostni red najpotrebnejših del, ki bodo lahko letos uresničena. Tako v Gradcu želijo vodo-

vod, ureditev pokopališča in potov ter izboljšati javno razsvetljavo. Na Suhorju nameravajo urejati kar tri pokopališča: v Bušnji vasi, v Ravnačih in pri Jakobu, razen tega pa se bo krajevna skupnost zavzela za izboljšanje vaške požarne varnosti. Na Radovcih imajo v načrtu urediti vaške hiše, mrtvašnico in vodovod; na Lokvici bodo popravili vaško hišo, uredili vaška pota in napeljali trofazni električni tok. Predvsem pa bodo zagotovili sredstva za dograditev gasilskih domov v Drašičih in Dobravcih.

Na posvetu so rešili tudi vprašanje zemljišč, ki so jih nekdanje uporabljale vaške skupnosti. To so gmajne, gozdovi, pašniki in površine za izkoriščanje kamna, peska itd. Sklenili so, da bodo krajevne skupnosti še nadalje razpolagale s temi zemljišči, razen z gozdovi, ki bodo prešli v last gozdnega gospodarstva.

Predstavniki občinske skupščine so povedali, da je v občinskem proračunu zagotovljenih za potrebe krajevnih skupnosti okoli 6 milijonov dinarjev. Vendar ne bodo vse krajevne skupnosti dobile enake vsote sredstev, pač pa jih bodo razdeljevali po potrebah in v določenem sorazmerju z lastnim deležem občanov, živečih v posamezni skupnosti.

IZBIRAM SI POKLIC

Razen poznavanja poklicev in sposobnosti za določen poklic je pomembno vprašanje tudi interes ali zanimanje. Če nas nek poklic sploh ne zanima, se raje ne odločimo zanj, ker ne bomo mogli premagovati vseh težav, ki se pojavijo pri izučevanju poklica. Morda pa nas kakšen poklic ravno zato ne privlači, ker ga premalo poznamo? Kako pa ugotovimo svoja zanimanja? Veliko lahko opazimo že pri pouku v šoli. Če se nekdo zelo veseli n.p.r. ure fizike in pri fiziki tudi dosega uspehe, lahko sklepa na resničen interes do tega predmeta. Naj si izbere poklic, ki je v zvezi s fiziko (elektrika, mehanika, optika in podobno). Vendar moramo pomisliti na to, da nam n.p.r. slovenščina ni všeč zato, ker mogoče tovariš učitelj ni preveč strog. To ni pravi interes. Svoje interese odkrivamo tudi pri vsakdanjih delih, ki se jih veselimo in jih zelo radi opravljamo — temu pravimo tudi »konjički«. Če nekdo n.p.r. zelo rad goji cvetice in sploh rastline, ali ne bi mogoče izbral poklic vrtnarja? Delo ga zanima, pozna ga, težav mu najbrže ne bi bilo težko premagovati. Nekateri pa ne morejo ugotoviti in opaziti svojih interesov. Naj se s kom posvetujejo.

Ko vse naštetu premislimo, moramo še poizvedeti, kje se človek lahko izobražuje za željeni poklic, koliko časa traja šolanje, kakšna je možnost stanovanja v času šolanja, kakšni so stroški šolanja in možnost stipendije. Če naletimo na nepremagljivo oviro, ne smemo obupati. N.p.r.: nekdo zelo želi postati radiomehanik, a ni učnega mesta. Zakaj ne bi bil elektromehanik, ki je zelo podoben poklic? Ne smemo pa prezreti šolskega uspeha.

Vedeti moramo tudi, da je včasih ocena iz posameznega predmeta mogoče važnejša kot pa celotni učni uspeh.

Kako pa je z izbiro poklica pri dekletih. Največkrat so v težjem položaju kot fantje, ker še vedno prevladuje mišljenje o »moških« in »ženskih« poklicih. Ugotovljeno pa je bilo, da so ženske sposobne opravljati skoraj vse poklice, razen takih, ki zahtevajo prevelike telesne napore (rudar, šofer kamiona itd.). Zato dekleta ne bi izbirale le poklice kot so trgovka, šivilja, učiteljica, kuharica, frizerka, medicinska sestra. Cisto nič slabega in čudnega ni več na svetu in tudi pri nas, če vidimo žensko kot gradbenega, strojnega, kmetijskega ali elektro tehnička, kot strugarko, novinarko, gradbeno inženirko in podobno. Vedeti moramo, da je nekaj poklicev primernejših za ženske, nekaj za moške, večina pa za oba spola.

In še to: ni »več« in »manj« vrednega poklica, kot prevladuje tako mišljenje še danes. Vrednost poklica ocenjujemo po tem, kako ga nekdo opravlja. Vsaki poklic je potreben in koristen, treba ga je le vestno opravljati!

NEKAJ MISLI O IZBIRI POKLICA: Visoko sposoben čevljar ima več pravice, da je domišljav, kakor pa neveden advokat ali nesposoben zdravnik.

Kadar je za kakšen poklic veliko povpraševanje, je dobro misliti na zapuščene poklice!

Nobenega poklica ni, ki bi bil brez neprijetnosti, nobenega brez koristi.

Prihodnjic se bomo pomenili o vrstah šol.

A. KOCE

KOMUNALNO PODJETJE METLIKA

razpisuje prosti delovni mesti

1. RAČUNOVODJE podjetja
2. FINANČNEGA KNJIGOVODJE (ali knjigovodkinje)

POGOJI:

Razen splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje:

pod 1. je potrebna strokovna izobrazba z najmanj dve leti službe na vodilnem delovnem mestu kot računovodja;

pod 2. je potrebna strokovna izobrazba s popolnim obvladanjem finančnega knjigovodstva. Osební dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Nastop službe takoj.

metliški tednik

O čem bodo razpravljali letos?

Občinska skupščina Kočevje bo letos razpravljala še:

SZDL bo sprejela program

V ponedeljek, 28. februarja, bo ob 8.30 v dvorani občinskega komiteja plenarna seja občinskega odbora SZDL. Na njej bodo sprejeli program dela za prvo polletje, razpravljali bodo o predkongresni dejavnosti in imenovali komisije občinskega odbora SZDL.

v prvem tromesečju: o poročilu sveta za kmetijstvo in gozdarstvo, o gospodarjenju z gozdovi, o poročilu sveta za kulturo, o izdelavi samoupravnih aktov v delovnih organizacijah in prehodu na skrajšani delovni čas, o srednjeročnem programu gospodarstva in družbenega razvoja v občini ter o zaključnih računih proračuna in skladov; v drugem tromesečju: o urbanističnem načrtu za vplivna območja Kočevja, o problemih sodstva in javnega tožilstva, o družbenem in zasebnem kmetijstvu, o šolstvu in

gradnji nove osemletke; v tretjem tromesečju: o analizi realizacije planov delovnih organizacij, občinskega proračuna in skladov za prvo polletje, o trgovini, gostinstvu in turizmu, o izvajanju predpisov v zvezi z delitvijo čiste dohodke in osebnih dohodkov v gospodarstvu in družbenih službah, o industriji, kmetijstvu in obrti (s posebnim poudarkom na bodočem investiranju in zaposlovanju), o organizaciji in delu zdravstvene službe;

v četrtem tromesečju: o urbanizmu, o stanovanjski in komunalni izgradnji, o telesni vzgoji v občini, o poročilu komisije za vloge in pritožbe, o delu in organizaciji uprave občinske skupščine, o delavski univerzi in družbenem ter dopolnilnem izobraževanju odraslih.

Preteklo soboto je bila v sejni dvorani občinske skupščine v Kočevju manjša slovesnost. Predsednik skupščine Drago Benčina je podelil 32 odlikovanj, s katerimi je predsednik Josip Broz-Tito ob 20-letnici osvoboditve odlikoval javne, politične, strokovne in fizične delavce, ki so s svojim delom prispevali k uveljavitvi ljudske revolucije, ustvarjanju socialističnega reda in k povečanju proizvodnje ter produktivnosti dela. Nagradencem so čestitali tudi sekretar občinskega komiteja ZK Miro Hegler, predsednik občinskega odbora SZDL Stane Lavrič in tajnik občinske skupščine Drago Aupič. (Foto: Prime)

PREDSTAVNIKI KS ZAHTEVAJO:

VASI NAJ BODO LEPŠE!

Letos bo Osilnico in okoliške kraje obiskala posebna komisija, ki bo opozarjala občane, kako naj izboljšajo zunanjo podobo naselij in še posebej hiš, dvorišč in vrtov. Ta obisk je združen s občinsko proslavo 25-letnice vstaje, ki bo letos v Osilnici. Tudi predstavniki krajevnih skupnosti iz Drage in Mozlja so izrazili željo, naj bi komisija v kratkem obiskala tudi njihovo območje. Po nekaterih vaseh so namreč še vedno ruševine hiš, podre ograde, zanemarjena hišna pročelja in podobno. Vasi obiskuje vedno več tujcev, zato so ljudje, posebno pa še predstavniki Turističnih društev in krajevnih skupnosti videli, da je nujno potrebno njihove vasi čimbolj olepšati oziroma bolj skrbeti za zunanjo podobo naselij.

SEJA SVETA ZA INDUSTRIJO IN OBRT V KOČEVJU

OBRT SE VEDNO ZAPOSTAVLJENA

Nekatere vrste obrti ne dobe vajencev — Industrija je pobrala najboljše obrtnike — Zakaj zasebni obrtniki ne dobe kredita?

Svet za industrijo, promet in obrt pri Občinski skupščini Kočevje je na zadnji seji razpravljal le o obrti. V občini številno obrtnih delavnic sicer iz leta v leto narašča, položaj obrti pa še vedno ni zadovoljiv. Posebno je bilo poudarjeno, da obrt še vedno ne zavzema mesta, ki ji gre, saj je v primerjavi z industrijo še vedno zapostavljena. Osebnih dohodkov v obrti so še vedno nizki, saj delavec z enako kvalifikacijo zasluži v industriji precej več. Tak odnos do obrti je

imel za posledico, da je industrija pobrala iz obrti najboljše kadre, še danes pa je težko dobiti učence za nekatere vrste obrti. Nekatera industrijska podjetja (ITAS, INKOP) so se razvila iz obrtnih delavnic, nekatera pa so na vmesni stopnji med obrtjo in industrijo (na primer Pletilstvo itd.).

Na sestanku je bilo poudarjeno predvsem, da ni prav, ker zasebni obrtniki ne morejo dobiti nikjer nobenih kreditov, da bi si lahko nabavili stroje, s katerimi bi hitreje in več naredili. Razen tega obrt ne more zasledovati razvoja industrije, čeprav bi morala biti nekaj servis za njene vedno modernejšo proizvode. Predlagali so, da bi ustanovili obrtniki morda svojo hranilnico in posojilnico ali pa da naj bi vprašanje kreditiranja rešila skupnost kako drugače.

Obrtniki so potožili tudi, da ni pravega združenja oziroma organa, ki bi jim pomagal z različnimi nasveti ali se zanimal za njihove probleme. Opozorili so, da večkrat težko dobijo material ali rezervne dele, ki jih proizvajajo domače tovarne, da

o uvozu iz inozemstva niti ne govorijo.

Med drugim je bilo na seji sklenjeno, da bi proučili, kakšne so možnosti za šolanje vajencev v Kočevju; da je treba omogočiti zasebnim interesentom, da odpro mehanično delavnico v Kočevju; naj dobi prostore, kjer ima zdaj pisarno Pletilstvo, Pekarija, ki bo v njih uredila slaščičarno; da naj Lesno industrijsko podjetje zagotovi Opremi zadostne količine lesnih surovin itd. O obrti bo na eni prihodnjih sej razpravljala tudi občinska skupščina.

Predvsem o pospeševanju kmetijstva!

Nekateri živinorejci so v sodelovanju s KGP Kočevje zaslužili tudi nad 200.000 starih dinarjev

Obrat za kmetijsko kooperacijo pri KGP Kočevje s področnimi okoliši v Strugah, Osilnici, Fari in Predgradu je v zadnjih dveh letih dosegel lepe uspehe v pogodbenem sodelovanju z zasebniki. Veliko skrb posveča

obrat vzreji klavne in plemenske živine, proizvodnji mleka, odkupu pridelkov itd. Zasebnim kmetovalcem nudi strokovno pomoč, jim oddaja v rejo mlado živino, pod ugodnimi pogoji pa plemensko živino v zameno za mlado klavno živino. Nekateri rejci so pri takem sodelovanju zaslužili že tudi več kot 200.000 starih dinarjev. Vodstvo obrata meni, da bi mogli v sodelovanju z zasebnimi kmetovalci doseči še boljše uspehe, zlasti še ker ugotavljajo, da kmetijske površine zasebnikov niso najbolj smotrno izkoriščene.

Ob vsem tem se zdi prav, da bi v predkongresnih pogovorih obravnavali teze aktualnega razvoja kmetijstva in vasi skupaj z vodstvi krajevnih organizacij Socialistične zveze. Smoter takih pogo-

vorov naj bi bil v tem, da bi poslej zasebno kmetijstvo dajalo več pridelkov kot zdaj.

Nova komisija: za prošnje in pritožbe

Pred kratkim sta se sestali kadrovska in volilna komisija občinskega odbora SZDL Kočevje ter pripravili predlog za člane komisije pri občinskem odboru SZDL. Odbor je imel doslej pet komisij (za kadrovske organizacijske vprašanja, za družbene organizacije in društva, za idejno politično delo, za gospodarstvo, za komunalni sistem) po novem pa bo imel še eno: za prošnje in pritožbe.

Obe komisiji sta razpravljali o dosednji kadrovski politiki v občini in bodočem kadrovanju. Člani so menili, da ne bi v bodoče posameznikov preobremenjevali s funkcijami in da bi bolj vključevali v družbeno delo strokovne delavce ter ljudi, ki imajo za določeno delo interes ali smisel. Tako bi bile družbene dolžnosti in funkcije bolj enakomerno porazdeljene.

Hvala za novi transformator!

Od 13. do 19. januarja so delavci ELEKTRO iz Kočevja v najhujšem mrazu priključili novi transformator na že obstoječe omrežje vasi Črni potok in Zajčke polje. Prebivalci se podjetju zahvalujemo za njegovo skrb in trud. Električna luč, ki nam je dozdaj nemalokrat le brlela, nam bo odslej lepše svetila. Se posebno so hvaležni lastniki televizijskih sprejemnikov.

Vaščani

Kam gre denar od športne stave in LOTA?

Mnogo prijateljev športa in navijačev v Kočevju vneto sodeluje v športni stavi. Koliko jih igra in koliko denarja plačajo za liste šport, stave in lota ne vemo, pač pa lahko postrožemo z zneski, ki jih nakazuje direkcija loterije po pravih igrah za vzdrževanje športnih objektov v Kočevju. Lani so poslali za I. tromesečje 93.000 starih dinarjev, za II. tromesečje 84.300 starih dinarjev in za III. tromesečje 48.300 starih dinarjev, kar zneske 226.300 dinarjev, brez četrtega tromesečja, ki še ni obračunano.

Na zadnji seji upravnega odbora doma za telesno kulturo in športnih objektov so sklenili, da bo del teh sredstev porabljen za ureditev športnih igrišč v Osilnici ob Kolpi, kjer imajo marljivo športno društvo KOLPA, mimo tega pa bo tam letos osrednja proslava občinskega praznika s športnimi igrami in tekmovalji.

V Livoldu je premalo strojev

Delovni kolektiv kmetijskega obrata KGP v Livoldu ugotavlja, da mu ne zadostuje razpoložljiva mehanizacija. Imajo pet traktorjev s priključki in deset kosilnic BCS. Po njihovem mnenju bi potrebovali še novo mehanizacijo, zlasti pa stroje za obračanje in spravljanje sena. Tako bi med drugim povečali delovno storilnost in sploh bolj gospodarili kot do zdaj.

DROBNE IZ KOČEVJA

Pisali smo že v tej rubriki o stvareh, ki jih je bilo vredno pohvaliti, opozarjali pa smo tudi na napake in pomanjkljivosti, ki kaže naše mesto in bi jih morali čimprej odpraviti. Vse skupaj pa ni vedno zaleglo, saj — oster ovinek na koncu vasi Morava na cesti proti Reki še zdaj ni primerno označen, KER CAKAMO NA NESREČO; — na cesti Kočevje—Ribnica še ni prometnih znakov s števili na cestah, čeprav so potrebni, KER CAKAMO NA NESREČO; — servisi še ne uslišijo moledovanja potrošnikov za razna popravila in usluge, čeprav moramo potem klicati šušnarje, bivše uslužbence omenjenih servisov; — pobalini še vedno kličejo iz javne telefonske govornice na

Trgu svobode in vzemirajo lastnike telefonov; — so železni pokrovi na jaških pri izhodih v kino dvorane še vedno zvit, KER CAKAMO NA NESREČO; — se še vedno ne moremo zediniti za soprobarbo in upravljanje Šoškovskega doma; — polomljene rolete oken na Samskem domu še vedno kaže pogubo mesta; — smeti iz avtobusov še vedno pometajo kar na cesto, od tu pa jih nihče ne pospravi, KER SE BOJIMO HIGIENE; — še zdaj leži ob cesti v »Gaj« zadnja razbita betonska faba kot spomenik pobalinskega junaštva V SRAMOTO NAM VSEM. In še in še. Ali smo res tako površni in neprizadeti? Vsaj nerodno bi nam bilo lahko!

Naš rojak in znani publicist Ivo Pirkovič nam je iz obsežnejšega dela o zgodovini leta 1941 na našo prošnjo izročil za tisk daljše poglavje GRADOVI UMIRAJO. Zanimiva preteklost naše pokrajine, zlasti pa pogled na konec fevdalizma na Dolenjskem, bo prav gotovo zanimala večino bralcev Dolenjskega lista. Seveda gre pri objavi samo za skico nekega obdobja naše novejšje zgodovine, zato avtor dopušča možnosti, da so v njej tudi napake in pomanjkljivosti, na katere naj bi bralci opozorili uredništvo ali pisca samega (Ljubljana, Kocnova 7). — Naročnikom in bralcem našega tednika priporočamo, da si podlistek izrežejo in shranijo, saj jim bo kot celota dal lep pregled o zgodovini in usodi vseh večjih dolenjskih gradov.

V nacistični zaroti so se znašli predvsem tudi zadnji potomci tuje plemstva in gospodarji umirajočih fevdalnih posesti. Trdina pravi, da so se šteli v prevratnem letu 1848 domala še vsi graščaki novomeške okolice za Slovence. Toda v šestdesetih letih je nemška ustavoverna stranka obrnila večino dolenjskih plemičev in graščakov, tudi take, ki so bili slovenske krvi, na odločno nemško pot. Ne gre samo za novo, prusovsko nemštvo, ki ga je »s krvjo in železom« skoval Otto Bismarck; ne samo za prva znamenja nemškega političnega in gospodarskega prodiranja na Vzhod, ampak so bili vzroki tudi doma.

Po izgubi tlačanov sredi prejšnjega stoletja so velikoposestniški graščaki v rastočih gospodarskih stiskah težko preživeli zadnjih sto

let po razpadajočih sivih gradovih; saj jih niso mogli vselej niti več popravljati. Langerjevemu Prežeku pod Gorjanci so se že zdavnaj vdrali stropi in so se grajski gospodarji v strahu umikali v spodnje prostore. Kleveški Ulmi so plačevali brezposelni kmečki proletarijat samo še po šest dinarjev na dan brez hrane, za kar si je dninar lahko kupil dvanaest žemelj. Trenzi so za silo prekrili svoj mogočni trdnjavski Šrajbarski turn s štiri-desetimi tisočaki, ki so jih bili iztisnili od begunskih Judov vnaprej za triletno najemnino. Otoški grofič že štiri leta ni mogel več plačevati grajskega oskrbnika, ki si je moral po vojni vzeti del otoške zemlje pri gradu na levem bregu Krke. Grofica Flora Margheri di Commandona z otoškega Marofa se je morala s sinom odreči dedi-

ščini po sestri Albi na Starem gradu pod Trško goro, ker ni imela s čim popraviti razpadajočega grajskega zidovja. Mosconom na gradu v Pišecah so upniki grozili, da jim bodo prodali umetniške podobe prednikov. Čudaški novomeški Seidel, gospodar razpadajočega starega Erazmova Lukenjskega gradu, elektrarne, trgovine v mestu, mlina na Krki in posestva je v oguljeni kmečki kamizoli jedel iz lončene skledke na kolenih in ves obupan sprejemal jobovske novice, ki so mu jih o gospodarskih nesrečah prinašali hlapci. Hirajoče životarjenje so si gradovi ponekod podaljševali z bogatimi dotami, ki pa ne drže, po ljudski modrosti, dlje od ničvrednega jelševga plota.

Mokriški baron Friderik Gagern se je v svojem znamenitem romanu »Ljudstvo« motil, ko je ponavljal, da so krivi propadanju graščinskega gospodarstva samo nepošteni oskrbniki in samogoltni advokati, čeprav je res, da so si prav valpti že od nekdanj nesramno rezali najboljše kose grajske pogače in si lahko hitro sami kupovali hirajoče gradove.

Staro plemstvo se je predlogo možilo in ženilo v svoji premajhni rodovni kasti in zato tudi krvno propadalo in izumiralo. Plemeniti

ZA PRIDNE ROKE TUDI DOMA KRUH

O vlogi sindikata v gospodarskih organizacijah v ribniški občini odgovarja na vprašanja predsednik občinskega sindikalnega sveta Lojze Češarek.

— Kako gleda občinski sindikalni svet na odhajanje delovne sile iz naše občine?

Sindikalni svet je mnenja, da so pri odhajanju delovne sile na delo v tujino pozitivne in negativne strani. Če odhajajo v tujino predvsem ne-kvalificirani delavci, je to v redu. Vendar se prav mnogi vračajo in odkrito priznavajo, če bi doma tako delali in štediti, bi tudi marsikaj imeli. To ne govori o lahkem zaslužku. Mislimo, da je tudi pri nas še za marsikatero ne-kvalificiranega delavca delo na razpolago.

Nekaj drugega je, če odhajajo v tujino kvalificirani delavci, ki jih sami potrebujejo. Oni predstavljajo hrbenico proizvodnje. Boljši zaslužki so v zadnjem času umirili odhajanje teh ljudi na tujino. Na delo v tujino pa odhajajo tudi matere, ki pustijo doma otroke, prepuščene same sebi. Občinski sindikalni svet meni, naj se materam ne daje več dovoljenj za delo v tujino, temveč naj imajo prednost pri zaposlitvi doma.

— Ali sindikalne podružnice v podjetjih pomagajo pri izobraževanju delavcev?

— Žal moram povedati, da ne nudijo dovolj pomoči ali pa sploh nič. Namesto, da bi one izbirale delavce, ki jih bolje poznajo, je to prepuščeno upravam podjetij. Delavci imajo velike možnosti, da do-bijo kvalifikacije. Sindikalne podružnice tudi najbolje vedo, kakšne oblike izobraževanja si delavci najbolj želijo.

— Ali je zadovoljivo štipendiranje strokovnih kadrov v podjetjih?

— Kljub temu, da je nekoliko padlo število štipendistov, lahko rečemo, da je zadovoljivo. Sedaj se štipendira predvsem v skladu s potrebami. Tu naj omenim, da štipendirajo podjetja predvsem ljudi iz svojega delovnega kolektiva, ki podjetje bolje poznajo in se po študiju lažje vključijo v kolektiv. Vendar ima to tudi negativno stran, ker se tako podjetja zapirajo pred drugimi, ki bi radi študirali stroke teh podjetij. Slednji mnogo težje pridejo do štipendij.

— Pravilna prehrana je eden izmed važnih pogojev za delovno storilnost in zdravje zaposlenih. Kako je z družbe-

no prehrano po podjetjih in koliko prispevajo podjetja za nižjo ceno toplih obrokov?

— Zdrava prehrana je zelo važna. Obrat družbene prehrane v Ribnici ne zadošča za podjetja in je tudi od njih preveč oddaljen. Z preureditvijo sedanje menze bomo dobili boljši obrat družbene prehrane v Ribnici. Tam se hranijo predvsem delavci iz INLES in Kovinskega podjetja. Nekatera podjetja, predvsem INLES, prispevajo za nižje cene toplih obrokov delavcem, nekatera podjetja pa ne. Zgledu INLES naj sledijo tudi drugi.

K. ORAZEM

KJE BOMO ZIDALI V NASLEDNJIH DVEH LETIH?

Letos oddaja zemljišč brez zastojev

Zasebniki bodo zidali letos in prihodnje leto od Struške ulice do Hrovače — Urbanistična dokumentacija za Ribnico in Sodražico bo letos gotova

O zazidalnem načrtu za bližini sedanjih štirih 20-stanovanjskih stolpičev se trije novi stolpiči. Zazidalni načrt je izdelal Agrobiro iz Ljubljane. Občinski organi predvideva-jo, da letos e bo zastojev pri oddaji zemljišč za individualno gradnjo. Če bo več interesentov za iste zazidalne parcele, bo v začetku marca licitacija zanje. Nadaljnjo skrb za izdelavo

urbanistične dokumentacije za področje Ribnice in Sodražice je prevzelo novo Stanovanjsko podjetje, ki bo izvajalo tudi lokacijske postopke in nadzor nad gradnjo. Dokumentacija mora biti izdelana še letos.

urbanistične dokumentacije za področje Ribnice in Sodražice je prevzelo novo Stanovanjsko podjetje, ki bo izvajalo tudi lokacijske postopke in nadzor nad gradnjo. Dokumentacija mora biti izdelana še letos.

Draga ima turistično društvo

Pred kratkim so prebivalci Drage in okolice ustanovili svoje Turistično društvo, ki zajema območje od Lazca do Trave. V Drago prihaja namreč vedno več tujcev, ki potrebujejo hrano in prenočišče. Turistično društvo si prizadeva tudi za lepšo podobo vasi v Dragarski dolini.

Člani iz Brež niso delavni

Krajevna skupnost v Jurjevici bi lahko bolje delala, ko bi se seji njenega sveta udeleževali tudi člani iz Brež. Teh pa na sejo že dvakrat ni bilo. Svet skupnosti se je odločil, da bo sical sestanek občanov na območju skupnosti, kjer bo predlagano, naj Brežani izvolijo nove predstavnike v svet krajevne skupnosti. Če bodo sedanji člani izboljšali odnos do sveta, tak sestanek ne bo potreben.

V Loškem potoku se še vedno precejšen del kmetovalcev ukvarja s prevozi. Iz gozdov vozijo les do žage ali ceste in mnogim pomeni to dodaten zaslužek, ker jim ga skopa zemlja ne nudi dovolj. Medtem ko so imeli vozovi vselej navadna kolesa, pa potoški vozniki z njimi niso več zadovoljni. Skoro vsi so svoje vozove modernizirali ter jih opremili z gumijastimi kolesi, ker tako voz prenese večji tovor.

Kmetje pravijo, da je zavarovanje dobra stvar

Nedavni zberi kmečkih zavarovalcev v ribniški občini so pokazali, da se kmetje zelo zanimajo za zavarovanje. Seveda so med njimi različna gledanja. Kljub tarnanju nekaterih starejših gospodarjev, češ da ne bodo zmogli plačila, je večina kmetov menila, da je zdravstveno zavarovanje dobro in koristno. Zelja kmetov je, da se pred sprejetjem takega zakona skliče zbor kmetov, na katerem se jih vpraša za mnenje in predloge.

V Sodražici so razpravljali predvsem o osnovnem in razširjenem zavarovanju kmetov.

Kmetje so bili za to, da bi z referendumom odločili o razširjenem zavarovanju. Z dosedanjim načinom predpisovanja prispevkov je bila večina kmetov nezadovoljna. Menili so tudi, naj bi kmetijski zavarovalci iskali zdravniško pomoč le takrat, kadar je to res potrebno. Spravevali so se, zakaj je cena oskrbnega dneva v bolnišnici tako visoka in zakaj tudi tam ne iščejo skritih rezerv.

Na zborovanju v Loškem potoku je bila velika večina kmetov za to, da bi prispevek za zdravstveno zavarovanje delno plačevali v let-

nem pavšalu na nosilca zavarovanja in delno po katastrskem dohodku. Na vseh zborih so se kmetje zavzemali še za uvedbo pokojninskega zavarovanja kmetov.

V naslednjih 10 letih 300 novih stanovanj v Ribnici

12. februarja so na seji sveta za komunalne zadeve in urbanizem v Ribnici govorili o zazidalnem načrtu. Osnutek predvideva, da bo dobila Ribnica v 10 letih 300 stanovanj. Stanovanjski del Ribnice naj bi se širil v smeri proti opekarni in na prostoru med INLES in starim delom Ribnice. V osnutku zazidalnega načrta so tudi gradnje športnih objektov med Bistrico in Opekarniško cesto. Predvideno je tudi, da se bodo industrijski objekti INLES širili v smeri proti Hrovači. Zadnje besedo o zazidalnem načrtu bodo izrekli občani Ribnice.

V Jurjevici lepo sodelujejo

Prebivalci Jurjevici, ki so ljo bivše vaške skupnosti prevzela krajevna skupnost. Drug predlog je predvideval, naj bi bilo v Jurjevici sejmišče za odkup živine. Ker je živinoreja v teh krajih precej razvita, je ta predlog umesten. — Občani menijo, da bi morali predvsem dokončati regulacijo potoka Sajevca proti Jurjevskim mlakam, kajti voda se ob poplavih razliva in dela precejšnjo škodo.

Krajevna skupnost bo s pomočjo občanov in kolektiva tovarne svoj delovni načrt lahko urenila.

Predlog iz Zamosteca

Med drugim so gasilci v Zamostecu pri Sodražici lani sklenili, da bodo napeljali elektriko tudi v gasilski dom. Marljivo društvo ima 36 aktivnih in precej podpornih članov. Edini požar, ki so ga imeli, je bil v gozdu, last KGP Kočevje. Če ne bi bilo

zamostaških gasilcev, bi se lahko razširil in uničil velike površine. Prav bi bilo, da bi se jim KGP primerno denarno oddolžilo.

Na občnem zboru smo slišali zanimiv predlog, ki ga ne gre zamašiti: del sredstev, ki jih plačujejo kmetje v gozdni sklad, naj bi se stekal v gasilsko blagajno za protipožarno varnost. Potem bi bila društva lahko bolje opremljena in pripravljena za gašenje požarov.

Na občni zbor je prišel tudi 90-letni France Klun. Tako vztrajnih in prizadevnih gasilcev je najbrž malo v Sloveniji.

Zamostaški gasilci so sklenili, da bodo do prihodnjega občnega zbora dogradili svoj dom. Prispevali bodo les in pomagali s prostovoljnimi delom.

KMETIJSKA ZADRUGA RIBNICA

razpisuje prosti mesti

2 živinorejcev

Nastop službe takoj. Pismene ponudbe dostavite na upravo zadruga.

Werneggi, Illaschitschi, Zetscheri, Wusethi, Tauffereri, Semenitschi, Lambergi, Juritschi, Galli, Matschitschi, Tadiolautschi, Gräzeri, ogrski Borszi, vrhovski Dienerspergi in drugi, ki so se v dolini gradov zvrstili na odru domače zgodovine, so drug za drugim izginjali brez sledov in spomina. Zadnji gracarski Paradeiser Lorenz Regulat je v začetku devetnajstega stoletja užival svojo grenko zemljiško rento v blaznici, ko sta imela tudi zmedeni grof Nikolaj iz mokriške veje Auerspergov in zadnji Breckerfeld na Starem gradu svoje skrbnike. Ze pa so prežali na vabljeni plen obogateli meščani, ki so si, bolj iz domišljavega bahaštva kot potrebe, osvajali nedonosne gradove. Izpodirivali so zadnje ostanke fevdalnega plemstva, ki se je, kolikor je bilo sposobno, s prikritim občutkom sramu in pohižanja, reševalo v meščanske poklice. Od vseh starih stanovskih privilegijev si je osiromašeni žlahtnik ohranjal samo še pravico do treh, štirih in več krstnih patronov, ko je župnik dovoljeval tlačanskim potomcem in meščanu samo po enega svetnika varuha.

Novim graščakom nezahtne krvi je ponujal cesarski Dunaj za drage denarje tudi plemstvo; imeti so morali le vsaj skromno knjižno polico. Vrhniški industrijec Lavrencič in neki štajerski lesni trgovec, ki sta želela postati barona, sta si v naglici kupila knjižnico propadajočih Attemsov. Pol stoletja pozneje so našli pri Vrhnici Goethejeva zbrana dela do osmega zvezka, od devetega dalje pa v Štajerčevi zapuščini. Knjižnico z Attem-

sovimi ekslibristi sta si bila namreč razmerila kar z metrom, si z njo okrasila gosposki dom in nikoli več segla na polico.

Izrabljajoč cenene bajtarske množice, so se nekateri gradovi, kot Klevevž ali Prežek, lotili pridelovanja žlahtnih vinskih sort, konjereje za cesarsko vojsko, opekarstva kot na Draškovcu, ali celo nepremišljene industrije, kot bomo slišali o Pogancih.

V takšnih razmerah bi se marsikatero grajsko gospodarstvo zapisalo tudi vragu, ne samo nemškemu Kulturbundu, da bi se rešilo propada. Zlasti še, če ga je gnala v zaroto tudi germanska rasna zvestoba. Zato so že prve tedne po vpadu Nemcev nekateri izmed graščakov zbužali našo pozornost, ko so z vsemi zvijačami in brezobzirnostjo netili proti opeharjenim Lahom boj za ugodnejše nove nemške meje po naši zemlji. To svojo bitko, ki so nam jo vsilili in spričo katere nismo mogli ostati ravnodušni, pa so drug za drugim zgubljali že prej kot Italijani in Nemci na daljnih bojiščih. Ze takrat namreč, ko so pred prodirajočimi uporniki bežali iz svojih gorečih gradov in zaplenjenih posestev in se za vselej izgubljali v tujino. Niti mogočni armadi osvajalcev jih nista mogli rešiti. Tudi o tem je kronist dolžan poročati; dolžan celo dvakrat, kot o poglavju naše revolucije, pa tudi kot o dramatičnem koncu preživelih ostankov fevdalne preteklosti. Ne bo odveč, če sežem za boljše razumevanje povsod še v pozabljeno in zanimivo polpreteklost, saj bomo odkrivali pri tem tudi del naše neznane kulturne zgodovine.

KNEZI AUERSPERGI

Pod starim železarskim Dvorom, kjer se temnozelena Krka izvije iz tesnega objema nagnetene dolinskega gričevja in se v ostrem ovinku sproščena obrne preko bujnih travnikov in polj proti vzhodu, samevajo danes ostanke znamenitega renesančnega gradu Soteske. Pred vojno je stal še v vsej svoji slikovitosti in oholi lepoti iz časov viteških turnirjev, ki jih je gospoda nekoč opazovala z bogatih arkadnih hodnikov nad prostornim grajskim dvoriščem.

Tisto poletje, ko so se na bližnji gozdni Frati zbirali prvi uporniki, je živel v soteskem gradu zadnji potomec še vedno mogočnih knezov in princev Auerspergov. V tem nizkem človeku v zatohli staromodni črni pelerini je tičal nevaren prikrit sovražnik domovine, ki ga obtožuje toliko grobov v Vavti vasi, Toplicah in drugod po svetu nekdanje soteske gosposčine.

Tisoč let bo že, kar so s švabskega Ursperga, gore turov, prišli na Turjak v naših krajih prvi Auerspergi s podobno pragoveča v zlategem grbu. Poleg Starega gradu je Turjak torej eden redkih primerov, da je dal gospodar ime gradu, ne narobe. Menda leta 1641 so dobili Auerspergi tudi Kočevje in pozneje (l. 1653) naslov državnih knezov, medtem ko je ostala turjaška veja vedno samo grofovska. Proti koncu 18. stoletja, leta 1791 ali morda 1792, postane njihova obsežna posest »vojvodina Kočevska«. Vojvodovi bratje in sestre so principi in princeze z letnimi apanažami.

(Nadaljevanje sledi)

„Raztegnite usta, mi slavno Pusta...“

S takimi transparenti so nas v nedeljo popoldne pozdravljali veseli Metličani, ki so zadnjih 10 ali 14 dni živeli in dihali samo se za Sv. Pusta — za svoje spoštovano visoko brunno gadje gnezdo. Če kdaj, je Metlika letos spet zazvela kot en mož — in bila vsa na nogah, ko je slo za ugled in čast mesta, za do- stojen spravo ob zgodovinskem prihodu Kristofa Kolumba in za hudomušno srečanje z grenkimi, resničnimi in šaljivimi dogodki našega vsakdanjega življenja.

V pisane zastave odeto je mesto pozdravilo številne goste, ki so v soboto in zlasti v nedeljo po kosilu obiskali z dobro propagando pripravljeno veselo prireditev. Poznavalci trdijo, da je bilo v nedeljo okoli 14. ure v Metliki najmanj 8.000 ljudi, za beležili pa so tudi prihod nekaj več kot 900 osebnih avtomobilov. Prva pustna zastava (teli bandero) v jeziku gadje zalege) nas je pozdravila že pri Badovincu na Luži; pri Mežnarščevih ob vstopu v mesto so imeli na zastavi ve- likega prašička, pri Dularje- vih znamenje pisarskega stau- sus, pri Malesičih dvojni pa- ragraf (kako tudi ne — pri hiši sta dva pravnikla), drug- je spet medveda, pipo, na po- staji LM pa prometni znak »SPLOSNA NEVARNOST«. Pustno bandero z golobom miru je vohralo tudi z zvoni- ka metliške farne cerkve... In če si srečal v vselem mestu — ta dan tudi domačega kučka s pisano pentljo za vratom, pač ni bilo treba več dvomiti, da je Metlika ta dan zares živela in dihala samo za pustni sprevod.

Takole je priplula »Santa Maria« na metliški »Partizanski trg«. Številni fotoreporterji in snemalci, med njimi tudi uradni »fotografje«, niso zametili niti giba milostljive kraljice Izabele, slavnega Kristofa Kolumba ali njihovih pomorščakov! (slika zgoraj)

KMETJE UVAJAJO SODOBNO ME- HANIZACIJO! Zares: opel-rekord, zad- nji model taunusa in podobno, na njih pa napis:

Prisrvercal tale sem traktor, pojerhal star plug, v kupčijah uživam, gara naj pa drug!

Namesto mladine, ki uživa v limuzi- nah, pa delajo na polju izčrpani star- ši! (slika v sredini). Mnogi, ki je iz mesta prihajala k vinski kleti, je pre- krlila vse pobočje. Na žalost ozvočenje ni seglo do vseh ušes — prihodnje leto bo treba pomisliti tudi na take tehni- ne izpopolnitve ali pa skrajšati govorni del programa. (Foto: M. Moškon)

Ta se je razvil z gornjega trga mimo hotela BELA KRA- JINA k vinski kleti z vso mo- gočnostjo in dostojnim slav- jem. Domačini in gostje iz Ljubljane, Novega mesta, Trebnja, Karlova, Crnomlja in sosednjih krajev so bili presenečeni nad zares veliko- poteznim spredom. Videli smo hajduške konjenike s strašnim harambasom na ce- lu, vrtinčnega zastavonošo, muziko na posebni ladji, glavno gadje gnezdo s samimi presvetlim Kopaševičem, sla- vnega Kolumba z lepo španjo- krojačema! — kroji in druge obleke, vse je bilo prvovrst- no!!) in še lepši veliki ladji, ki si je komaj utrla pot sko- zi ozke ulice do velikega »vin- skega morja« pred Kletjo z črtno... Vmes seveda in- dijansko spremitvo, deželne- ga glavarja, poštni voz s pro- ge Novo mesto—Karlovac, pa deželne brambovce, c. k. sod- nijo, ki »sodi samo za do- vize, morske vile in povod- nega moža (čestitke BETI za odlične tkanine), smešno kra- ljico in Pomlad, troglavega zelenega zrnaja (spomenik taščama, kot je pisalo na vr- zu), brušenje jezaka kot pri- prave na reekoljico, pa metliški pralni servis iz »štakor- ske gase«, šolo, reševanje kul- ture, prvo metliško kozmično raketo, kmetijstvo in uvoz »mehanizacije« z duhovitimi, ostrimi napisi, pustne goste iz Draščev in Bušnje vasi, veliki Cirikus in velikana, me- tliško raketo za izstrelitev prvega Gada na Luno in še marsikaj drugega.

Svetovni potnik

»Iščem družabnika — ženske, ki jo v poštev — za potovanje okoli sveta... Podpis, I. r. stanujoč Tamin...«

Poznal sem ga in vedel sem, da se srečala pod arkadami knjigarn- ga počil po pločutu: »Kaj berem, jaz, kdo pa druga, je nejevolj- vnil, najbrž že sit takih vprašanj...«

»Niče mi ne verjame, pa mi vseeno. Potovanje me veseli in če vsem popadajo glave z ramen- jevanja. Morda že ta teden. Voljo potovanje me veseli, kaj se potu- je? Ce je meni prav, bo menda tudi ti...«

Beseda mu je tekla, kot bi jo z najboljšim šampanjcem iz Bar- Ker pa vem, da On ne pije, popo- beseda mu je tekla kot...«

»Vraga, kako se reče po angle- ški potnik?« je nenadoma vprašal.

»Traveler,« sem rekel.

»Jaz sem osamljeni popotnik,« sten dostavlil.

»Ni družabnikov, nič uspeha pisnega oznanja?«

»Zanimali so se, kakšne načrte drugega nič. Nimam časa za razla- ga da že ta teden odpotujem.« je m- trdil.

»Misliš resno?«

»Kot se nikoli.«

zaporjem karnevala, mešča- nom in vsem, ki imajo kakr- snekoli zasluge za tako lep uspeh pustnega sprevoda v letu 1966, samo toplo čestita- ti!

To je prava pot za razvoj domačega turizma in Metlika je znova dokazala, da ima ve- liko, veliko zdravega smisla za dober humor in izvirne za- mislice. To pa je dandanes toliko kot denar in najboljša reklama za obisk sosedov.

T. GOSNIK

Za 5,5 Ndin v London

NA SVETOVNO NOGOMETNO PRVENSTVO

● dnevnik VEČER Maribor pripravlja bralcem pri- jetno presenečenje. Za vsa 5,5 N din bodo v juliju lahko obiskali svetovno prvenstvo v nogometu v Angliji ali pa v začetku septembra svetovno prven- stvo v veslanju na Bledu.

Kakšen je pogoj!

● Večer bo izdajal v času svetovnega prvenstva v hokeju na ledu posebno prilogo

HOKEJSKI VEČER

v kateri bo poseben kupon. 11 takih kuponov je po- go za udeležbo pri žrebanju desetih nagrad:

3 NAGRADE POTOVANJE NA SVETOVNO PRVEN- STVO V LONDON.

7 NAGRAD OBISK SVETOVNEGA PRVENSTVA V VESLANJU NA BLEDU.

● Se opozorilo: prvi kupon bo v prvi številki hokej- skega večera, ki bo izšel dan pred pričetkom sve- tovnega prvenstva, torej dne 2. marca.

● SE NEKAJ: priloga bo izhajala ves čas prven- stva do dne 14. marca na štirih polovičnih straneh večera in bo objavljala vse aktualne dogodke iz skupin A, B in C. Poročali bodo posebni poročevalci.

● Ne pozabite: od 2. marca vsak dan hokejski večer s kuponom

● Večer s prilogo v prodaji v vseh trafikah!

STE GA ŽE KUPILI?

HOROSKOP DRUZABNI MOST

Ljubljana Letnik II. Št. 2
Februar - marec 1966
Cena 50 N. par — 50 S. din

V TEJ ŠTEVILKI ZA 2000 NOVIH DINAGRAD!

Cinč na sledi

9. — Miha kar ni mogel verjeti svojim očem. Cinč da je prišel k njemu na dom! Aša je radovedno pogledovala zdaj Miho, zdaj Cinča. Končno ji je le uspelo zvabiti tega nezaupe- ga tiča s seboj! Miha si je medtem že opo- mogel od prvega presenečenja in stopil Cinču naproti. Pes je s hitrim pogledom ocenil možnost umika, toda umaknil se ni. Morda ga je bilo sram pred Ašo, morda pa se je njegovo zaupanje v Miho že toliko utrdilo? Kdo bi vedel, kaj so se dogajalo v Cinču, ko je Miha iztegnil roko in ga pobožal po glavi! Vsekakor je bil pripravljen, da takoj odgo- vori na najmanjšo sovražnost in se brani.

10. — Miha je v tem trenutku dokončno spo- znal: to je oster, nevaren pes, ki se zanese na svojo moč in svoje zobe. Strahu ne pozna. Vsak drug pes bi pod prvim prijemom trzil, se prestopil, premaknil vsaj rep. Cinč pa ne. Stal je kakor ulit iz bron in čakal, kaj bo. Miha je odmaknil roko in stopil nekaj korakov nazaj. »Cinč!« je poklical. Cinč je dostoj- janstveno pomahal z repom in obotavljaje se prišel bliže. Prijateljstvo je bilo sklenjeno in opoldne so šli z skupaj na sprehod. Sprejda sta tekla Cinč in Aša, za njima pa je stopal Miha in se zadovoljno smehljaj. Spet ima enega prijatelja več!

11. — Cinč se je vidno popravil. Postal je lepo zalit in njegova dlaka je dobivala za- molkel lesk. Seveda je bil še mlad. »Cinč, saj se eno leto nisi star,« je ugotovil Miha, ko je nekoga dne strokovnjaško ogledoval njegove ostre, bele zobe. »Pravi orjak boš, ko zrasteš.« Kadar je imel čas, sta se s Cinčem učila. Mi- ha si ne bi bil mogel želeti boljšega učenca. Kmalu je znal na povelje leči na tla, prinesiti palico, preskočiti oviro, plavati do predmeta, ki ga je Miha vrgel v vodo, in ga rešiti ter še sto drugih velikih in majhnih umetnosti, ki jih mora znati dober športni pes.

12. — Včasih je Cinč pre- le ure preležal v kakšnem kotu. Glavo je položil na sprednje noge in nepremično gledal v stran. Najbrž je sanjari. Kdo ve o čem? Bil je močan, in pogumen, pa si je želel nevarnosti. Miha je uporabljal svojo moč, in močnejšimi nasprotniki. Miha je bil do golca- sil v enoličnem, mirnem stanju, kjer je bil najbolj razburljiv do- strašil sosedovo mačko. Miha je tako nerade ure- sanjilo. So se Cinču spremitve v resnico.

Kontrola bolnikov na daljavo

Znanstveniki v ZDA pro- učujejo metodo, s katero bi bolnike lahko kontrolirali na daljavo. V ta namen eks- perimentirajo z instrumenti, ki lahko merijo telesno tem- peraturo, utripanje srca, puls in dihanje, ne da bi se doti- kali bolnikovega telesa. Te instrumente, znane pod naziv- om »aparati za daljinsko biomedicinsko raziskovanje«, so izdelali za kontroliranje fizičnega stanja astronautov med dolgotrajnimi vesoljski- mi poleti, uporabni pa so tu- di v bolnišnicah za stalno nadziranje težkih bolnikov.

Umetne žile

Zdravniki v bolnišnici Queen Elizabeth v Birming- hamu se ukvarjajo z novo vrsto umetnih žil, ki bi jih časovna nemara lahko upo- rabili kot zamenjo poškodova- nih ali obolelih žil v nogah. Medicina že uporablja umet- ne žile, vendar za ta namen niso primerne, ker je tvari- na, iz katere so izdelane, pre- malo elastična. Nove žile bo- do »narejene iz propilena in dovolj elastične. Pri mnogih boleznih nog bodo pomagale, da nogo ne bo treba ampu- tirati.

SMEH STOLETIJ

Ko so se izmuznili Prusi v bitki pri Kolinu na Češkem že umikali pred premočnimi Av- strijci, je prihajal kralj pred regiment in vzklil- nil!

»Fantje, ali mislite večno živeti?«

— Tedaj mu posrte starejši grenadir z na- slednjo opazko:

»Poslušaj, Fric, mislim, da smo za trinajst pfenigov plače danes že dovolj storili.«

Pruskega kralja je v njegovj zadnji bolezni zdravil hannoverski zdravnik Zimmermann.

»Ali ste že veliko ljudi spravili na oni svet?« ga je vprašal kralj.

»Ne toliko kot vi in še slaven nisem postal, kakor ste postali vi.«

Profesor in pesnik Ramler je bil silno sa- mozavesten mož, čeprav ni imel posebnega vzroka zato. Njegovi prijatelji, ki so pretira- vali njegove pesniške sposobnosti, so ga ime- novali »veliki Ramler«, kar je on rad slišal. Friedrich II. je izvedel za to lastnost velike- gae moža in se razjezil. Ko je bila v parku ve- lika parada, je opazil med občinstvom samo- ljubnega pesnika. Prijel je k njemu in ga vprašal:

»Ali ste vi veliki Ramler?«

Vesel odlikovanja, ki ga je bil javno dele- žen, je pesnik odgovoril:

»Kakor ukazuje, kraljevska milost.«

»Veliki norec ste,« se je zadrž kralj, obrnil konja in odjahal.

Nemški pesnik Friedrich Klopstock je bil znan po svojem svečanem in bombastičnem načinu govora. Mathias Claudius, ki je ljubil domačo govorico, si ga je nekdo poštno pri- voščil:

»Klopstock govori približno takole: »Ti, ki si manjši kot jaz in vseeno enak meni, pribli- žaj se mi in potegni z mene, ko se boš globo- ko priklonil, težo s prahom posute terlice ko- že.« Jaz pa bi rekel takole: »Johann, peli in se- zuj mi škornje!«

— Kdo je pogledal, ali so na cevi prstni odstisi?

— Jaz. Pomagal mi je ko- misar Féron. Res nisva stro- kovnjaka, vendar veva do- volj, da lahko najdeva prste- ne odtise. Očitno je, da je Gobillardov morilec nosil ro- kavice. Kar se pa tiče las, sva odšla v mrtvašnico in jih primerjala z lasmi mrtveca.

Končal je z zadoščanjem.

— Bili so njegovi.

Maigret se je pazil, da ni izrekel nikakršnega mnenja. Nekaj časa so bili vsi tiho, potem je moik slednjejo pre- trgal sodnik.

— Ravnokar smo razprav- ljali o tem, kaj je zdaj pri- merno storiti. Vse kaže, vsaj na prvi pogled, kot da to od- kritje potrjuje pričevanje Emilia Chalusca.

Maigret se zmerom ni re- kel nič.

— Ko bi orožja ne našli v bližini tistega mesta, bi bilo mogoče trditi, da bi se dok- tor težko znebil orožja, pre- den bi prišel telefonirat v Kavarno pri pošti. Kot inš- pektor dovolj upravičeno po- udarja...

Chabiron je rajši povedal sam, kaj o tem misli:

— Recimo, da bi se morilec po storjenem hudodelstvu resnično oddalil, se preden je prišel Alain Vernoux, kot trdi ta. To je njegovo tretje hudodelstvo. V obeh prejš- njih primerih je orožje od- nesel s seboj. Vendar ne sa- mo, da misimo nič našli v Rabe- laisovi ulici in tudi ne v Uli- ci des Loges, ampak je tudi, kot vse kaže, pri vseh treh dejanjih udaril z isto svin- čeno cevjo.

Maigret je razumel, vendar se mu je zdelo boljše, da naj ga pusti govoriti.

— Morilec tokrat ni imel nobenega razloga za to, da bi vrgel orožje čez izd. Ni- če ga ni zasledoval. Niče ga ni videl. Če pa vzamemo, da je ubijal doktor, se je ta ne- ogibno moral znebiti tako obremenilnega predmeta, preden je...

— Zakaj bi le sporočil ob- lastem?

— Ker je s tem sebe iz- ključil. Misli, da niče ne bo osumil njega, ki je na hudodelstvo opozoril.

Tudi to je bilo videti lo- gično.

To ni vse. Vam je to znano.

Te zadnje besede je izre- kel nekoliko v zadregi, za- kaj Maigret, čeprav ni bil njegov neposredni predstoj- nik, je bil vseeno gospod, ki ga človek ne napade na- ravnost.

— Le povejte, Féron.

Polijski komisar je sprva v zadregi stlačil cigareto v pepelniku. Chabot se je dr- žal mračno in je pazil, da prijatelja ni pogledal. Samo

— Kdo je pogledal, ali so na cevi prstni odstisi? — Jaz. Pomagal mi je ko- misar Féron. Res nisva stro- kovnjaka, vendar veva do- volj, da lahko najdeva prste- ne odtise. Očitno je, da je Gobillardov morilec nosil ro- kavice. Kar se pa tiče las, sva odšla v mrtvašnico in jih primerjala z lasmi mrtveca. Končal je z zadoščanjem. — Bili so njegovi. Maigret se je pazil, da ni izrekel nikakršnega mnenja. Nekaj časa so bili vsi tiho, potem je moik slednjejo pre- trgal sodnik. — Ravnokar smo razprav- ljali o tem, kaj je zdaj pri- merno storiti. Vse kaže, vsaj na prvi pogled, kot da to od- kritje potrjuje pričevanje Emilia Chalusca. Maigret se zmerom ni re- kel nič. — Ko bi orožja ne našli v bližini tistega mesta, bi bilo mogoče trditi, da bi se dok- tor težko znebil orožja, pre- den bi prišel telefonirat v Kavarno pri pošti. Kot inš- pektor dovolj upravičeno po- udarja... Chabiron je rajši povedal sam, kaj o tem misli: — Recimo, da bi se morilec po storjenem hudodelstvu resnično oddalil, se preden je prišel Alain Vernoux, kot trdi ta. To je njegovo tretje hudodelstvo. V obeh prejš- njih primerih je orožje od- nesel s seboj. Vendar ne sa- mo, da misimo nič našli v Rabe- laisovi ulici in tudi ne v Uli- ci des Loges, ampak je tudi, kot vse kaže, pri vseh treh dejanjih udaril z isto svin- čeno cevjo. Maigret je razumel, vendar se mu je zdelo boljše, da naj ga pusti govoriti. — Morilec tokrat ni imel nobenega razloga za to, da bi vrgel orožje čez izd. Ni- če ga ni zasledoval. Niče ga ni videl. Če pa vzamemo, da je ubijal doktor, se je ta ne- ogibno moral znebiti tako obremenilnega predmeta, preden je... — Zakaj bi le sporočil ob- lastem? — Ker je s tem sebe iz- ključil. Misli, da niče ne bo osumil njega, ki je na hudodelstvo opozoril. Tudi to je bilo videti lo- gično. To ni vse. Vam je to znano. Te zadnje besede je izre- kel nekoliko v zadregi, za- kaj Maigret, čeprav ni bil njegov neposredni predstoj- nik, je bil vseeno gospod, ki ga človek ne napade na- ravnost. — Le povejte, Féron. Polijski komisar je sprva v zadregi stlačil cigareto v pepelniku. Chabot se je dr- žal mračno in je pazil, da prijatelja ni pogledal. Samo

— Kdo je pogledal, ali so na cevi prstni odstisi? — Jaz. Pomagal mi je ko- misar Féron. Res nisva stro- kovnjaka, vendar veva do- volj, da lahko najdeva prste- ne odtise. Očitno je, da je Gobillardov morilec nosil ro- kavice. Kar se pa tiče las, sva odšla v mrtvašnico in jih primerjala z lasmi mrtveca. Končal je z zadoščanjem. — Bili so njegovi. Maigret se je pazil, da ni izrekel nikakršnega mnenja. Nekaj časa so bili vsi tiho, potem je moik slednjejo pre- trgal sodnik. — Ravnokar smo razprav- ljali o tem, kaj je zdaj pri- merno storiti. Vse kaže, vsaj na prvi pogled, kot da to od- kritje potrjuje pričevanje Emilia Chalusca. Maigret se zmerom ni re- kel nič. — Ko bi orožja ne našli v bližini tistega mesta, bi bilo mogoče trditi, da bi se dok- tor težko znebil orožja, pre- den bi prišel telefonirat v Kavarno pri pošti. Kot inš- pektor dovolj upravičeno po- udarja... Chabiron je rajši povedal sam, kaj o tem misli: — Recimo, da bi se morilec po storjenem hudodelstvu resnično oddalil, se preden je prišel Alain Vernoux, kot trdi ta. To je njegovo tretje hudodelstvo. V obeh prejš- njih primerih je orožje od- nesel s seboj. Vendar ne sa- mo, da misimo nič našli v Rabe- laisovi ulici in tudi ne v Uli- ci des Loges, ampak je tudi, kot vse kaže, pri vseh treh dejanjih udaril z isto svin- čeno cevjo. Maigret je razumel, vendar se mu je zdelo boljše, da naj ga pusti govoriti. — Morilec tokrat ni imel nobenega razloga za to, da bi vrgel orožje čez izd. Ni- če ga ni zasledoval. Niče ga ni videl. Če pa vzamemo, da je ubijal doktor, se je ta ne- ogibno moral znebiti tako obremenilnega predmeta, preden je... — Zakaj bi le sporočil ob- lastem? — Ker je s tem sebe iz- ključil. Misli, da niče ne bo osumil njega, ki je na hudodelstvo opozoril. Tudi to je bilo videti lo- gično. To ni vse. Vam je to znano. Te zadnje besede je izre- kel nekoliko v zadregi, za- kaj Maigret, čeprav ni bil njegov neposredni predstoj- nik, je bil vseeno gospod, ki ga človek ne napade na- ravnost. — Le povejte, Féron. Polijski komisar je sprva v zadregi stlačil cigareto v pepelniku. Chabot se je dr- žal mračno in je pazil, da prijatelja ni pogledal. Samo

— Saj si rekel ata, da se je treba trobento učiti zgo aj... — Teta Ana, kako veli- ka pa je bila tista storklja, ki je tebe prinesla?

KAM SE BO ŠIRILO MESTO?

Brežice so se po zadnji vojni zelo hitro razvijale — Vsako leto bi morali zgraditi vsaj 65 stanovanj — Čez 30 let bo štel mesto 10.000 prebivalcev

Brežiško mestno naselje leži na ozkem pomolu nad starim rokavom Save. V razvoju mestnega naselja zasledimo v glavnem tri faze: srednjeveško v okviru mestnega obzidja, razvoj zunaj obzidja do prve svetovne vojne in najnovejši razvoj po obeh vojnah.

Ob nastanku naselbine je bil samo obrambni stolp, ki je bil nato vključen v mestno obzidje in je tvoril njegov južni del. Mestno obzidje središčno je bilo do srednjeveške naselbine uklenjene v tesen okvir visokega obzidja z obrambnimi stolpi in obdane z visokim jarkom.

Glavna ulica je bila sprva verjetno edina ulica v mestu, ki je imelo dvoje vhodnih vrat in so jih leta 1750 podrli. Severna so bila pri sedanjem sodišču, južna pa pri gradu, ki je varoval prehod čez reko.

Ko se je mesto širilo zunaj obzidja tja do prve svetovne vojne, je bil nestrnjeno pozidan predel od gradu do mesta na Savi ter severno in vzhodno do današnjega Trga svobode. Večji razvoj je doživel mesto med obema vojnama, zlasti po osvoboditvi 1945. Na jugovzhodni strani mesta je v nekdanjem gozdniškem Hraščinca zrasla pomembna stanovanjska soseska eno-

družinskih hiš, dvojnih in večstanovanjskih objektov.

MEJE UREDITVENEGA IN ŠIRSEGA MESTNEGA OBMOČJA

Brežice so družbeno, kulturno, upravno in gospodarsko središče širšega vplivnega območja. Sedanja urbano strukturo tvorita ureditveno območje in širše mestno območje.

V ureditveno območje vključujemo staro mestno jedro z mešanimi funkcijami (stanovanja, trgovina, usluge, uprava, administracija, kultura in prosveta), stanovanjsko sosesko Hraščinca, kompleks bolnišnice in športne objekte.

V širše mestno območje vključujemo komunalno servisno področje (bencinska črpalnica, Prevoz, SAP, žaga), polkmečko naselje Šentlenart — Črnc severno od starega dela mesta, industrijsko področje brežiške opekarne, obrate kmetijske zadruge in postajo, industrijsko servisno območje južno od železniške postaje (obrat IMV in Agroservis), plantaže KGP v Vrbinu ter obrat KZ v Trnju, zdraviliško turistični kompleks Čateških Toplic, turistično rekreacijsko področje spodnje Krke in njenega izliva od Krške vasi do Čateža ter urbano naselje Brežic, to je

gradbeni okoliš. Vsa ta območja merijo skupaj 74,20 ha.

Bruto stanovanjska gostota od sedanjega ureditvenega območja je 36 oseb na hektar. Vzrok za relativno majhno gostoto je v tem, da so nekateri novi deli neekonomično pozidani. V sedanjem ureditvenem območju je še dosti prostih površin.

Brežice se bodo razvijale v okviru sedanjega ureditvenega območja, ki sprejme lahko okoli 6000 prebivalcev. Za nadaljnji razvoj bo treba vključiti stanovanjsko območje Šentlenart — Črnc — Zakot in območje za komunalno servisno dejavnost. Vključno s tem področjem imajo Brežice možnost sprejeti 10.000 prebivalcev. Gostota stanovanjskega območja bo v tem primeru 140 oseb na hektar, kar je za tip mesta primerno. Nastanitvena gostota celotnega ureditvenega območja bi v tem primeru znašala 65 oseb na hektar.

V BODOČE TRI STANOVANJSKE SOSESKE

Bodoče ureditveno območje mesta Brežice bo funkcionalni sklop treh stanovanjskih sosesk (Hraščinca, vzhodno od nje stanovanjska soseska II ter severozahodno od Hraščinca stanovanjska soseska I). Nadalje je v tem sklopu središčno področje starega mestnega dela, komunalno servisna cona in športno rekreacijski park na jugu. Na celotnem bodočem ureditvenem področju mesta je danes 106.000 kvadratnih metrov stavbnega fonda in odpade na preb. valca mest. 23,2 m² bruto etažnega stanovanja. Ta podatek nam pove, da je prostornost obstoječih stavb primerena.

Za planirani razvoj mesta velikosti stanovanja 100 m² bi Brežice bo v prihodnjih 30 letih potrebno zgraditi 196.000 kvadratnih metrov stanovanjskih površin. Pri povprečni morali v nadaljnjih 30 letih zgraditi 1960 stanovanj ali povprečno 65 stanovanj na leto.

O pripombah občanov pa posebni seji Obs

V prvih dneh marca se bo ponovno sestala občinska skupščina na posebni seji, na kateri bodo odbornikom razložili stanje občinskega proračuna. Na zborih volivcev, ki jih bodo vodili posamezni odborniki, bodo občani nato dali pripombe k predlogu proračuna.

Brežice: najprej izobraževanje

Občinski sindikalni vodstvo v Brežicah prireja zanimive razgovore o samoupravljanju in gospodarstvu — Koristno sodelovanje s predavatelji iz Ljubljane in domačimi strokovnjaki

V februarju in marcu se bodo v Brežicah izobraževali člani občinskega sindikalnega sveta, člani odbora sindikata družbenih dejavnosti in člani odbora sindikata storitvenih dejavnosti. V programu je pet razgovorov o gospodarstvu, samoupravljanju in nalogah političnih organizacij. Udeleženci naj bi ob tej priložnosti poglobili družbeno razglednost, da bi lažje zastavili delo, ki so jim ga delegati zapuili ob izvolitvi.

Prvi razgovor bo vodil član republiškega sind. sveta Slavko Bohanec 24. februarja. Obrazložil bo vlogo in delo družbeno političnih organizacij v občini in delovnih kolektivih. Teden dni kasneje bo na sporedu razgovor o samo-

Tovarišica Gabričeva je na stojnicah brežiškega trga stalna prodajalka. Dobra vrtnarica je in prinaša na prodaj najbolj zgodnjo zelenjavo. Tudi semen ima vedno veliko na zalogi in jih sama prideluje. (Foto: Teppey)

KAM IZ RAZDROBLJENOSTI?

KOVINSKA OBRT V ZAGATI

Občinski sindikalni svet v Brežicah je razpravjal o gospodarjenju kovinskih podjetij — Seje se je udeležil tudi predsednik odbora storitvenih dejavnosti pri republiškem sindikalnem svetu tov. Alojz Fortuna

Prve razprave o razdrobljenosti kovinske obrti v brežiški občini datirajo še z lanskimi sej občinske skupščine. To je dalo pobudo za analizo omenjenih dejavnosti. Proučevanja se je lotila analitiška služba pri občinski upravi. Za osnovo je vzela devetmesečno poslovanje v letu 1965. V tej analizi so obdelana tri obrtna podjetja: KOVINA na Bizeljskem, obrtno kovinsko podjetje v Dobovi in kovinski obrat brežiškega POSAVJA.

KOVINA na Bizeljskem obstaja komaj peto leto. Podjetje se je v tem času naglo razvijalo in se uveljavilo na tržišču predvsem z nizkimi cenami. Specializiralo se je za stavbo in strojno ključavnice. Proizvodne zmogljivosti so omejene. Podjetje ima utegnjene delovne prostore, nove naložbe pa v sedanjih razmerah niso ravno umestne. Razen tega v KOVINI tudi ni visokekvalificiranih ljudi, to pa je osnovni pogoj za večjo in zahtevnejšo proizvodnjo. Podjetje je že do zdaj sodelovalo z drugimi kovinskimi podjetji, kar je pokazalo do sedaj dobre rezultate. Takšno oz. razširjeno sodelovanje bo nujno tudi vnaprej.

Obrtno kovinsko podjetje v Dobovi je prav tako mlado in je bilo ustanovljeno leta 1959. Omejilo se je predvsem na jeklene konstrukcije za proizvodne hale in navezuje svojo proizvodnjo na večja industrijska podjetja. Delovna sila je tu v glavnem kvalificirana in visoko kvalificirana. Nadaljnji razvoj omejuje neustrezna lega in premajhna zmogljivost sedanjega delovnega objekta. Počanje na tem mestu ni možno. Dobovsko kovinsko podjetje se je s solidnimi izdelki dobro uveljavilo na tržišču. Težave ima v glavnem zaradi stalnega pomanjkanja obratnih sredstev, ker posamezna dela trajajo po več mesecev. To bi lahko odpravili le s skrajšanjem proizvodnega cikla, kar pa v sedanjih pogojih ni mogoče.

Kovinski obrat POSAVJE v Brežicah je ena izmed šestih enot podjetja in zrasel iz uslužnostne dejavnosti. Lani je namreč zždel izdelovati separacijske konstrukcije, ki jih je tudi sam montiral. Nadaljnjo rast zavira sedanja organizacija podjetja, pa tudi neustrezno nagrajevanje, medtem ko proizvodna usmeritev ni slaba.

Turistična nit skozi več občin

Občinska turistična zveza v Brežicah je ugotovila, da bo razvoj turizma mogoč le ob najširšem sodelovanju vsega Posavja, pri čemer naj obvelja načelo, da se turizem ne sme zapreti v ozke meje krajev. Predstavniki turističnih organizacij v Brežicah, Krškem in Sevnici vedo, da je Posavje zaokrožena gospodarska celota in da se tudi v turističnem pogledu ne sme deliti. Do sodelovanja naj bi prišlo predvsem pri propagandi, izmenjavi izkušenj in ekonomskem poslovanju. Kaže, da je potrebna tudi povezava z obmejnimi občinami na Hrvaškem, predvsem pa z Zagrebom, ker bo to koristilo razvoju celotnega posavskega področja. S takim sodelovanjem bi se prav gotovo povečali tudi uspehi na področju tujskega turizma.

MAKS TOPLISEK

PAMETNA PREDLOGA: združitev in čvrsto poslovno sodelovanje

To so bile nekatere ugotovitve iz analize kovinskih podjetij. Ta nakazuje možnosti za združitev letih, kar bi omogočilo boljše gospodarjenje, modernizacijo proizvodnje, specializacijo, večzmenjsko delo, razvoj strokovnih služb ipd. V kolikor sedanji obrat IMV ne bo imel več nobenih perspektiv, bi imelo to združeno podjetje lahko center v tem obratu.

Druga možnost za napredek kovinske obrti je čvrsto poslovno sodelovanje, katerega skromne začetke je že opaziti, vendar ti stiki niso temeljili na trajnih odnosih. Morda bi se kovinskimi podjetjem celo kazalo povezati s širšim interesnim območjem in se vključiti v program katerega izmed velikih podjetij, kot so to na primer Agrotehnika, Metalka in podobno.

Razprava na seji predsedstva ObsS in odbora storitvenih dejavnosti v Brežicah je minuli petek izvenela v ugotovitve, da tako razdrobljena kovinska obrt v občini najbrž nima perspektive, saj je vrh vsega skoraj izključno odvisna od investicij, ki se po reformi omejujejo. Na seji so sprejeli priporočilo, naj bi občinska uprava dopolnila analizo s podatki iz zaključnih računov in dodala še značilnosti trga. Predvsem bi bila važno zvedeti, kakšna sta struktura in obseg sedanjih investicijskih del. Prisotni so nadalje menili, naj bi v program kovinske obrti sprejeli tudi Livarno iz Dobove.

Ko bodo napravljene vse te dopolnitve, bo moral zadevo pretresti še svet za gospodarstvo ter posredovati analizo delovnim organizacijam, ki bodo izrekle končno besedo. Tu ne gre za nikakršno vsiljevanje oz. vmešavanje v njihovo gospodarjenje, ampak izključno le za pomoč kolektivom, da bodo ob razpravah o nadaljnji usmeritvi proizvodnje imeli jasno pred očmi prednosti združitve, poslovnega sodelovanja oz. priključitve večjemu podjetju. Občinski sindikalni svet ima najboljši namen, da bi kovinsko obrt pravočasno usmeril na bolj ekonomične poti gospodarjenja. J. TEPEPEY

NOVO V BREŽICAH

Z VELIKO NAGLICO GRADI »PIONIR« v novem naselju 12-stanovanjski blok, v katerem bodo stanovanja za prodajo. Delavci so na gradbišču od šestih zjutraj do desetih zvečer. Z gradnjo so pričeli konec lanskega leta. Investitor je bil občinski stanovanjski sklad, njegove obveznosti pa je nato prevzela banka. Stanovanja so namenjena predvsem za potrebe družbenih služb.

V NEPOSREDNO BLIZINI JE ŽE POD STREHO 24-stanovanjski stolp, ki ga je odkupila vojska za svoje pripadnike. »PIONIR« bo sezidal še eno prav tako zgradbo z enakim številom stanovanj. Gradbeno podjetje je hkrati investitor in bo gradilo stanovanja za trg.

ODBOR KONFERENCE ZA DRUŽBENO AKTIVNOST ZENSK je pripravil svetu za šolstvo, naj vsaj dvakrat na leto pošlje komisijo v šolske kuhinje in kuhinjo otroškega vrta. Ta naj bi ugotovila kakovost posameznih obrokov. Na brežiški osnovni šoli so otroci s kosili steer zelo zadovoljni, pogosto pa se pritožujejo, da dodatek h kruhu pri malicah ni okusen.

Obvestilo Obs Brežice

V zadnji številki »Dolenjskega lista« je na tretji strani objavljena vest »CESTA BREŽICE—DOBOVA BO ASFALTIRANA«. V tem obvestilu piše, da so zagotovljena sredstva iz republiškega sklada za asfaltiranje ceste III. reda Brežice — Dobova in za izgradnjo novega mostu na reki Krki v Cerkljah. Ker je podobna notica objavljena tudi v časopisu »Delo« dne 13. 2. 1966 Vas prosim, da v interesu pravilne informiranosti občanov objavite naslednje:

1. Občinski skupščini Brežice do danes ni znano, da je katerikoli republiški sklad ali organi odobrili sredstva za te namene, o katerih piše v zadnji številki »Dol. lista«.

2. Res pa je, da je Skupščini občine Brežice dodeljeno 50.000.000 dinarjev iz sklada republike za saniranje škod, ki so nastopile pri poplavih v oktobru 1964 leta, in sicer: — za obnovo dveh mostov na reki Sotli, katera sta bila ob tej priliki popolnoma

zrušena, in za popravilo mostu na reki Krki v Cerkljah. Prav tako je odobril isti sklad 18.000.000 dinarjev za saniranje poškodb, ki so nastopile na cesti Brežice — Dobova ob poplavih v oktobru 1964 in v letu 1965.

3. Občinska skupščina je ta sredstva strogo namensko odredila: za mostove na reki Sotli 43.800.000 dinarjev, kar znaša 50 odst. od skupne investicijske vsote za oba mosta, drugih 50 odst. pa plača skupščina občine Zapršič; 6.200.000 dinarjev je odredjenih za popravilo mostu v Cerkljah, h katerim bo še potrebna sredstva dodala občinska skupščina iz svojega proračuna. Vseh 18.000.000 dinarjev, ki so predvideni za saniranje poškodb po poplavih na cesti Brežice — Dobova, bo uporabljenih za popravilo spodnjega ustroja te ceste, ki je v zadnjem letu in pol bila trikrat močno poškodovana.

Za občinsko skupščino Brežice: MILAN SEPETAČ

Nezadovoljni potrošniki

Na Senovem prodajajo kruh v zgodnjih jutranjih urah samo v trgovini z živili, na skrajnem gornjem koncu Senovega. Pred odhodom v službo morajo mnogi potrošniki daleč po kruh, ga odnesti domov in nato hiteti v službo. Marsikomu je ta pot odveč, zato naj bi trgovsko podjetje PRESKRBA prodajalo kruh tudi v svojih prodajalnah na drugem koncu Senovega ali pa dovolilo pekarni, da prodajo kruha sama uredi. Ker večina rudarjev pusti skoro vse svoje

zaslužke v poslovalnicah podjetja PRESKRBA, bi bilo prav, če bi to podjetje nekoliko bolj poskrbelo za svoje stalne odjemalce.

Razen tega skoraj vsak dan že pred deveto uro kruha zmanjka, kar je stalen pojav predvsem ob sobotah, ko kupujejo potrošniki kruh za dva dni. Povsod naj bi prodajala kruh le ena oseba, ne pa da kruh prijemajo vsi, ker imajo opravka z denarjem in drugimi umazanimi predmeti.

R.K.

Tudi v Krškem komunalne takse

Občinska skupščina v Krškem je sprejela na seji 27. januarja med drugim tudi odlok o komunalnih taksah. Odlok določa, da bodo koristniki plačevali za uporabo parkirnih prostorov od 0,50 do 2 N din, vendar šele od tlej, ko bo organizirana parkirna služba s čuvanjem avtomobi-

lov. Odlok uvaja prispevek od 2 do 5 N din za uporabo m² pločnikov pred poslovnimi prostori. To takso plačajo n. pr. gostišča, ki si urede v poletnih mesecih strežbo gostov na pločniku pred gostiščem.

Dosedanja turistična taksa, ki je bila od 0,60 do 0,80 N din na dan, je z novim odlokom povišana na 0,80 do 1,20 N din na dan.

Koliko bo ostalo hišnim svetom?

Z odlokom, ki ga je sprejela ObS Krško na seji 27. januarja, bodo prenesene vse stanovanjske stavbe in vsa stanovanja v družbeni lasti v enoto za gospodarjenje in upravljanje s stanovanji pri Zavodu za komunalno dejavnost v Krškem. Hkrati s tem bodo prenesena k omenjeni enoti tudi vsa sredstva hišnih svetov. Občinska skupščina je sprejela priporočilo, naj osta-

ne hišnim svetom 24 odst. sredstev, ki so jih imeli na računu 31. 12. 1965 in 24 odst. sredstev, ki bodo pridobljena z doplačilom revalorizirane najemnine za čas od 1. avgusta do konca 1965. Preostalih 76 odst. teh sredstev zadržijo enota pri Zavodu za komunalno dejavnost, porabiti pa jih sme samo v stavbah, v katerih se je ta denar zbral.

Ponovitev predavanja »Gorenjska v slikah in melodijah«

Delavska univerza Krško je povabila »večnega popotnika« Staneta Tavčarja iz Kranja, da bi predaval o lepota Gorenjske. O njej pravi avtor naslednje: »Zelja, spoznal ti jino, me je vlekla v okrilje polarnih noči, spoznal sem utrip domala vse Evrope, pot me je peljala v tajinstven arabski svet, stal sem ob piramidah in se spoprijel s peskom in puščavami Afrike. Ob tem sem pa še bolj vzljubil svojo ožjo domovino Gorenjsko in kot lastovka sem se spet in spet vračal v rodni kraj. Kot malokdo sem vzljubil svojo deželo in pred vami bom razgrnil Gorenjsko v najlepših barvah, prepletevno z najlepšimi melodijami.«

Na predavanju bodo obiskovalci lahko občudovali 380 slik barvnih diapozitivov z Gorenjske.

S. S.

Z LETNE KONFERENCE ZVEZE MLADINE V KRŠKEM Pričakujemo večjo zavzetost aktivov

Za vzgojo mladine odgovarja tudi Socialistična zveza — Nekateri večji kolektivi mladinske organizacije sploh ne poznajo — Namesto ugotavljanja slabih posledic je treba začeti delati!

Letna konferenca občinske mladinske organizacije v Krškem je pretekli teden kritično pregledala dejavnost svojih aktivov. V poročilih so bile sicer opisane pomankljivosti, nihče pa ni znal predlagati tudi rešitev. Tako se je celotna razprava zožila predvsem na ugotavljanje posledic slabega dela.

Slabo je bilo organizirano celo sprejemanje novih članov v organizacijo, še manj pa so se aktivni zavzeli za

povezavo mladine z okoljem, v katerem živi in dela. Nekaj prizadevanja smo opazili pri vključevanju mladine v samoupravne organe, kjer prednjačita kostanjeviški LABOD in krška tiskarna, vendar tudi pri tej dejavnosti še naletimo na kolektive kot sta KOVINARSKA in AGROKOMBINAT, kjer mladinskih aktivov sploh nimajo, čeprav zaposlujejo precej mladih ljudi. Najbolj pereče je vključevanje mladih proizvajalcev, zaposlenih pri zasebnikih ali v gostinstvu. Tu morajo pomagati moralno in materialno vse družbene organizacije, sicer bo posledice nezanimanja in nezaupanja čutili tudi pozneje.

Premalo je organizirati ples, zabave in priložnostno

Sobenja vas čaka transformator

V Sobenji vasi imajo precej odprtih vprašanj in jih poskušajo rešiti vaščani sami. Radi bi si uredili vodovod. V ta namen so že zakopali vodovodne cevi, ki povezujejo Sobenjo vas z Zejnim. Tudi elektriko bodo izboljšali. Po pogodbi s krškim ELEKTRO bodo dobili višje transformatorsko postajo, ki bo povezovala kraj z Mrzlavo vasjo. Tako se bo električna napetost izboljšala tudi v Globočicah in na Zejnem. Drogovi so že pripravljeni, traso pa bo treba še zakoličiti. Prebivalstvo upa, da se mu bo želja že letos izpolnila.

R. K.

Sprejem plavalcev pri podpredsedniku

V ponedeljek, 14. februarja, sta sprejela delegacijo plavalnega kluba CELULOZAR podpredsednik občinske skupščine Tone Javorič in tajnik Cveto Bevk. Na sprejemu so govorili o financiranju športa. PK CELULOZAR je predlagal, da se skliče sestanek vseh predstavnikov športnih organizacij, občinske zveze za telesno kulturo, sveta za izobraževanje, tehnično in telesno vzgojo in zastopnikov občinske skupščine Krško. Skupno bi tako pripravili ključ delitve proračunskih sredstev za telesno vzgojo. Za potrebe vrhunskega športa je treba zagotoviti denar, hkrati pa naj se upošteva množičnost in kvaliteta športnih organizacij. Potrebe so trikrat večje kot je dodeljenega denarja. Zaradi množičnosti in kvalitete plavalnega športa meni upravni odbor kluba, da je taka delitev potrebna.

P. N.

Črneča vas je dobila okno v svet

V sredo, 16. februarja 1966, je naša skromna gorjanska vas Črneča vas dobila televizijski sprejemnik, ki ga je tamkajšnji šoli podaril kolektiv RTV iz Ljubljane.

Direkcija RTV je že v zgodnjih jutranjih urah poslala v Črnečo vas svojega tehnika Marjana Mirtiča, ki

na kar je spregovoril predsednik upravnega odbora RTV, znani novinar in šahist Franček Brglez. Povedal je, da se je kolektiv RTV letos odločil, da bo dal namesto novoletnih čestitk eni izmed slovenskih šol televizijski sprejemnik. V sodelovanju z republiškim sekretariatom

SPK so izbrali šolo v Črneči vasi, ker vedo, da dela v težkih pogojih. Odmaknjeni gorjanski vasi je potrebno okno v svet in zdaj ga bo imela.

Slovesne izročitve so se od RTV udeležili še režiser Janez Drozg, dramaturg Jože Rode, znani slovenski prosvetni delavec Jože Zorn, urednica Boža Novak, tonski tehnik Franci Lekar, osvetlilja Franc Stukelj, snemalca Drago Repč in Ištvan Gedei ter znanca in prijatelja pionirjev iz pionirskega TV studia Marjan in Tatjana. V imenu občinske skupščine je bil na slovesnosti predsednik inž. France Dragan, z njim pa tudi predsednik občinskega odbora SZDL Peter Markovič, se-

retar SZDL Andrej Kovačič, načelnik oddelka za družbene službe Rudi Druškovič, predsednica sveta za šolstvo Rezi Pirč, direktor zavoda za pedagoško službo Oto Mikulič, sekretarka občinskega odbora RK Heda Mkolavčič in drugi. Tudi domačini so bili kar lepo zastopani, posebno še zvečer, ko so prebivalci Črneče vasi do zadnjega kotička napolnili prostorno učilnico in bili priča prvi oddaji, v kateri pa so že tudi sami nastopili, saj so potek prireditve ves čas snemali.

Darilo, ki ga je s tem prejela šola v Črneči vasi, je vredno nad 300.000 starih dinarjev. Dejstvo, da pomeni to darilo okno v svet, da bo prijatelj, svetovalec in učitelj tega ljudstva, tega dejstva pa se ne da oceniti.

Tako je letošnje leto v prosvetljanju in kulturnem osveščanju za prebivalce Črneče vasi in drugih zaselkov v tem delu Gorjancev kar bogato, saj so se razen tega prav letos začele v Črneči vasi redne filmske predstave potujočega kluba, redno pa deluje tudi ljudska knjižnica, ki jo je pred leti darovala Studijska knjižnica iz Novega mesta.

Na letošnji Prešernovi proslavi je spet sodeloval kvalitetni pionirski pevski zbor krške šole pod vodstvom prof. Jožeta Klepca. Domačini in gostje so priznali zboru nevsakdanjo ubranost in discipliniran nastop. (Foto: Tone Gošnik)

Freske odpadajo

V stari kostanjeviški cerkvi na trgu je pred dnevi odpadel omet s freskami, ki so delo kostanjevskega rojaka Gorjupa. Med dvema gotskima rebroma se je odločilo od podlage približno pol kvadratnega metra ometa s freskami in zgrmelo na tla. Sprememba temperature in nenadna odjuga pred dnevi sta letos veliko bolj kot prejšnja leta pokazali, da homo v nekaj letih, če ne bomo ničesar ukrenili, izgubili Gorjupovo umetnino. Notranost cerkvice je vlažna, nabirajo se kapljice, ki zmrznejo in razjedajo slikarjevo. Razen tega je omet precej razpokan. Skratka to, kar je pred leti umetnostni zgodovinar dr. Stele predvideval, ko si je ogledoval notranost cerkvice, se je v rešnici zgodilo. Menil je namreč, ko si je ogledoval že skoraj povsem odpadli napis avtorja fresk, da vlaga umetni in ne bo prizanesla, če je ne bomo pravočasno zaščitili.

P. BREŠČAK

Rudarjem je skrajšani delavnik najbolj potreben

V rudniku Senovo se pripravljajo za prehod na 42-urni delovni teden. Komisije v posameznih enotah zbirajo podatke in pripravljajo predloge, ki jih bodo posredovale glavni komisiji. Ta jih bo vskladila in jih dala v razpravo samoupravnim organom in članom kolektiva.

R. K.

KRŠKE NOVICE

● KER JE POSTNA POKROVNICA na desnem bregu mesta odprta samo do 15. ure popoldne, so primorani prebivalci desnega brega v poznejšem času oddajati vse pošiljke v poslojpu PTT podjetja na levem bregu. Prav bi bilo, da podjetje PTT prilagodi svoje poslovanje potrošnikom tudi na desnem bregu. Med prizadetimi so razen prebivalcev tudi gospodarske organizacije in splošne družbene službe posebno ob petkih, ko delajo do 16. ure.

● V LETOSNJEM LETU BO Turistično društvo Krško priredilo devetdnevni avtobusni izlet v Francijo. Turisti bodo potovali po severni Italiji, francoski Azurni obali in krenili proti Parizu. Iz Pariza se bodo vračali čez Švico, Tirolsko in Koroško domov. Cena izleta bo približno 650 novih dinarjev na osebo.

● FRANC BABIČ, večkratni državni vrhak v peckwayu, že okreva. Težka nesreča, ki se mu je lansko jesen pripetila v Udinah, kjer si je zlomil obe nogi, ga je privezala skoraj za tri mesece na posteljo. Ze dalj časa pa je Babič na nogah in je prepričan, da bo kmalu popolnoma ozdravel. Obljubil je, da bo po ozdravitvi pričel takoj vaditi. Zelimo mu, da bi čimprej okrevl in nas razveseljeval s svojimi zmagami in uspehi.

● ZADNJA, ŠESTA SKUPINA IZLETNIKOV si je 18. februarja ogledala dunajsko drsalno revijo »Mavrica«. Izlet v Celovec je odlično organiziralo Turistično društvo Krško.

● VEC GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ v Krškem se pripravljajo za prehod na 42-urni delovni teden. Mnoge organizacije pa imajo premalo volje, da bi se tega lotile. Skrajšani delovni čas ne bo prišel sam po sebi! Morale bodo hitreje misliti na bodočnost in iskati rezerve, s katerimi bodo povečale proizvodnost dela.

DROBNE S SENOVEGA

● Krajevna organizacija SZDL Senovo se pripravlja na akcijo za povečanje članstva, predvsem v Dobrovi, Reštanju in Malem Kamnu, kjer je le 50 odst. volivcev članov SZDL. Imenovan bo tudi nov poverjenik za pobiranje članarine.

● Vaščani Malega Kamna uživajo vodo, ki teče izpod dveh hlevov, zato se gnojnica združuje z vodo. Kdaj bodo začeli graditi vodovod in zaletje, še vedno ni določeno, ker baje ni sredstev. Ze izkopano zajetje se je zrušilo, nekaj cevi čaka na ponoven začetek del. Kljub vsem težavam občinskega proračuna pa vaščani le še upajo na pomoč občinske skupnosti, kajti neprijetno bi bilo, če bi prišlo do množične zastrupitve.

● Senovski potrošniki so brez mleka, odkar je Kmetijska zadruga iz Brestanice uki-

nila dobavo. Medtem, ko je Senovo brez mleka pa ga kmetje v nekoliko bolj oddaljenih vaseh krmlijo prašičem, ker ga ne morejo prodati.

Potrošniki v Brestanici in na Senovem menijo, da bi morali v trgovini AGROKOMBINAT v Brestanici uvesti prodajo blaga na bloke, kjer bi bilo razvidno, koliko so plačali za kupljeno blago. Zakaj to zahtevajo, bodo povedali na prvih zborih volivcev.

● Cestne svetilke so skozi Senovo bolj na redko razmeščene, pa še od teh mnoge ne svetijo. Čudno je, da nihče ne poskrbi za popravilo okvar, posebno pred trgovskimi lokali, ki so v temi. Cestna razsvetljava je na Senovem nasploh slaba, promet pa je vedno večji.

R. K.

„Ne popuščati – če nekaj sklenemo!“

Premalo razgovorov s predstavniki samoupravnih organov, ki morajo izreči končno besedo — Ta naj ne bo samo potrditev predhodnih dogovorov z vodstvi — Obveščanje je v zadnjih letih močno napredovalo v vseh delovnih kolektivih — Odslej več skrbi izobraževanju

V 26 podružnicah združuje sindikalna organizacija sevniske občine 2888 članov. Delo podružnic je usmerjal občinski sindikalni svet. Predsednikov. Draga Lupšina sem zaprosila za nekaj izjav o delu v preteklem mandatnem obdobju in uspešnosti dosedanjih delovnih oblik.

»Kakšnim vprašanjem se je predvsem posvečal občinski sindikalni svet in kako jih je reševal?«

»Obravnavali smo statut občine in statute delovnih organizacij, prispevke za šolstvo druge stopnje, socialno in zdravstveno zavarovanje, izobraževanje, higiensko, tehnično zaščito pri delu, obveščanje, reelekcijo, 42-urni delovni teden, volitve samoupravnih organov in še kopic drugih problemov.

Občinski sindikalni svet, ki je predvsem usmerjalni organ, je v zadnjem letu vabil na seje predsedstva tudi predsednike sindikalnih podružnic. Pokazalo se je, da so taki neposredni stiki najbolj uspešni. Tako smo lažje izmenjavali izkušnje, sprejemali stališča in se dogovarjali za skupne akcije. Imeli smo tudi več skupnih sestankov s predsedniki podružnic, s predsedniki delavskih svetov in upravnih odborov, ker

smo prepričani, da je to danes nujno. V preteklosti smo glede tega veliko grešili, zlasti občinska skupščina. Naš svet meni, da se moramo v bodoče o vseh stvareh pogovoriti tudi s predstavniki samoupravnih organov, ne le z vodilnimi uslužbenci podjetij. Dosegli bomo večjo aktivnost samoupravljalcev in se izognili očitkom, da morajo samoupravni organi le potrjevati vnaprej dogovorjena stališča.

»Ali so bili sklepi skupnih sestankov OBSS z občinsko skupščino, samoupravnimi organi in predstavniki sindikalnih podružnic tudi uresničeni?«

»Ne vedno dovolj dosledno, čeprav je bil to skupen dogovor ali celo sklep občinske skupščine. Tu mislim predvsem na prispevek za drugostopenjsko šolstvo in dodatni prispevek skupščini za odplačilo posojila za novo sevnisko šolo.

V bodoče pri takih stvareh ne smemo več popuščati, ker ustvarja to nezadovoljstvo pri tistih delovnih organizacijah, ki se zavedajo dolžnosti do potreb širše skupnosti. Pri takih odločitvah sindikalne podružnice čisto niso zavzele lastnega stališča ali pa so celo nasedle posamez-

nikom, ki so nasprotovali takim izdatkom. Zda že jasneje uvidevajo, da občina izgublja vlogo nosilca financiranja družbenega standarda in družbenih služb, ampak ostaja le usmerjevalec takih vlaganj.

»Kako ste zadovoljni z obveščanjem v delovnih organizacijah?«

»S podružnicami smo v preteklosti precej razpravljali o tem. Naleteli smo v glavnem na razumevanje tudi pri samoupravnih organih in tako dosegli, da imajo lastno glasilo v Lisci in Kopitarni. Svoj bilten je izdajala tudi KZ, a je s tem prenehala. V Metalni dobivajo delavci glasilo matičnega podjetja, kjer zvedo tudi za obratne novice. Zal pa opažamo, da v tistih podjetjih, kjer izdajajo lastna glasila, zanemarljivo kolektivne razgovore in se premalo pogovarjajo z delavci o uspehih, težavah in načrtih podjetja.

»Kako daleč je napredovalo izobraževanje?«

»V letih 1964 in 1965 smo organizirali več seminarjev za upravljalce in več razgovorov o novih predpisih. Predelovali smo zakon o delovnih razmerjih, predpise o HTV, pripravo internih pravilnikov in statuten ipd. Vse te oblike smo skušali izpeljati v sodelovanju z delavsko univerzo, ki pa še ni povsod naletela na zadostno razumevanje. Za strokovno izobraževanje najbolj skrbi to tista podjetja, ki imajo urejene lastne izobraževalne centre, to so LISCA, JUTRANJKA in METALNA. Drugod se bodo morale podružnice sindikata bolj zavzeti za dopolnilno izobraževanje članov, ki so hkrati tudi upravljalci.«

S. Sk.

J. TEPPEY

Zanimive številke iz Sevnice

Na oddelku za statistiko občine Sevnica imajo zabeleženo, da je v občini 9 matičnih uradov: Sevnica s 4862 prebivalci, Sentjanž z 2719, Boštanj 2625, Tržišče z 2147, Loka s 1447, Studence 1368, Zabukovje 1297, Blanca 1277 in Bučka s 725 prebivalci. Skupno je bilo konec leta 1964 18.267 prebivalcev, konec leta 1965 pa jih je bilo natanko 200 več.

V industrijskih krajih kot so Sevnica, Sentjanž, Boštanj in deloma Tržišče prebivalstvo narašča, medtem ko je v izrazito kmetijskem predelu, na Bučki, vedno manj ljudi.

V občini je 5 popolnih osnovnih šol: Sevnica, Boštanj, Blanca, Sentjanž in Tržišče; Bučka, Studence, Zabukovje in Loka so podružnične šole sevniske osemletke.

S. Sk.

Veseli pustni dnevi v Sevnici

Pustno veselje se je v soboto začelo tudi v sevniskih gostiščih. Lepaki so napovedovali zanimive maskerade in prijetno zabavo ob zvokih zabavnih ansamblov. Sevnčani so se odzvali v velikem številu in lokali so bili v soboto precej napolnjeni. Obiskovalci so odhajali domov zadovoljni, prav tako pa so bili zadovoljni prireditelji. Veselja je te dni dovolj tudi v okoliških krajih. Posebno mladina se rada udeležuje pustnih prireditev.

PRĚD II. REPUBLIKO KONFERENCO MLADINE

Ali bo mladina poživila Sevnico?

Sevniska mladina bo morala pogledati tudi čez okvire svojega kluba — Od občinskega komiteja pričakujejo, da bo bolje povezoval aktivne kot do sedaj — O tezah bodo razpravljali na sestankih aktivov

Sevniska mladina se marljivo pripravlja za republiško konferenco, ki bo 4. in 5. marca v Ljubljani. Zato so tudi ponatisnili »Teze«, ki so bile pred kratkim objavljene v Mladini.

O tezah so najprej razpravljali v aktivu mladih komunistov, kjer so zahtevali, naj mladina bolj sodeluje z družbeno političnimi organizacijami.

Nov RTV servis v Sevnici

Že nekaj let deluje v Sevnici podružnica trboveljskega RTV servisa. Ker pa se iz dneva v dan večja števila radijskih in televizijskih naročnikov, servis ni mogel več zagotoviti željam strank. Pred kratkim je v Sevnici odprl zasebno servisno delavnico Miha Černič, ki je v stroki res strokovnjak. Delavnico ima odprto od 7. do 16. ure, kar je ugodno tudi za zaposlene stranke.

mi. Treba bo spremeniti tudi oblike dela: v Sevnici se izključno ukvarjajo s klubom, ki pa bi moral biti samo ena izmed oblik dela z mladino. Poživiti bi morali športno udejstvovanje in organizirati kulturne prireditve. Če bi zgradili športne objekte in prizadevneje sodelovali z drugimi organizacijami, bi lahko močno poživili športno, kulturno in splošno družabno dejavnost v občini. Na sestanku predsednikov mladinskih aktivov so prisotni zahtevali, naj komitej bolj zavzeto povezuje aktivne in pripravlja akcije v občini. Organizira naj posvetovanja o ka-

drovski politiki v podjetjih, o štipendiranju in o možnosti zaposlovanja mladih po končanem šolanju.

Se ta mesec bo ideološka komisija organizirala posvetovanje z mentorji šolskih aktivov o polletnih učnih uspehih, v začetku prihodnjega meseca pa bodo pripravili seminar za sekretarje šolskih aktivov. Razpravljali so tudi o vlogi mladih pri uveljavljanju gospodarske reforme in o politično vzgojnem delu. Še bolj konkretno pa bodo razpravljali o tezah na sestankih v svojih aktivih, ki jih nameravajo sklicati te dni.

—voč—

V Loki potrebujejo gasilski avtomobil

1. februarja so se zbrali na redni letni občini člani prostovoljnega gasilskega društva iz Loke. V razpravi po poročilih so prisotni najbolj naglašali potrebo po gasilskem avtomobilu v tem kraju. Avtomobil bi prišel prav pri gašenju požarov, v nujnih primerih pa bi z njim lahko prepeljali bolnika ali ponesrečenca do zdravstvene postaje. Temu predlogu se je pridružil še predsednik občinske gasilske zveze tov. Smodej in menil, da se bo denar za nabavo avtomobila dalo dobiti.

Govorili so tudi o ustanovitvi mladinske desetine ga-

silcev, ki jo bo vodil dosednji predsednik Hočevnar. Dosedanji poveljnik Cule je bil izvoljen za novega predsednika društva. — V bodoče bosta še bolj sodelovali društvi iz Loke in Brega in si pomagali s prostovoljnimi delom pri gradnji objektov.

S. Sk.

IZ TRŽIŠČA

13. februarja je bil zbor kmetijskih zavarovancev zelo dobro obiskan. Upravnik sevniske lekarne tov. Zumer je pojasnjeval novi zakon o zdravstvenem zavarovanju kmetov, nakar so kmetovalci živahno razpravljali. Podoben zbor je bil tudi na Telčah. Povsod kmetovalci že komaj čakajo novih zdravstvenih izkaznic.

L. UDOVC

Produktivnost v Metalni upada

V krmeljskem obratu METALNE ugotavljajo, da produktivnost upada. Sindikalna podružnica meni, da je to posledica nizkega nagrajevanja. Lansko letoletno povprečje izplačanih osebnih dohodkov je bilo komaj 480 N din. O vzrokih za skromne osebne dohodke so že razpravljali in ugotovili, da je odvisno od izredno nizkih cen izdelkov. Material se je medtem podražil za 28. odst. Podjetje izdelkov ni moglo podražiti, ker ima dolgoročne pogodbe.

Položaj v obratu bodo poskušali izboljšati še z nekaterimi ukrepi za racionalnejšo proizvodnjo in prihraniti več sredstev pri bolj organiziranem notranjem transportu.

Vsakdanji prizor pred KOPITARNO v Sevnici. Prekladanje takihle orjaških hlodov ni lahko, toda delavci so jim kljub temu kos. Na sliki so: Alojz Nikolič, Edvard Kovač, Miha Romih in Ernest Span. (Foto: J. Teppey)

KRAJEVNE SKUPNOSTI V 1966

Neke vrste gradbeni odbori na vasi?

Podpredsednik občinske skupščine v Sevnici je minuli petek sklical vse predsednike krajevnih skupnosti, da bi se pogovorili o nalogah krajevnih samouprav.

V sevniski občini dela 11 krajevnih skupnosti. Do sedaj so se ukvarjale skoraj izključno s komunalnimi problemi, kot je popravilo cest in vaških poti in so bile neke vrste gradbeni odbori na vasi.

Edinole mestna skupnost je sprejela v svoj program tudi skrb za otroško varstvo, prekrbo prebivalstva in še nekatere druge naloge.

Krajevne skupnosti so sicer sprejele svoje statute, v katerih je predvideno samostojno reševanje problematike z vseh področij družbenega in gospodarskega življenja v njihovih mejah. Prav o uresničevanju teh statuten so se v petek podrobneje pogovorili. Razpravljali so tudi o delovnih metodah in morebitni delitvi dela.

Sveti krajevnih skupnosti najbrž ne bodo mogli nositi vseh bremen na svojih ra-

mah, zato ne bi bilo napačno, če bi jim pomagale skupine ljudi po interesnih področjih. Kulturo bi na primer lahko usmerjala grupa ljudi, ki so jim te stvari bližje, socialna in zdravstvena vprašanja bi pomagala reševati druga skupina in tretja spet komunalno problematiko. Svet bi ob taki pomoči ne zanemaril prav nobenega področja in bi povezoval kraje ekonomsko, kulturno in politično. Vsaka krajevna skupnost bi se predvsem morala prilagoditi navadam svoje okolice in opravljati tudi vzgojno vlogo v povezovanju skupnih interesov ljudi.

Kmetijski nasveti

Katera hranila potrebuje rastlina?

V prejšnjem sestavku smo ugotovili, da so rastlinska hranila nemadomestljiva. Dobre žetve ne dá še tako veliko gnojenje z dušikom, če ne dodajamo fosforja in podobno. Katera pa so ta hranila?

Če zažgemo suho rastlino, nam ostane pepel, ki je sestavljen iz oksidov tistih prvov — elementov, ki jih razstople v vodi vsrkajo rastline s pomočjo drobnih korenin. Sest izmed njih je najvažnejših: dušik, fosfor, kalij, kalcij, žveplo in magnezij. Ker je običajno zadnjih treh v zemlji dovolj, je rastlinam treba dodajati le prve tri. Tako smo prišli do glavnih treh skupin umetnih gnojil: DUSKOVIH, FOSFORNIH in KALIJEVIH. Če hočemo imeti visoke pridelke, moramo z njimi gnojiti, čeprav trosimo še toliko hlevskega gnoja, ker ima le-ta teh snovi premalo in tudi prepočas se iz njega s preperevanjem spreminjajo v tako obliko, da so dostopne rastlinam.

Pametno gnojiti ne pomeni trositi čimveč! Pomembnejše je poznati potrebe kmetijskih rastlin, sestavine zemlje in njene podlage ter lastnosti rastlin, ki so rastle prej na tej zemlji. Predvsem pa je treba poznati lastnosti in sestavo gnojil. Pedologija, to je veda, ki se s tem ukvarja, tudi teoretično potrjuje važno izkustvo prakse, da dajo prvi kilogrami gnojil najboljše rezultate, vsaka nadaljnja količina pa že slabše. Iz izkušenj kmetovalci vedo, da so v uporabi meje, ki so odvisne od cen gnojil in od cen pridelkov.

V zadnjih 80 letih so se v Evropi pridelki povečali približno trikrat. Levji delež pri tem imajo umetna gnojila. Izkazalo pa se je, da je hlevski gnoj nenadomestljiv in da samo dobra kombinacija hlevskega gnojila in umetnih gnojil dá visoke pridelke. Hlevski gnoj je bolj kot zaradi rastlinskih hranil pomemben zaradi tega, ker obogati zemljo z organsko snovjo, ki je hrana za drobnoživke, brez katerih ni življenja v zemlji. One predelajo vsa hranila v tako obliko, da so dostopna rastlini. Brez organskih gnojil zemlja ne bi bila rahla, zračna, topla in ne bi zadrževala vlage. Razen tega ne bi imela zaželjene drobnogrudičaste sestave, ki je pogoj, da je rodovitna. Na te male grudice se lepijo umetna gnojila in hranila, ki se sproščajo ob razkrajanju gnoja ter čakajo, da jih rastlina posesa. Naravni gnoj se v zemlji počasi razkrajja in predstavlja stalno rezervno za rastline.

Tudi v pravilni pripravi gnoja je potrebno precejšnje znanje, ker lahko veliko hranil zaradi nepravilne priprave iz njega izgubimo. Osnovno pravilo je, da mora zoreti na dobro stlačenemu kupu dva do štiri mesece in da ga podorjemo takoj, ko ga potrosimo na njivo. Razen hlevskega gnoja imamo še druga organska gnojila: gnojnice, ki je znano kalijevo gnojilo, kompost in zeleno gnojenje. Za zeleno gnojenje so najboljše rastline metuljnice (detelje), ki imajo v koreninah veliko dušika in z njim bogate zemljo.

Prihodnjilje: o dušičnih gnojilih.

MARJAN LEGAN
inž. agronomije

Brez odbire ne bo kvalitetnejše živine

Se danes po dobri živini spoznamo rejce, ki so imeli nekaj krave v rodovniku — V povprečju pa je viden padec kvalitete, medtem ko je število živine naraslo

Nehvaležno delo je na novo uvajati rodovniško službo, ki smo jo kratkovidno opustili v veliko škodo živinorejci. Te posledice bodo dolgotrajnejše, ker rejci dobro vedo, da uspehi tega dela niso vidni takoj. Na Danskem se zavedajo, da se imajo v veliki meri zahvaliti selekciji v živinoreji, da ima-

Tudi Kmetijska zadruga Trebnje je s pomočjo kmetijskega zavoda začela uvajati rodovniško službo in kontrolo proizvodnosti živine v okviru kooperacije v mlečni proizvodnji. Delo vodi agronom France Prešeren. Pravi, da pri svojem delu naleti tudi na nezaupanje in nerazumevanje, čeprav razgledani kmetje vedo, da je to lahko njim samo v korist. V okolici Velikih Lašč s kontrolo in odbiro niso prenehali in danes imajo tam najlepšo sivko in veliko povpraševanje po nji.

S premijo, ki jo dobi zadruga za mleko, pokriva stroške tako imenovane »B« kontrole, ki še ni pravi rodovnik in stroške preverjanja količine mleka in toščice ter plodnosti živali. Ob rednih obiskih kmetov in hlevov jim pomagajo tudi s strokovnimi nasveti. Vsi rejci so dobili navodila in obrazce za sistematično vodenje kontrole in hlevske knjige. Mleko plačujejo mlekarne po 28 din za odst. toščice v litru mleka, če ta dosega vsaj 3,2 odstotka, drugače pa manj. Če bi kdo hotel prilivati vodo, bi imel dvojno škodo, ker bi imel toščobno stopnjo manj plačano, vode pa sploh ne. Če nima kmet kooperacijske pogodbe z zadrugo, mu plačajo mleko 10 dinarjev manj. Ko bodo izdelane za prakso hitre in učinkovite metode ugotavljanja higienosti mleka, bodo pri plačilu upoštevali tudi to.

Ze se je povečalo zanimanje rejcev za rejo krav in proizvodnjo mleka. Mesečna količina odkupljenega mleka se je od junija podvojila. Mlekarna namerava začeti s

predelavo mleka v mlečne izdelke v Sentrupertu, ker je prevoz sorazmerno drag. Če bodo rejci krav z mlekom dovolj zaslužili, se ni bati za to, da bi jih potrebovali zgrajena pitališča.

M. LEGAN TREBANJSKE IVERI

V NEDELJO, 20. FEBRUARJA, je v Trebnjem gostoval ansambel Rudijske Barborerje, ki je zabaval poslušalce z domačimi vižami in s humorjem. Kljub temu, da so bile vstopnice precej drage, so bile razprodane uro pred predstavo.

EDINA PRIREDITEV do pustnega torka je bil pustni večer v gostišču Grmada. Na zabavi je igral in zabaval goste Trio iz Škofje Loke. Vstopnina za večerjo je bila 1.500 dinarjev.

Tudi v šolah nagrajevati po delu

V petek, 18. februarja, je bil na pobudo občinskega odbora SZDL v Trebnjem zanimiv razgovor s prosvetnimi delavci in predstavniki organov samoupravljanja v šolah o vprašanih prosvete, kulture in šolstva. Posvetovanja sta se udeležila tudi članica GO SZDL Slovenije Francka Strmole in Niko Lukež. Oba sta bila člana delovne skupine, ki je za kongres pripravila gradivo glavnega odbora Socialistične zveze o vprašanih delovnih organizacij v šolstvu, zdravstvu in drugih družbenih službah.

Kot je znano, več kot ena tretjina vseh učencev ob prvem polletju v Sloveniji ni izdelala razreda. Tolikšnega »škarta« ne daje nobena naša tovarna. Ocene sicer še niso pravi znak uspeha, ven-

dar so neko merilo. Na razgovoru v Trebnjem so prosvetni delavci dejali, da v glavnem oni niso krivi za neuspeh. Prezaposlenost, slaba hrana, neprimerni prostori za učenje in napor pri vožnji v šolo so širši vzroki za neuspeh šol na podeželju. Menili so, da iz svojih praktičnih izkušenj lahko trdijo kljub nasprotnemu mnenju strokovnih organov, ki so pripravljali predmetnik in njegove sedanje male spremembe, da je prav preobsežen predmetnik pripomogel, da nimajo šolarji dovolj velikega osnovnega znanja. S kopičenjem predmetov zmanjka časa za utrjevanje. Smatrajo, da jim je bilo izrečeno nezaupanje, ko se niso pripravljali spremembi učnega načrta predhodno obrnili na učitelje — praktike, kljub temu, da je to na večini drugih področjih družbenega življenja postalo splošna praksa. Spremembe, ki se sestoje v glavnem iz tega, da bo v bodoče vključena prometna vzgoja v predmet spoznavanje narave in družbe, da bo skrčen likovni pouk in da bodo spremembe v predmetih: zgodovina, kemija in v tujih jezikih, se jim zde manj pomembne.

Ker ne vpliva samo šola na učenca, naj ga ona ne samo uči, temveč prevzema skrb nad njim. V šolskih svetih naj sodelujejo tisti ljudje, ki šolsko delo poznajo.

Družba se mora zanimati, kako se porabi denar, ki ga daje za šolstvo. Ker je nagrajevanje po delu postalo že splošno načelo, je potrebno tako nagrajevati tudi v šolstvu. Ker je v pedagoškem delu težje kot v gospodarstvu najti merila za vrednotenje dela, smo na tem področju precej zaostali. Nekateri prosvetni delavci so za stara merila, po katerih bi predvsem število let opravljanja poklica imelo odločilno vlogo. Drugi se zavzemajo, da bi na podlagi testiranja učencev ocenili uspeh učitelja. S skladom za šolstvo bo potrebno napraviti pogodbe in se potruditi, da bi gospodarili tudi z

valci sami. Drugače ne bo šlo.

Kmalu bodo začeli prihajati tuji turisti v Slovenijo. Lani jih je bilo več milijonov. Po avtomobilski cesti mnogi hitijo proti vzhodu in nekateri od njih se ustavijo, če ne več, vsaj za odmor tudi pri nas. Nimamo modernih restavracij in kopališč, imamo pa lahko pristno domačnost v skromnej-

BO TREBNJE POSTALO »BLATNA VAS«?

dajala denarja za nekaj, za kar mora odsej skrbeti kraj sam preko krajevne skupnosti. Ta bo moral skrbeti za njegovo zunanjo podobo in prisiliti lastnike, da bodo uredili okolico svojih hiš in gospodarskih poslopij. Kamunalno podjetje jim dela predračun stroškov, na podlagi katerega bodo ugotovili, koliko denarja morajo prispevati prebi-

šem, a čistem in prijaznem kraju. Naj se čuje tudi beseda turističnega društva, ki naj vzgaja prebivalce! Tuji potujejo skozi deželo in imajo odprte oči in po tem kar vidijo, so dajo ljudi. Pa ne samo zaradi njih, tudi zaradi nas samih poskrbimo za lepši kraj. Ali imamo opravčilo za neurejenost in zapuščenost? Ali so za to potrebni veliki denarji?

V soboto seja skupščine

V soboto, 26. februarja, bo ob 9. uri v sejni dvorani druga letna seja občinske skupščine. Odborniki bodo razpravljali o gibanju zaposlenosti in o osebnih dohodkih v občini, o srednjeročnem planu, o predlogu odloka o občinskem proračunu za letošnje leto, o obveznem fluorografiranju prebivalstva, o določitvi domicila Gubčeve brigade in o odloku za razglasitev gozdov s posebnim namenom.

Še so zaslužki pod 25.000 din

Pred dvema letoma si je sindikat veliko prizadeval, da bi imeli vsi zaposleni večji osebni dohodek od 25.000 din. Kljub temu, da je vrednost denarja od takrat padla za skoraj polovico, so še danes ljudje, ki se morajo zadovoljiti s tako nizkim zaslužkom. Od januarja do septembra je padlo njihovo število od 60 na 7 oseb, v oktobru je zopet naraslo na 25 in v novembru celo na 29. Ti so bili iz obrata »Iskra« Mokronog in »Kemoopreme«, kjer so zaradi premajhnih naročil za delo dobivali delavci le 80 odstotkov osebnih dohodkov, ter iz Čevljarskega podjetja Mokronog, kjer zaradi primitivne proizvodnje niso mogli delavcev bolje plačati. Stanje se je zadnje čase izboljšalo in v decembru je bilo samo še 6 ljudi s tako pičlim dohodkom.

ŠENTLOVRENC: radi bi imeli čakalnice

Šentlovrenčani pravijo, da kraj prepočas napreduje in da se v njem ničesar ne spreminja. Nimajo velikih želja, radi bi le manjše izboljšave. Tako si želijo imeti čakalnice, ki naj bi jo preuredili iz sedanjega stanovanja, stanovalec pa naj bi se preselil v zadržni dom, kjer je še stanovanjski prostor.

Na Mirni so pripravljene prispevati za cesto svoj del

Z 61 proti 14 glasovom so na zboru občanov 10. februarja na Mirni prebivalci odločili, da prispevajo svoj delež za asfaltiranje ceste skozi Mirno s tem, da odpade plačevanje prispevka od mestnih zemljišč. Za asfaltiranje ceste potrebujejo blizu 45 milijonov dinarjev, del denarja bi dala mirenska podjetja. Predlog predvideva, da bi prispevali lastniki 10 dinarjev od m² in 10.000 od posamezne družine. Tako bi pla-

čalo 78 družin okrog 20.000 din, 4 do 40.000 din, 9 do 50.000 din in 3 do 100.000 din. Posebna komisija bo točno določila prispevke posameznikom. Ugotoviti bo tudi morala, kakšno korist imajo zaselki Zapuže, Sotla in Fužina od asfaltirane ceste. Občani so na zboru izrazili željo, da naj se uredijo in utrjuje tudi stranske ceste, ki sedaj kazijo po obokraja.

TREBNJE: mladi strelci prihajajo v vodstvo

Na nedavnem tekmovanju za vzlato puščico, ki se ga udeležilo 19 dobrih strelcev, so mladinci pokazali, da bodo postali mojstri strelstva. Republiški sodnik je ugotovil, da je bil najboljši na tekmovanju Stane Alojz s 487 krogi od 600 možnih. Drugi je bil Ivan Rugelj s prav toliko doseženimi krogi, vendar je imel prvi 9 strogih desetk. Naslednja mesta so si podelili: tretji Danilo Tanjšek 482 krogov (Strel. druž. Treb., mladinec); četrti Ferdo Beci 481 krogov (SD Treb., član); peti Vojko Mezgec 480 krogov (SD Treb., mlad.); šesta Minka Herceg 473 krogov; sedma Angela Krevs 472;

osmi Ignac Sila 472; deveti Miran Radin 469; Miro Majerle 461 itd. Od pionirjev je edini nastopil Zdravko Godrnjavec, ki je dosegel 423 krogov.

Kljub temu, da so bile obveščene vse strelske družine v občini, se tekmovanja niso udeležile SD Mokronog, SD Veliki Gaber in SD Puščava pri Mokronogu. Marca bo tekmovanje za ligo strelcev, katerega se mora udeležiti iz vsake družine po 10 najboljših strelcev. Če bo razumevanje družbe za ta plemeniti sport, bodo lahko strelci sodelovali na vseh tekmovanjih in se bodo njihovi rezultati še izboljšali.

PETER HERCOG

Inž. France Prešeren: »Pametni kmetje so se že lahko prepričali, da je vodenje rodovnika in kontrola proizvodnosti v kooperaciji z zadrugo njim lahko samo v korist.«

jo letno povprečje vseh krav tako visoko, kot ga imajo pri nas krave — rekorderke. Uvedena premija za mleko krav, ki imajo urejeno rodovniško službo in kontrolo proizvodnosti, je omogočila organizatorjem mlečne proizvodnje, da so se lotili tega dela. Namen je na podlagi ugotovljenih sposobnosti krav z načrtnim pripustom in odbiro dobiti boljše živali.

NA KAJ SO OPOZORILI OBČANI

VELIKI GABER, 6. februarja. Obiskovalci zboru so se živo zanimali za posamezne izdatke občinske uprave. Opozorili so na veliko škodo, ki nastaja zaradi slabe ceste Bič — Veliki Gaber. Dobili so odgovor, da bo občina storila kolikor bo v njeni moči, da pa mora krajevna skupnost narediti načrt dela. Pritoževali so se, da je trgovina slabo založena. Zdi se jim tudi, da je premalo, če dobivajo svež kruh le dvakrat na teden. Ko so se zavzemali za regulacijo Temenice, so dobili odgovor, da je dolina preozka in da ne bi pridobili toliko površin, da bi poplačale veliko vložnega dela.

MOKRONOG, 10. februarja. Ko so občani zaradi nedavne nalezljive bolezni med šolskimi otroci zahtevali rednejši pregled šolskih otrok in onih, ki prvič stopajo v šolo, kot tudi izboljšano preventivno dejavnost, ki bi bila cenejša kot zdravljenje, so dobili odgovor, da sedanje število zdravstvenih delavcev temu ni kos. Na vprašanje, kaj ne dobijo denarja za popravilo stolpa so zvedeli, da je denarja za te namene premalo. Uporabljajo ga predvsem tam, kjer bi bila kulturna sramota, če ne bi delali naprej (freske na Mirni).

TREBELNO, 6. februarja. Vaščani so bili za to, da bi imeli na Trebelnem še 5. razred osnovne šole, ker morajo otroci mnogo žrtvovati, ko vstajajo zgodaj zjutraj in se vozijo v šolo v Mokronog.

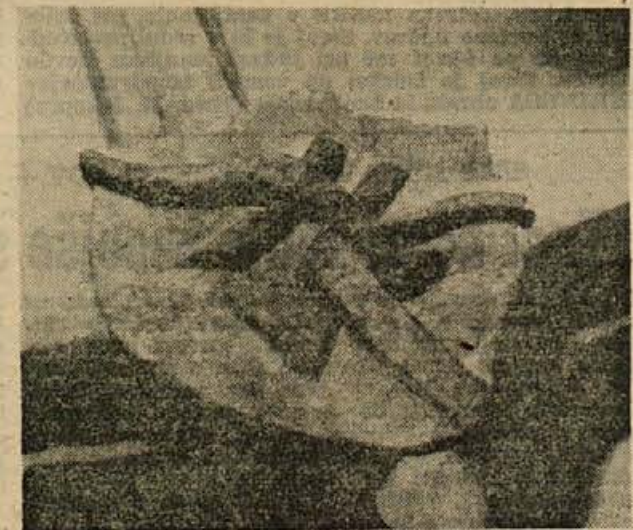
Če bi imeli učitelja za 5. razred, bi bilo po njihovem mnenju koristnejše in cenejše.

MIGOLICA, 8. februarja. Vaščani s Čirnika bi radi zopet imeli plemenskega bika, kot ga je imel svoj čas kmet Grden. Predalec je voditi krave na Migolico, kjer je osemnevalna postaja. Kmetje se sprašujejo, kje bodo lahko v bodoče razžagali les, če ga TSS na Mirni ne bo več razžagovala. Zavzemali so se tudi za to, da bi s samopripekvi uredili studenec na Migolici in na Selih.

VRHTREBNJE, 10. februarja. Na zboru so se prebivalci strinjali s tem, da bodo odsej redno plačevali stroške telefona, ker bi ga jim zara-

di zaostankov skoraj izklopili. Nespametno bi bilo zavreči to njihovo najhitrejšo zvezo s svetom zdaj, ko jo že imajo. Vaščani Grmade želijo, da bi imeli vaški vodovod, ker imajo težave v preskrbi s pitno vodo.

ČESNJE, 6. februarja. Ze na preteklem zboru so prebivalci sklenili, da bodo prispevali za popravilo ceste Češnjice — Bogneca vas in ceste Roje — Statenberk — Ornuška vas. Ta čas je sklep že dobil veljavo občinskega odloka. Vsako gospodarstvo bo prispevalo 27 delovnih dni z 10 urnim delom. Denarno nadomestilo za delovni dan je 3000 din ali 300 din za neopravljeno delovno uro.

Srednjeveški slikarji so slikali na sveže ometane stene. Po italijanski besedi »fresco« — svež, so dobile ime. Stoletja so se slikarji trudili naslikati tako, da bi trajno ohranili podobe. Barvam so pridajali vino, kis, lepilni jajni beljak in še celo vrsto drugih snovi. Na sliki vidimo na lepo ohranjeni freski v mirnski cerkvi takratni plug — leseno ralo, s katerim so v tistih časih obdelovali zemljo. (Foto: Bulc, Mirna)

Oh vsaki spremembi naslova nam sporočite svoj stari in nov naslov!

TREBANJSKE NOVICE

Z avtomatizacijo 4-krat večje serije

V šentjernejski ISKRI so ugotovili, da je domače tržišče premajhno — Z avtomatizacijo bodo povečali dotedanje serije za 4-krat in znižali cene izdelkov, delavcev pa ne bodo odpuščali — Storilnost se bo povečala za 60 odst., vrednost proizvodnje pa za 100 odst.

V zanimivem pomenku o avtomatizaciji v obratu uporov ISKRE v Šentjerneju sta sodelovala republiški poslanci in vodja obrata Ludvik Simončič in predsednik sindikalne podružnice Ivan Metelko. Našela sta precej zanimivih novic, ki kažejo, da se tudi pri nas lotevamo proizvodnje s sodobnega zornega kota.

Stari gospodarski sistem ni spodbujal kolektivov k avtomatizaciji v proizvodnji. Dajanje je namreč odmerjal po dohodku, ki so ga kolektivi ustvarjali. Večji dohodek je torej pomenil, da bo moral prizadeti kolektiv odšteti večje dajatve. Zdaj odmerjajo dajatve od osebnih dohodkov in novi sistem zagotavlja spodbujanje k sodobnejši proizvodnji in k avtomatizaciji.

V šentjernejski ISKRI so ugotovili, da so s svojo proizvodnjo, če se bo razvijala še naprej tako kot doslej, domače tržišče prerasli, za tuje pa ostajajo še vedno

premajhni. Preostane jim torej samo usmeritev proizvodnje v izvoz. Kupci na tujih tržiščih pa zahtevajo velike količine izdelkov in po cenah, ki veljajo na mednarodnem trgu.

Pri analizah cen izdelkov se je v šentjernejski ISKRI najprej zataknilo. Če to obrazložimo v prisposobi, bi lahko rekli tako: ena proizvodna enota jih stane 100 din, v njej pa je za okroglo 20 din vložena dela. Če prodajo izdelek na tujem tržišču, je tam za 50 odst. cenejši in še vedno za 40 odst. pod svojo lastno ceno. Izvažali so že do zdaj, pri tem pa so pokrivali izgubo, ustvarjeno pri izvozu, s cenami, ki so jih dosegali na domačem tržišču.

Pred kolektivom sta se postavili dve nalogi: proizvodnjo modernizirati in povečati serije izdelkov, pri tem pa ne odpuščati delavcev. Zakaj so se odločili tako? S povečanjem norm v proizvodnji bi dosegli zelo malo, saj je delo

udeleženo v ceni izdelka samo z 20 odst. Če povečajo proizvodnjo, morajo iskati kupca na tujih tržiščih, to pa pomeni, da bodo s tem, kar prodajo doma, težje pokrivali razliko v ceni oziroma izgubo, ki nastaja pri izvozu.

Avtomatizacija, za katero so se odločili, pa zahteva veliko proizvodnjo, ker majhna ne prenese takih stroškov. Rešitev se je ponudila sama od sebe: če serije izdelkov zelo povečajo, se režija porazdeli na večje količine, s tem pa bodo dosegli nižjo ceno.

V drugih panogah se navadno odločajo za uvoz sodobne strojne opreme. V šentjernejski ISKRI to ni bilo mogoče, ker trdke hkrati s stroji prodajajo tudi licence. Če kupiš stroj, moraš uvesti predpisani tehnološki postopek. Enega samega stroja torej ne moreš kupiti, pač pa lahko vzameš kvečjemu celotno strojno opremo. To bi bilo predrago. Odločili so se, da bodo svojo proizvodnjo sami avtomatizirali.

V zadnjih dveh letih so v šentjernejski ISKRI na tak način že avtomatizirali 35 odstotkov proizvodnje, do konca letošnjega leta pa bo proizvodnja 80-odstotno avtomatizirana. Pri tem se bodo serije izdelkov povečale za 4-krat, vrednost proizvodnje pa za 100 odstotkov. V šentjernejski ISKRI ob tem ne bodo ne letos in ne v bodoče odpuščali niti enega delavca!

Velikega uspeha niso dosegli preko noči. Porabili so precej časa za dokaj naporen študij, ko so iskali primerno rešitev. Toda zdaj je šentjernejski ISKRI zagotovljen vstop na tuja tržišča: cene njenih izdelkov bodo enake onim na mednarodnem tržišču. Pri tem lahko zaželimo samo to, da bi hvalevrednemu zgledu ISKRI-NEGA kolektiva iz Šentjerneja kmalu sledili tudi drugod.

MILOŠ JAKOPEC

Antikvariat pod arkadami

Ni dolgo tega, kar so romale čestitke in pozdravi ob novem letu na vse strani; z njimi smo se spomnili prijateljev in znancev. Razglednice in čestitke, ki smo jih kupovali, so bile prav najraznovrstnejše, od tistih najbanalnijših, s sentimentalno-opolezkimi prizori, pa do umetniških, kvalitetnih razglednic, fotografij krajev, navad, folklornih prizorov in gasparjevskih motivov. Slednje, kvalitetne stvari, smo poiskali v knjigarnah, one prve pa so največkrat polnile police v kioskih in trafikah, kot bi bile tako široko potrošno blago kot cigarete in vžigalice. Ali ljudje v resnici še niso tako estetsko vzgojeni, da še vedno posegajo po tako slabih izdelkih? Trgovina lahko na svoj način vzgaja kupca. Vzgaja ga s tem, da mu nudi dobre stvari.

Oglasili smo se v poslovnici enoti Mladinske knjige v Novem mestu in od njenega novega vodje, tov. Franca Kovača, izvedeli, da:

«... se trudimo, da bi na svoj način vzgajali okus kupcev. Nudimo jim dobre, umetniške razglednice in fotografije. Take, ki ne ustrezajo in jih trgovski potniki največkrat odklanjajo. Tega pri nas ne bo, je zatrjel tov. Kovač, ko se je pogovor sukal o nenavadno slabem izboru razglednic, ki jih zasledimo v Novem mestu.

Zvedeli smo še, da domačini in tuji, posebej v sezoni, kaj krepko posegajo po raznih spominkih, ki jih centrala Mladinske knjige v Ljubljani pošilja svojim poslovalnicam. Priložnostno (tako je bilo na primer ob proslavljanju 600-letnice Novega mesta) tudi naročijo izdelovalcem umetniških predmetov spominke, ki se posebej opozarjajo na Dolenjsko. Se majhna zanimivost: lončevina s šentjernejskega polja pride v Novo mesto iz Ljubljane! Seveda nse to ceno izdelkov podraži.

Tov. Kovač nas je opozoril še na zanimivost v knjigarni, ki bo prav gotovo razveselila marsikatero ljubitelja knjige. Odločili so se, da ustanove antikvariat. Te dni že lahko opazimo nekaj knjig, ki so jih ljudje prinesli na ogled in jih je knjigarica odkupila. Prav gotovo je na Dolenjskem marsikje veliko knjig, ki so jih bralci že davno odložili ali pa ležijo zdaj v omarah, na podstrešjih, pa kljub temu za ljubitelja pomenijo dragoceno. Omogočajo mu, da si izpolni knjižne police s knjigami, ki jih danes ne ponatiskujejo več. Prav gotovo leže še kje izdaje knjig slovenskih pisateljev iz prejšnjega stoletja ali pa še starejših stvari, ki so založene in so izgubile pot do bralca in ljubitelja. Antikvariat je hvalevredna domi-

slica in v Novem mestu si ga še kako želimo!

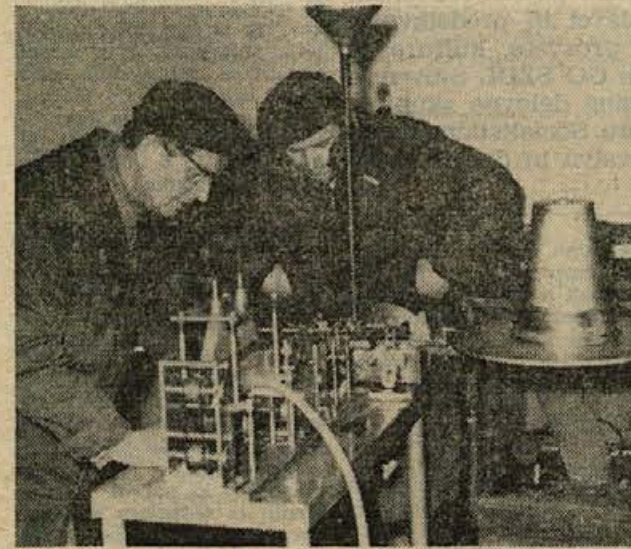
Knjigarica nudi kupcu tudi nekaj originalnih slikarskih del Kralj, Gaspari, Pirnat, Mlakar (iz Žurčemberka) in Jakac so imena, ki jih zasledimo na slikah. Pravijo, da bodo povabili k sodelovanju še več znanih slovenskih slikarjev. Lani je imela poslovalnica MK v Novem mestu milijon dinarjev prometa s slikami.

Pa še sprehod med knjigami.

Prekeren je avtor, po katerem posegajo v teh dneh šole in tudi posamezniki. Gre za izdajo, ki obsega Prešernove pesmi in oris življenja in dela (Dr. Anton Slodnjak). Med domačimi avtorji je zlasti priljubljen Janez Trdina. Otroci so menda navdušeni nad Mehurčki (Oton Župančič). Gričarji Ilke Vašte so priljubljena knjiga, sodeč po tem, da jo ljudje še vedno kupujejo.

Ta teden gre najbolje v prodajo Zenski paviljon (Pearl S. Buck), prodali so že več kot trideset izvodov, in Popolna ženska (I. P. Hartley). Omenimo še Zgodovino človeštva, knjigo, ki je doživela vrsto podrobnih ocen v več slovenskih časopisih.

Morda bi bilo kaj zanimivo, če bi si kdaj podrobneje ogledali številke ki kažejo promet s knjigami domačih, sodobnih pisateljev. Morda bi se ob tem naučili kaj grevenka (pb)

Konstruktor Tone Petrič (na levi) in mehanik Tone Suštaršič izdelujeta v ISKRINEM obratu uporov v Šentjerneju stroj avtomat za spajkanje uporov. Tudi ta novi avtomat bo veliko pripomogel k izdelavi velikih serij in izdelke pocenil (Foto: Miloš Jakopec)

Spomeniki NOB bledijo

13. februarja je imela organizacija Zveze borcev v Dolenjskih Toplicah občni zbor.

Predsednik Drago Strniša je poročal o delu organizacije in odbora (ta je imel med

Pepca Jerele, delavka ISKRE v Šentjerneju, pri avtomatu za izdelavo uporov. Stroj je že v redni proizvodnji, naredi pa 4-krat več pri 10-krat manjšem številu delavcev. Stroj je izdelan po zamisli konstruktorjev ISKRINEGA obrata iz Šentjerneja (Foto: M. Jakopec)

drugim šest sej) in povedal, da šteje organizacija že 398 članov. V razpravi se je oglašilo več članov. Ogorčeni so bili, ker so spomeniki NOB tako zanemarjeni. Napisali na njih so že obledeli in se slabotno vidijo. Zlasti je to opaziti na Rogu, kamor prihaja čedalje več obiskovalcev iz drugih krajev. Menili so, da bi bil skrajni čas popraviti ceste, urediti vodovod, priskrbiti šoli boljše prostore in podobno, to pa zato, ker imajo Dolenjske Toplice čedalje več obiskovalcev, ki vse pomanjkljivosti vidijo. Borci so se zaskrbljeni vprašali, kaj vodi mladino na delo na tuje. Jože Plavec iz Novega mesta jim je odgovoril, da grede mladi ljudje v tujino predvsem zato, da bi na lahek način prišli do avtomobilov. Janez Grašič pa je priporočil, naj borci posvetijo večjo skrb mladini, predvsem njeni vzgoji, ker mladina živi v kraju, znanim kot žibelka partizanstva. Na koncu so se domenili, da bodo marljivo zapisovali dogodke iz NOB in tako prispevali dragoceno gradivo za zgodovino polpreteklega dobe.

DRAGO GREGORČ

SKUPŠČINA ZVEZE BORCEV NOV — LEVI BREG

Tudi borci želijo cenejše stanovanje

V petek, 18. februarja, je v sindikalni dvorani v Novem mestu dajal svoj drugi letni obračun krajevni odbor ZB NOV — levi breg. Najprej je govoril o lanskoletni dejavnosti predsednik Štefan Seničar, potem pa so razpravljali o zdražitvi borčevskih organizacij, o stanovanjih, priznavalnih in še posebej o razvijanju borbenih tradicij med mladino.

Lani je 5 članov tega dela Novega mesta dobilo stanovanja, letos pa imajo zbrane spet nove predloge. Vendar so zborovalci menili, da je treba graditi cenejša sta-

novanja, ker mnogi borci ne bodo zmogli sedanjih ekonomskih stanarin. Zbor je izrekel pohvalo občinski skupščini, ki si prizadeva pri reševanju perečih borčevskih vprašanj, predvsem stanovanjskega in kmečkega vprašanja.

Govorili so še o spomeni-

kih, napisih, obeležjih, pogrebnih članov, zdravljenju in urejanju priznavalnih, kar vse čaka novi odbor, ki so ga izvolili na zboru. Program za letošnje delo je sestavljen v duhu sklepov V. kongresa ZB NOV, ki je bil pred nedavnim v Sarajevu.

MARJAN TRATAČ

Pustna noč nad mrtvim mestom

Spet se je prelomil Pust v Pepelnico in spet so obsedeli Novomeščani za leto dni starejši na svojih »zavarnih dolnicah za tretjo osebo«, z garancijskimi kartončki za hladilnike v rokah in neplačanim računom za popravo televizorja v predalu... Da, to je standard gospoda moja! Standard kislega obraza. Na prste leve noge pa lahko preštejem, kolikokrat smo se letos od srca nasmejali: takrat, ko je gostoval Mikeln, ko je tovarišici M. V. B. padla pri selitvi na Mestne njive knjižna omara z drugega nadstropja čez balkon (no, tu smo se najprej prestrašili), ko so širhakeboji nastrelili mariborske KORALE z jajci... no — pa se konča sezona! V maskare so šli namreč samo trije in pol Novomeščani — četrti je imel obe nogavi enake barve, pa se ne ve, ali je bil maskara ali ne...

Tako žalostno in resnično je tole naštevaje, da so domačini in tuji složno ugotovili: Novo mesto je mrtvo mesto. Ali vas ne zazebe pri srcu: M-R-T-V-O M-E-S-T-O? Skladovnica frižiderjev, televizorjev in avtomobilov. Sami na smrt zdolgočaseni obrazi v mrtvem mestu plus šest profesionalnih pijancev.

Lani je bilo nekaj življenja na račun 600-letnice mesta, potem pa kot bi odrezal — menda ne mislimo zdaj spet 600 let počivati?

Ali morda lahko izbrskamo krivca za to mrtvilo?

Kje neki, saj so vsi delali (vsaj tako so nam povedali, ko smo jih pobarali, zakaj vlečejo pla... oprostite: osebne dohodke!). Krivca torej ni, krivi smo vsi! Najenostavneje je reči (in spet je res!): od prebivalstva je odvisen značaj mesta! Kdo pa so prebivalci? Mi vsi! Točno! Nostra maxima culpa! Se eno podvprašanje: zakaj pa vzdržujemo celo serijo ustanov, društev, zavodov, organizacij, klubov in zvez? Prav gotovo ne zato, da bi mislili na kulturno razvedrilo, saj imajo »svojega« dela dovolj! V mrtvem mestu je edina upravičena ustanova pogrebni zavod. Tega podpirajmo!

Včasih je bila v Novem mestu pešica neplačanih ljudi, ki so prirejali koncerte, plesne venčke, gledališke predstave, predavanja, brucovanja, elitne plesne, folklorne nastope, razstave, novoletne jelke, maskarade...

Danes imamo zavod za kulturno dejavnost, društvo prijateljev mladine, svet Svobod, turistično društvo, študentsko in srednješolsko mladinsko organizacijo, zvezo za telesno vzgojo, Partizan, tabornike, ferialce, ribiče, lovce in gasilce — pa imamo prstov leve noge preveč, če hočemo prešteti njihove prireditve... Mislim prireditve, ne bobnanja po prsih tovarišev funkcionarjev!

Se dobro, da smo krivi vsi, da imamo pač tak značaj! Pazite, da se komu na sedalu ne pojavijo mrliske lise! Vsaj vsaka dva dni se malo prešedite!

Kaj pogrešajo šentjernejski kmetje?

Na seji zadrugnega sveta 19. februarja v Sentjerneju so bili člani z delom v preteklem letu še kar zadovoljni, uspehi pa bi bili lahko boljši, če bi imeli boljše pogodbe. Vsi so bili mnenja, da je letošnji plan malce previsok in da bo treba pošteno prijeti, če ga bodo hoteli doseči. Ali bo zadruga mogla zagotoviti svojim kooperantom vse orodje in pripomočke, od katerih je kooperant najbolj odvisen? Tu gre predvsem za umetna gnojila in močna krmila. Seveda bi mo-

rali kooperanti vsaj približno vedeti, koliko krmil bodo porabili v tem letu. Sele potem bi zadruga lahko sklenila pogodbo s tovarno močnih krmil. Zgodilo se je že, da so iz tovarne pripeljali pokvarjena krmila, škoda pa je morala zaradi pomanjkljive pogodbe plačati zadruga.

Precej kritike smo slišali na račun strokovnega kadra in vodstva zadruga. Kmetje žele, da bi od časa do časa prišel tudi kdo iz uprave mednje — saj ga ne bodo

nagnali delati, pač pa bi jim lahko dal kukšen nasvet. Zadruga bi čez zimo morala pripraviti tudi predavanja o sodobnem kmetovanju.

Ker je velik del šentjernejskega okoliša v ravnini, bi morali kmetovalcem dati možnost za nakup poljedeljskih strojev. Vsaj vsaka večja vas naj bi imela svoj traktor. Tako bi si kmetijstvo lahko opomoglo in marsikatero dobra kmetija, ki danes zaradi pomanjkanja delovne sile propada, bi spet zažive-

la. Od zadruga ne moremo pričakovati kaj prida strojnih uslug, saj bo ves strojni park, ki ga ima zadruga na Draškovcu, potrebovala sama za obdelavo zadrugnih zemljišč.

Lani so sicer obljubili en traktor tudi zasebnikom, vendar je ostalo samo pri obljubi. Z razprodajo raznih strojev, kjer je menda imel glavno besedo Agroservis, kmetje niso bili zadovoljni, ker so večino teh strojev in naprav odprodali izven našega območja.

Letos bodo vpeljali kontrolo molznosti, ki bo pokazala, koliko je sploh dobrih krav v okolici Sentjerneja. Prijavljenih je okrog 3600 krav, od katerih nameravajo namolsti 120.000 litrov mleka za odkup. Kar zadeva svinje-rejo so bili mnenja, da bo treba spremeniti pasmo. Zdašnji svinjski rod je tako izrojen, da se boje množičnih poginov svinj, ki niso več odporne proti raznim boleznim. — Zadruga skrbi tudi za čimdoslednejšo rejo rodovniške živine.

Razprava bi bila prav gotovo še bolj živahna in učinkovita, če bi bil navzoč kdo iz uprave Kmetijske zadruga Novo mesto, ki bi lahko odgovarjal na mnoga vprašanja. Samo trdna povezava med kmetom in zadrugo lahko zagotovi uspehe našega kmetijstva! MIKLIC

Vse do nedelje ni kazalo, da bomo v Sentjerneju kaj pustovali. Nekaj članov pustnega odbora je rotiralo, nekateri pa so bili že lani upokojeni... V soboto pa so obesili plakat, ki je privabil na šentjernejski trg precej ljudi. Na sliki: pustni poročni obred. (Foto: Polde Miklič)

Pred 8. marcem v novomeški občini

Kot vsako leto bodo tudi letos v novomeški občini posvetili posebno pozornost

proslavam v čast 8. marca. Krajevne organizacije Socialistične zveze na vasi se ve-

činoma že pripravljajo na tradicionalne prireditve, pretežno s kulturnimi in zabavnimi sporedi.

Nekoliko drugače kot v preteklih letih bo v samem Novem mestu. Tu bodo imeli v soboto, 5. marca ob 19.30, prireditev s kulturnim programom, ki ga bodo izvajali člani DPD Svoboda Dušan Jerab. Iz znanega repertoarja, ki so ga občani predstavili ob 20. obletnici društva, bodo izbrali nekaj boljših točk ter jih strnili v krajši program.

Predsedniki petih mestnih krajevnih organizacij Socialistične zveze so se dogovorili, da bodo na to svečano prireditev v čast 8. marca — dneva žena — povabili matere in vdove padlih partizanov s posebnimi vabilom in zanje rezervirali prostor. Za vse druge bo prireditev brez posebnih vabil.

Po končani svečani prireditvi v Novem mestu bodo posamezne krajevne organizacije v mestu priredile za svoje člane tradicionalne zabave na običajnih mestih.

Škodljivci v topljskih sadovnjakih

Po sadovnjakih v Dolenjskih Toplicah je začel sadni voluhar uničevati drevje. Sadjarjem povzroča ta škodljivec hude skrbi. Menijo, da je potrebno voluharja organizirano uničevati in ga iztrebiti, skrb za to pa naj bi prevzela kmetijska zadruga. Posamezni gospodarji nimajo potrebnih sredstev za uničevanje, pa tudi poučeni niso o načinu iztrebljanja tega škodljivca.

Brzoturnir za marec

V torek, 1. marca, bo v šahovski sobi v Novem mestu ob 19.30 redni mesečni brzoturnir za marec. Sahisti, udeležite se ga v čimvečjem številu!

KOMUNISTI IZ GARNIZIJE SODELUJEJO V REFORMI

Komunisti iz enote polkovnika Ivana Slapnika na svojih rednih sestankih kritično razpravljajo o svoji vlogi v gospodarski reformi. Ugotovili so, da jim manjka vztrajnosti v prizadevanjih za izboljšanje položaja na vseh področjih njihovega udeleževanja. Nekateri posamezniki se ne znajo v polni meri vključiti v dogajanje. Sklenili so povečati odgovornost za izboljšanje dela. Izkušnje, ki

Pero Marović v novomeški gimnaziji

Pero Marović, predsednik komisije za mednarodne zveze CK SKH, je predaval pri padnikom naše garnizije »O najnovejših dogodkih v razvoju vojne v Južnem Vietnamu«. Tovarš Marović je govoril o mnogih zanimivih podrobnostih agresivne politike ZDA v jugovzhodni Aziji. A. K.

Vseh še ne zanima, kaj (naj) dela mladina

Občinski komite Zveze mladine v Novem mestu je sklical 18. februarja posvet s predstavniki tistih organizacij, ki v svoje delo vključujejo tudi mladino. Pogovorili naj bi se predvsem o dosedanjem delu z mladimi in oblikah, ki jih bo treba uvesti v življenje poslej.

Pogovor je tekel o uspešnih in neuspešnih oblikah ter metodah dela z mladimi, pojasnjevali so vzroke za slabo dejavnost mladine, razen tega pa je tekla beseda o sodelovanju tako imenovanih interesnih organizacij z občinskim komitejem ZMS.

Uvodoma so ugotovili, da so pretežno vse organizacije, v katerih je delala tudi mladina, zatajile, se pravi, da mladine niso znale dovolj prirediti. Navedli so, da so starele delovne metode, prostorna stiska in premajhna pozornost mladim pri delu najhujše ustvarjali pregrade med mlajšimi in starejšimi. Treba je dodati, da se je problematika kopicila, nihče pa je ni reševal. Najbolj pogostni izgovori so se nanašali na

finančne težave. Govora je bilo o nekaterih društvih, ki da premalo skrbijo za smotrno izkoriščanje prostorov. Na posvetu so večkrat poudarili, kako potrebni bi bili družbeni centri v kraju, ki imajo več dejavnosti oziroma več društev. V takih centrih bi bilo seveda dovolj prostora tudi za mlade.

Ob razglabljanju vseh teh vprašanj se ponujajo različne rešitve za nadaljnje delo Zveze mladine kot množične organizacije mladih. ZMS naj bi se prihodnje torej več ne pojavljala kot organizator akcijskega dela (n. pr. dramska uprizoritev pod okriljem tega ali onega mladinskega aktivna), temveč naj bi usmerjala interese mladih v delo na tistih področjih, do katerih čuti mladina največje nagnjenje. Se pravi, da bi bila ZMS le bolj usklajevalca interesov in pobudnik za nove delovne oblike kot pa izvajalec teh. Seveda bo tak način vplival tudi na to, da bo delo mladine vrednoteno

z merili, ki ne ločujejo dela starejših in mlajših. Občinski komite ZMS se bo torej zavzemal za stališča interesnih organizacij, se z njimi dogovoril za skupno delo, spoznal njihovo problematiko in prispeval svoje pri izvajanju skupnih načrtov. Na podlagi vsega tega bo narejena analiza, ki naj postavi kazipote za delo na področjih, kjer mladina ni v manjšini.

Tu in tam se sliši, da ima mladina premalo časa, drugje spet, da ga ima preveč, dejstvo pa je, da prosti čas mladih ni pravilno izrabljen. Nekateri grede mimo te ugotovitve z zaprtimi očmi in jim ali onega mladinskega aktivna, temveč naj bi usmerjala interese mladih v delo na tistih področjih, do katerih čuti mladina največje nagnjenje. Se pravi, da bi bila ZMS le bolj usklajevalca interesov in pobudnik za nove delovne oblike kot pa izvajalec teh. Seveda bo tak način vplival tudi na to, da bo delo mladine vrednoteno

V SOBOTO: o ureditvenem načrtu Bršlina in več drugih zadev

Na 24. skupni seji obeh zborov občinske skupščine v Novem mestu bodo obravnavali predlog ureditvenega načrta za mestni predel Bršlina — Novo mesto in sprejeli odlok, s katerim bo potrjen ureditveni načrt samega Bršlina. Odborniki bodo nadalje poslušali poročilo o uvajanju 42-urnega delovnega tedna, razpravljali o financiranju nove ljubljanske bolniš-

nice, odločili o dodelitvi gozdov in gospodarjenju, razpisu nadomestnih volitev v zbor delovnih skupnosti in podobnem. Na dnevnem redu so še premoženjsko pravne zadeve, volitve, razrešitve in imenovanja.

Ureditveni načrt Bršlina bo razstavljen v dvorani kulturnega doma in si ga bodo odborniki lahko pred sejo podrobneje ogledali.

»NOVOTEKS« 10., 11. in 12.

Delavski svet v novomeški tovarni »Novoteks« že šest let izdaja glasilo. Te dni smo dobili 10., 11. in 12. številko, s katero tovarniško glasilo zaključuje svoj šesti letnik (1965). V dvojni številki, 10. in 11., bomo stalno poročilo zasedanj samoupravnih organov, o nesrečah pri delu in na poti na delo v oktobru in novembru 1965, bolezenskih izostankih v lanškem oktobru in novembru, razvoju tkalstva in prispevek v nadaljevanjih »Priprave za upor«, ki ga piše Jože Udovč. Druge prispevke so napisali: Danilo Kovačič, Mirko Jakša

in J. U. Dvanajsta številka prinaša razen že omenjenega rednega prispevka »Z zasedanj delavskega sveta« še zapise: Ob dnevu JLA, Začasni sklep o dolžini letnega dopusta, Nesreče pri delu in na poti na delo v decembru v letu 1965, Bolezenski izostanki v decembru 1965, Ali poznaš podjetje?, Priprave na upor, Naša kronika in Kri rešuje življenja. — Tudi prispevke za to številko so napisali pretežno isti avtorji.

Iz glasila veje pestro življenje med tekstilci v »Novoteksu«, enem največjih podjetij na Dolenjskem.

Novomeška kronika

PEDAGOSKO DRUSTVO je 18. februarja organiziralo v prostorih osnovne šole predavanje dr. Franca Peditiča »O svobodi in vzgoji«. Okoli 70 prosvetnih delavcev z vseh novomeških šol in tudi iz bližnjih osemletke se je predavanja udeležilo. Ob tej priložnosti je tekel razgovor o liku sodobnega prosvetnega delavca in njegovih nalogah.

KER SO BILI OTROCI letos prikrajšani za organizirano pustno rajanje, ki ga je navadno pripravilo Društvo prijateljev mladine, je varstvena ustanova osnovne šole Katje Rupena priredila veselo pustno popoldne vsaj za svoje varčevce. Tovaršice vzgojiteljice so same okrasile učilnico in vodile zabavo, ki je trajala od 16. do 18. ure.

V PONEDELJEK ZVEČER je v Domu kulture gostoval zagrebški cirkus Djinela s svojim artističnim in zabavnim programom. Za prireditev je bilo precej zanimanja, saj je bilo razprodanih okoli 85 odstotkov vstopnic po 400, 300 in 200 din. S predvajanim programom pa občinstvo ni bilo preveč zadovoljno.

MESTEM KO V NEKATERIH gostinskih lokalih n. pr. v Trdinovem hramu visijo napis »Kvaranje prepovedano«, se kvartirni predmetno zbirajo drugod, koder lger na srečo ne gledajo postrani. V kavarni Metropol lahko še vedno opazujemo kvartanje, vendar računov ne poravnavajo sproti, ker denarja ni nikdar videti na

mizi. Za podmladek na tem področju ne bo treba skrbeti, saj so mlajši že začeli pridno posnemati starejše...

RAGOV LOG JE ŽE štirinajst dni poln zvončkov in podjeska. Odkar je postal ta naravni park javno sprehajališče, se še ni zgodilo, da bi v tem letnem času lahko videli toliko spomladanskega cvetja.

JAVNA TELEFONSKA GOVORILNICA pred hotelom Kandija ne bo dolgo vzdržala takega prometa. Nemačkraj se v majhni kabini gnete tudi po 6 ali več mladih ljudi, vpijejo vseprek in vrtijo telefonske številke kar za šalo. Večkrat se je že zgodilo, da se je naveličal čakanja pred tako zasedeno govornico odrasel človek, ki bi si rad s telefonskim pogovorom prihranil pot.

ZELO DOBRO JE BILA ZALOŽENA tržnica v ponedeljek popoldne. Jajca so bila tokrat občutno cenejša, saj jih je bilo v prodaji dovolj po 50 din. Rograt je veljal 80 din merica, radič 80 din, motovilec 100 din, jabolka 270 din kg, mleko 140 din liter, krompir 130 din, špinaca na merico 90 din, korenina hrena 50 do 70 din ter soplji teloha in resja 30 din. Precej prometa je imel Bosanec, ki je prodajal suhe slive po 500 din kg, medtem ko za dobro založene stojnice s pletenimi zanimanje upada.

GIBANJE PREBIVANJA — rodila je: Milena Ovniček z Mestnih njiv, blok 7 — Roberta.

Komisija za medsebojna delovna razmerja

KOMUNALNEGA PODJETJA NOVO MESTO

razpisuje
prosta delovna mesta:

1. za 2 KVALIFICIRANA ZIDARJA
2. za 3 DELAVCE (delo v kamnolomu), za določen čas.

Prijave dostavite na naslov v roku 15 dni.

AVTOMOTO DRUŠTVO NOVO MESTO

proda NA JAVNI DRAŽBI
motorna vozila:

1. osebni avtomobil Fiat 1400
2. osebni avtomobil Fiat 750
3. motorno kolo Tomos Puch 175 ccm

Dražba bo 25. februarja 1966 ob 14. uri na Ragovski cesti. Prednost do nakupa imajo interesi državnega sektorja, uro kasneje pa kupci iz privatnega sektorja.

Informacije se dobe v pisarni AMD na Ragovski cesti.

»Pionir« uspešen v Celju in Mariboru

Zadnji štirinajst dni je Pionir nastopil v okviru republiške lige na obeh štajerskih kegljiščih. V soboto je nastopil v Mariboru s Triglavom (Kranj). Ker so imeli tekmovalci Pionirja zamudo zaradi avtomobila, so tekmovalci Triglava tekmovalje sami pričeli. Pri Pionirju sta najprej odigrala po 200 lučajev Židanek, ki je dosegel dober rezultat (834) in Rodić (769). V drugem paru sta šla na stezo Krušič in Mrzliak; dosegla sta zelo dobre rezultate: Krušič 847, Mrzliak 831.

V tretjem paru sta pri Pionirju dobro igrala Legiša (814) in Hren (849) kegljev. V zadnjem paru je dosegel tekmovalac Triglava Ambrožič najboljši rezultat 890 kegljev. To je Triglavu zadostovalo za zmago. Pri Pionirju sta bila na koncu solidna Romih z 810 in Barbič z 803 keglji. Ekipno je Triglav dosegel 6677 kegljev, Pionir pa je s 6557 keglji dosegel tretji rezultat med 8 ekipami.

Na nedeljskem nastopu v Celju so bili doseženi precej boljši rezultati kot v Mariboru, pred-

vsem zaradi boljšega kegljišča. Nasprotnik Pionirja je bil tudi v tem nastopu republiški prvak Triglav. V prvem nastopu je Pionir prišel celo v vodstvo, saj je Rodić dosegel dober rezultat 841, Židanek pa 806. Tudi drugi par je bil boljši od Kranjčanov. Odlična rezultata Legiša (850) in Hrena (859) sta povečala vodstvo Pionirja na 91 kegljev.

Vendar so glavni igralci Triglava nastopili šele na koncu. Tako sta v tretjem paru Martelanc z 886 in Turk z 904 keglji povedla. Pri Pionirju je Romih dosegel 845, Barbič pa 804 keglje. Tudi v zadnjem paru so Kranjčani krepko potegnili. Kordež je dosegel 876, Ambrožič pa najboljši rezultat: 923 kegljev. Tekmovalca Pionirja sta lovila samo rezultat Slovenija oost — 6689 in Kranjske gore — 6677 kegljev. To se jima je tudi posrečilo; pri tem je bil boljši Krušič 856, Mrzliak pa je dosegel 836 kegljev. Ekipa Pionirja je dosegla 6698 kegljev, Triglav pa 6654. Tako je Pionir tudi v Celju trenutno na tretjem mestu. V Ce-

lju je ekipa dosegla povpreček 833,5; kar šest tekmovalcev je preseglo 838 kegljev.

Ekipi Pionirja želimo, da uspešno pripravi ekipo na zadnja srečanja, kjer ima možnost (posebej pri Slovanu), da se dobro uvrsti. (EN)

PIONIR trenutno vodi

Po zadnjih nastopih je ekipa Pionirja trenutno na naslednjih mestih po posameznih kegljiščih: v Kranju smo četrti, na Jesenicah peti, v Mariboru in Celju pa šesti med dvanajstimi ekipami. — Vrstni red po slabih točkah: Triglav 6, Jesenice 9, Branik 10, Konstruktorka 18, Gradis 20, Fužinar 20, PIONIR 21, Ljubljana-Center 23, Brest 25, Lokomotiva Maribor 28, Kranjska gora 30, Slovenija cesta 30, Celje 49, Slovan 53, Rudar 56, Koper 71.

Zadnje štiri ekipe imajo že vseh šest nastopov ter so v zadnjem kolu proste. Pionir ima lepe možnosti, da se uvrsti na državno prvenstvo, če obdrži sedmo mesto. (EN)

Vodi tekmovalac PIONIRJA Horvat

Pretekli teden so je pričelo XIV. prvenstvo Dolenjske v kegljanju za posameznike v disciplini trikrat 200 lučajev. Tekmujejo na kegljišču SSD Pionir. Prijavilo se je 14 tekmovalcev. Pogrešno kegljače iz Črnomlja, ki so redno sodelovali na prvenstvu, letos pa se iz neznanih vzrokov niso prijavili. Kljub temu tekmovalje ni okrnjeno, saj sodelujejo najboljši kegljači iz novomeškega področja. V finalni del tekmovalja se je uvrstilo osem tekmovalcev, ki so presegli normo 750 podrtih kegljev. Vsi so člani ekipe Pionirja in sodelujejo v prvi slovenski ligi.

Po prvem kolu vodi s velikim naskokom in odličnim rezultatom 864 kegljev S. Horvat. Drugi rezultati: Krušič 833, Hren in Mrzliak 829, Zajdnec 813, Barbič 803, Rodić 767 in Romih 765. Drugo kolo igrajo ta teden.

Zimska liga

V nadaljevanju zimske kegljaške lige Novega mesta so odigrali šesto kolo, ki ni prineslo bistvenih sprememb na lestvici tekmovalcev. V skupini A vodita Pionir in Zelezničar z desetimi točkami, v skupini B pa Toplice in Iskra tudi z desetimi točkami. Presenečenje kola je zmaga Iskre iz Sentjerneja nad doslej še nepremaganim Pionirjem z rezultatom 285:275! — Drugi rezultati: Iskra: Krika 288:291, Elektro: Bolnišnica 267:267, Luknja: Stari devot 398:268, Zelezničar: Vseh devot 350:337.

Pravilno pasti na tla je prava skrivnost, ki se jo morajo naučiti tisti, ki se žele podrobno seznaniti z mehko umetnostjo. Kako gre to od rok vojakom iz kasarne Milana Majcna, vidimo na sliki, ki jo je posnel zastavnik Milenko Radenković

Vojaki trenirajo tudi jiu-jitsu

Mimo rednega učnega programa se vojaki v kasarni Milana Majcna v novomeški garniziji ukvarjajo tudi s kulturnimi, športnimi in tehničnimi dejavnostmi, ki si jih lahko izberejo po svojih nagnjenjih in imajo skupno ime svobodna udejstvovanja.

Cedalje večje zanimanje kažejo vojaki za judo sekcijo, ki jo vodi razvodnik Miodrag Stojiljković. Stojiljković je bil pred prihodom v armado trener v judo klubu v Nišu. Zdej je tudi v naši kasarni vzbudil zanimanje za to vrsto smehke umetnosti s področja viteških športov. Fantom je pokazal že celo vrsto padcev, metov, prijemov in drugih trikov. Major Slavko Bavčar je poskrbel tudi za posebne skimonos obleke, ki jih je posodila novomeška postaja milice.

Po dveh mesecih dela se je sekcija predstavila vojakom s prireditvijo, kjer so med drugim pokazali tudi, kako se napadeni lahko ubrani tih treh sovražnikov. Po tej atraktivni predstavi je marsikdo spoznal, da sta hitrost in učinkovitost važnejša od fizične moči, da jiu-jitsu maksimalno izkorišča sicer nepomembne fizične sposobnosti človeka in ustvarja pri njem psiho-fizično ravnovesje.

Ko smo razvodnika Stojiljkovića vprašali, kateri so najboljši posamezniki v njegovi skupini, je rekel:

»Težko bi bile najti najboljšega, saj vsi trenirajo z veliko ljubeznijo in željo, da kar najbolje spoznajo skrivnosti tega športa. Lahko pa rečem, da so s prizadevanostjo in obvladanjem gibov do zdaj najbolj napredovali vojaki: Milan Nikolić, Boško Beočanić, Dušan Petrov, Marin Fedak, Slobodan Milić in Savo Djurić. To bo vsakemu koristilo v vojski in še pozneje.«

AMED KORDIĆ

Kegljanje je treba poživiti

Da bi razširili športno kegljanje na Dolenjskem, je kegljaški trener pri občinski zvezi za telesno kulturo Novo mesto priredil več predavanj s filmom evropskega kegljaškega prvenstva v Budimpešti. Predavanja so bila v Bršljinu za kegljaška kluba Pionir in Zelezničar, v Brežicah, Sentjerneju in za novoustanovljeni klub pri tovarni zdravil KRKA v Novem mestu.

Film nazorno prikazuje pravilno in kvalitetno športno kegljanje ženskih tekmovalk, kjer nastopajo mlade predstavnice iz CSSR. V ženski konkurenci je prikazan nov jugoslovanski rekord tekmovalke Erski s 470 podrtimi keglji. Pri moških tekmovalcih lahko v filmu vidimo, kako so postavili odlične rezultate znani tekmovalci Miller, Bayer, Herold in drugi. Zal film ne prikazuje rekorderja Stržarja in Mlakarja, ki sta na tekmovalju dosegla nov evropski in svetovni rekord. V filmu lahko vidimo težen način kegljanja tekmovalca Smoljanovića, ki je dosegel sedmo mesto.

Predavanj se je udeležilo nad 250 kegljačev, ki so se pohvalno izrazili o kvaliteti filma in predavanj. Zveza pripravlja še več predavanj o atletiki, smučanju in drugih športnih panogah z lepimi kvalitetnimi filmi. Ogled filmov je brezplačen in ga priporočamo vsem šolam. Prav bi bilo, da šole same izrazijo želje za predavanja o športu pri novomeški Zvezi za telesno kulturo. R. R.

Semiški smučarji na Vimolu

Lovska kočna na Vimolu veliko pomeni za Semič in okolico, o čemer so se prepričali tudi semiški smučarji. V zimskih počitnicah je TVD Partizan organiziral na Bidercugu smučarski tečaj, na katerem se je zbralo 9 udeležencev, predvsem mladincev. Smučarski tečaji so jim zelo ugajali. Vadiili so slalom in smuk, najbolj pri srcu pa so jim bili skoki. Sklenili so, da bodo poslej še prirejali podobna zimovanja. Hvaliležni so semiškemu lovskemu društvu Smuk za veliko razumevanje. S. P.

Močno zanimanje za šolanje, le sredstev ni!

Republiški center za dopisno šolanje kadrov v telesni vzgoji je pred kratkim razposlal v krški občini prijavnice za vpis v to šolo. Prijavnice se bodo šolali eno leto, ob nedeljah pa se bodo v Ljubljani na seminarjih posvečali problemom, ki se bodo pojavljali pri študiju. Kandidati bodo vmes opravljali izpite iz posameznih predmetov. Ob koncu šole bodo prejeli diplomu za kvalificiranega trenerja ali učitelja ali prednjaka ali organizatorja rekreacije.

V krški občini je zanimanje za to šolo izredno. Za študij se je odločilo in prijavilo precej kandidatov, med njimi štiri za plavalne dva za organizatorja rekrea-

cije, eden za namizni tenis itd. Težave so se pojavile pri financiranju. Občinska zveza za telesno kulturo je pripravljena prispevati sredstva le za dva kandidata, drugi kandidati pa so primorani prositi za pomoč svoje telesnovzgojne organizacije. Vpisnina je precejšnja in znaša 25.000 starih dinarjev. Precej telesnovzgojnih organizacij, ki ob preskopo odmerjenih finančnih sredstvih životvarijo, ne bo moglo dati podpore svojim članom — kandidatom za dopisno šolo. Tako bomo; žal, izgubili še tiste kader, ki bi ga sicer lahko usposobili in je pripravljeni, da se tudi sam strokovno izpopolnjuje. Ne bi bilo prav, da bi spričo vsega tega izgubili iz športnih vrst še tiste redke delavce, ki so se kot kandidati za dopisno šolo odločili, da se izpopolnijo. v. n.

Draga Šercer — četrtič v republiki

V soboto, 20., in nedeljo, 21. februarja, je bilo v Kočevju na širistoznem kegljišču v Gaju republiško prvenstvo v kegljanju za posameznike v disciplini 2x100 lučajev. Tekmovalja se je udeležilo 46 tekmovalk, od katerih bo 12 najboljših nastopilo na državnem prvenstvu. Med njimi bo tudi domačinka Draga Šercer, ki se je v močni konkurenci uvrstila na četrto mesto.

Rezultati: 1. Cvetka Cadež (Trig. Kranj) 814 podrtih kegljev; 2. Zlatka Mihelić (Trig. Kranj) 797; Dragica Ajster (Branik Maribor) 795; 4. Draga Šercer (Kočevje) 779; 5. Vera Kokolj (Branik Mar.) 779; 6. Bosiljka Stržanik (Trig. Kranj) 778 itd.

Tekmovalje je odlično organiziralo domače društvo. FRANCE BRUS

PRED VSTOPOM V NOVO SEZONO Najboljši atleti v lanskem letu

Katica Močnik edina Novomeščanka z novim rekordom

Na lestvici najboljših atletov Slovenije lani smo lahko po dolgem času spet zasledili nekaj novomeških imen. Vsi so mladi in bodo gotovo z rednim delom uspehe še izboljšali. Po letu 1961, ko so v Novem mestu prenehali delati nekateri atleti — nekaj jih je prestopilo v druge klube, nismo več srečevali novomeških atletov med najboljšimi v Sloveniji. Zato lahko imenujemo leto 1961 vrh uspehov novomeške atletike. Posebej je stopila v ospredje skrb za podmladek. Po nekajletnem prizadevanju trenerjev so se prvi uspehi pokazali lani. Načrtno je bilo delo v pretekli in letošnji zimski in trije trenerji imajo vedno več opravila. Cedalje več je mladine, ki redno vadi, tako da je telovadnica že pretisna. Pokazala se je potreba po večji telovadnici v Novem mestu oziroma manjši športni dvorani, v kateri bi razen atletike vadili vse športne panoge.

Poglejmo rezultate najboljših novomeških atletov v letu 1965 (v oklepaju so novomeški rekordi):

Moški: 60 m: Miro Berger 7,4 (Skufca 7,2 — 1954); 100 m: Stanek Jarc 11,6 (Zaletel 11,1 — 1960); 200 m: Janez Penca 25,0 (Maznik 23,5 — 1959); 400 m: Ludvik Markovič 56,3 (Istenič 52,5 — 1964); 800 m: Matija Vidmar 2:13,8 (Doki 2:0,63 — 1955); 1000 m: Boris Vovk 2:52,7 (Tratar 2:49,0 — 1957); 1500 m: Matija Vidmar 4:39,8 (Derganc 4:08,6 — 1959); 3000 m: Ivan Pezdirc 9:52,6 (Derganc 8:52,8 — 1959); 4 krat 60 m: Verček, Slak, Malič, Suhl 30,0; 4 krat 100: Sljakovec, Gutman, Pavlin, Jarc 46,9 (Novo mesto 46,2 — 1956); višina: Janez Penca 1,85 m (Potrč 1,89 m — 1961); daljina: Anton Majzelj 6,09 m (Zaletel 6,73 m — 1960); palica: Bojan Malič 2,70 (Bavček 3,10 m — 1959); troskok: Anton Majzelj 12,23 m (Jovan 13,42 m — 1960); krogla 5 kg: Igor Knoll 14,18 m (Potrč 14,95 m — 1956); krogla 6 kg: — (Potrč 14,56 m — 1958); disk 1,5 kg: Janez Usenik 39,55 m (Potrč 39,87 m — 1958); disk 2 kg: Igor Penko 39,76 m (Penko 43,54 m — 1960); kopje 600 gr: Branko Suhy 50,05 m; kopje 800 gr: Slavko Pavlič 60,20 m (Spiljar 68,52 m — 1961); kladiovo 5 kg: Janez Usenik 37,35 m (—); kladiovo 7,25 kg: — (Dolinšek 24,45 metra — 1964).

Zenske: 60 m: Danica Močnik 8,6 (Svetličič 8,0 — 1954); 100 m: Danica Močnik 14,1 (Hude 13,3 — 1959); 200 m: Katica Močnik 29,9 (Hude 28,2 — 1958); 400 m: Katica Močnik 62,5 (Hude 63,3 — 1959); 800 m: Katica Močnik 1:42,2 (Hude 1:40,6 — 1959); 800 m: Joža Rogelj 2:36,8 (Hude 2:20,7 — 1958); 4 krat 60 m: Košir, Barbo, Lazar, Močnik 34,6 (Novo mesto 33,7 — 1959); 4 krat 100 m: Vidic, Huč, Radoš, Rabič 57,3 (Novo mesto 56,5 — 1961); višina: Jelka Hude 1,38 (Gantar 1,48 — 1958); daljina: Jelka Hude 4,59 m (Hu-

de 4,89 m — 1960); krogla 3 kg: sala novomeški rekord na 400 m. Katja Novak 11,29 m (Kotnik 13,02 m — 1958); krogla 4 kg: Anica Savoren 9,29 m (Kotnik 11,27 m — 1960); disk 1 kg: — (Kotnik 31,89 m — 1959); kopje 600 gr: Marija Knez 27,41 m (Vidmar 36,07 — 1959).

Ce primerjamo lanskoletne rezultate naših atletov z rekordi, bomo ugotovili, da je samo mlada atletinja Katica Močnik izbolj-

de, da tudi letos izboljšata nekaj novomeških rekordov. Pri moških je najbližji novomeškemu rekordu pri skoku v višino Janez Penca.

Objavljeni rezultati naj bodo spodbuda za vse novomeške atlete, ki naj v letošnji atletski sezoni izboljšajo čimveč rekordov!

JOZE GLONAR

Vrhpoljansko igrišče

Pred koncem novomeškega šahovskega prvenstva

Do konca novomeškega šahovskega prvenstva je ostalo še eno kolo. Ker je več odloženih in neodigranih partij, je stanje na tabeli nejasno in prvak še ni znan. Na turnirju se presenečenja vrste kar naprej. Mojstrski kandidat Sunjčič je s porazom v desetem kolu proti Jenku sam sebi močno ogrozil prvo mesto. Jenko je kot črni v obrambi dveh konj prisilil Sunjčiča k predaji že po 20. potezi, ker je Sunjčič v otvoritvi napravil težko napako, po kateri ni imel več pametne rešitve. Zanimiv je bil tudi dvoboji obeh mojstrskih kandidatov Sunjčiča in Penka. Po ne ravno najbolje igrani partiji s strani obeh nasprotnikov je zmagal Sunjčič kot beli, ker je Penko prekoračil čas. Ostala igrajo več ali manj po pričakovanju, razen dobre uvrstitve in igre Isteniča, ki si je s 7 in pol točkami in z vsemi odigranimi partijami zagotovil zelo dobro uvrstitev. Še vedno ne gre Hrovatiću. Ima samo točko in pol in mora osvojiti vsaj še eno točko, da ne bo izgubil druge kategorije. Pripomniti pa je, da je Hrovatić preobremenjen z rednim delom, zaradi česar nima časa za resnejše ukvarjanje in študiranje šaha, tako da ga je treba pohva-

lit, da se turnirja sploh udeležuje. Sporar je edini kandidat za prvo kategorijo in ima celo možnost, v kolikor bi v vseh partijah zmagal (zaradi boleznii ima neodigrane še tri partije), da osvoji prvo mesto. To bi bilo naravnost senzacionalno, saj je Skorar mladinec in je pravzaprav še letos osvojil drugo kategorijo, na turnirju pa igra kar dva mojstrska kandidata.

Penka. Po ne ravno najbolje igrani partiji s strani obeh nasprotnikov je zmagal Sunjčič kot beli, ker je Penko prekoračil čas. Ostala igrajo več ali manj po pričakovanju, razen dobre uvrstitve in igre Isteniča, ki si je s 7 in pol točkami in z vsemi odigranimi partijami zagotovil zelo dobro uvrstitev. Še vedno ne gre Hrovatiću. Ima samo točko in pol in mora osvojiti vsaj še eno točko, da ne bo izgubil druge kategorije. Pripomniti pa je, da je Hrovatić preobremenjen z rednim delom, zaradi česar nima časa za resnejše ukvarjanje in študiranje šaha, tako da ga je treba pohva-

Dejavnost TVD začasno okrnjena

Ob zadovoljivi udeležbi mladine smo predzadnje nedelje reševali obstoj TVD na Velikih Poljanah. Občnega zbora TVD Partizan sta se med drugim udeležila tudi predstavnika občinskega odbora Lovšek in Križanova ter predsednik krajevne skupnosti in občinski odbornik Skulič. V razpravi so nekateri predlagali, naj bi TVD spriču težav razpustili in obdržali le športne sekcije. Predlagali so tudi, naj bi v prihodnje na Velikih Poljanah bili samo odbojkarstva in košarkarska sekcija, ki bi ju vodil tehnični odbor. V razpravi so zmagali tisti, ki so bili za okrnjeno dejavnost društva. Druga skupina, ki ji je bilo več za obstoj društva, pa je na odločitev, naj bi bila dejavnost TVD okrnjena, pristala le pogojno in menila, da bo treba društvo naposled le postaviti na trdnjše noge. V ta namen so tudi izvolili tehnični odbor petih (samih mladih) članov, predstavnik krajevne skupnosti pa je obljubil vso pomoč. Prepričani smo, da bo TVD dejavnost v mladih rokah bolj živela. V. P.

J. Kolman — mladinski prvak

Končano je mladinsko šahovsko prvenstvo Sevnice, na katerem je nastopalo 18 tekmovalcev. Zmagovalec Jože Kolman je dosegel 16,5 točke, drugoplasirani Lado Kelnar 14, Ljubo Petančič 13,5, slede pa jim F. Valant in Polžun z 12 točkami; L. Pompe 11,5; P. Ivančič 9,15; Primožič, Mlakar 9; R. Prosenik 8; Gorišek 7; Oreškovič, Maurine 6,5; Koprivnik 6; F. Požeg 4; Plazar 3; Božič 2,5; Deren-

da 1 točko. Turnir je trajal od 22. januarja do 6. februarja. Prvih pet zmagovalec je dobilo diplome, medtem ko je Jože Kolman prejel tudi praktično nagrado. Mladinski klub Sevnica, ki je turnir organiziral, pripravlja še več medsebojnih srečanj z drugimi aktivni in nekaj simultank s člani SK »Milan Majcena iz Sevnice.

Z OGNJEM BODITE PREVIDNEJŠI!

3 velike nesreče z ognjem v zadnjem času, ki so povzročile milijonske škode in nemalo skrbi prizadetim oškodovancem, so lahko nazorno opozorilo, da je treba pri kurjenju in ravnanju z ognjem veliko več previdnosti — Novomeško občinsko sodišče je pred nedavnim obravnavalo naslednje primere in vse povzročitelje ognja, nastalega iz malomarnosti, kaznovalo.

Kljub neštetim opozorilom, naj ljudje ne uporabljajo raznovrstnih eksplozivov in naj zlasti starši varujejo otroke pred uporabo razstrelivnih predmetov, se nesreče zaradi nepazljivosti in malomarnosti vsako leto ponavljajo in povečujejo.

Otroci se pogosto igrajo s starim strelivom, z različnimi eksplozivni, orožjem in s podobnim. Ni bilo malo eksplozij, pri katerih so bili otroci hudo ali lažje ranjeni. Pri vžigu razstrelivnih snovi so

se v letu 1965 hudo ranili trije, lažje pa 4 otroci. Pri igri z orožjem je bil težko ranjen 14-letni dijak. Otroci velikokrat streljajo z zračnimi puškami in v objestnosti in nepazljivosti marsikoga poškodujejo. Tako je bil zračno puško pred kratkim poškodovan 15-letni učenec osnovne šole, ki so mu morali zaradi rane na očesu amputirati oko.

Tudi odrasli se često poškodujejo zaradi malomarnosti. Ob eksploziji bencina, ko tega goriva niso znali pravilno uporabiti, sta se poškodovala dva otroka in eden starejših. Električna je ubila 18-letnega dijaka, ko sta s prijateljem hotela z električno napetostjo loviti ribe v potoku. Hudo škodo je povzročil tudi posestnik iz Mokrega polja, ko je pri sekanju pretrgal električno žico, da je padla na javno pot. Mimo je tedaj pripeljal voznik z dvema konjema in konja je električna ubila. Nestrokovno ravnanje z zažigalnimi kavicami je povzročilo eksplozijo, ki je 52-letnemu delavcu odtrgala tri prste na desni roki in ga ranila po vsem telesu.

Nastevali pa bi — žal — še in še. Se ob vsem tem ne bi raje zamislili in vprašali, čemu je še vedno toliko malomarnosti in nepazljivosti?

Jugoslovanska loterija

POROČILO
o žrebanju srečk 7. kola Jugoslovanske loterije, ki je bilo dne 17. febr. 1966

Srečke s končnicami	so zadele Ndin
30	20
390	80
29430	620
43680	800
55240	400
92680	600
51	8
8891	200
41781	600
64991	800
70071	400
154991	4.000
352591	50.000
82	6
132	40
06902	600
48352	400
78042	1.000
80182	406
2	4
59643	404
34	6
54	8
02624	400
81634	406
90254	808
302404	6.000
15	6
18465	600
48645	400
62755	800
90835	400
124875	30.000
202865	4.000
6	4
60476	604
68656	604
91026	404
365916	10.004
57	6
37	10
00647	800
14697	600
18	6
28	8
968	100
06838	600
36108	600
032538	30.000
09	6
39	8
66429	1.000
89699	2.000
255080	100.000

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJE

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Branko Turk, delavec iz Bršlina; Jože Girnski, član kolektiva ZTP sekcija za vlekovo Novo mesto; Ana Majetič, gospodinja iz Igljenka; Karlo Majetič, član kolektiva komunalnega podjetja Novo mesto; Slavko Nagelj, Slavko Papež in Ivan Kastelic, člani kolektiva IMV Novo mesto; Anica Brulc, delavka iz Hrušice; Marija Kastelic, gospodinja iz Hrušice; Francka Bele, gospodinja z Dolnje Težke vode; Stane Kastelic, delavec iz Velikega Oreška; Ladislav Kovačič, duhovnik iz Stopič; Franc Zupančič, klepar s Plemberka; Alojz Oklešen, delavec z Vrdu; Janez Judež in Pavel Turk, člana kolektiva Pionir Novo mesto; Amalija Božič, gospodinja iz Stopič; Miha Brulc, posestnik iz Stopič; Jože Pirc, delavec z Malega Oreška; Francka Boltes, gospodinja iz Črnošnjice; Ana Bartolj, delavka z Gornje Težke vode; Tonka Suštaršič, delavka z Velikega Oreška; Anton Har, delavec z Dolnje Težke vode; Franc Hribar, delavec z Dolnje Težke vode; Angela Može, delavka iz Stopič; Marija Turk, gospodinja z Verduna; Ivanka Mikulan, članica kolektiva Krka Novo mesto; Milena Kozoglav, gospodinja s Sentošča; Marija Kafol, gospodinja z Verduna; Marija Kralj, gospodinja z Zajčjega vrha; Alojz Murn, posestnik z Velikega Oreška; Jože Judež, posestnik z Velikega Oreška; Franc Turk, član kolektiva Opremales Novo mesto; Franc Može, posestnik iz Stopič; Janez Sašek, upokojenec z Dolja; Jože Sašek, zidar z Zajčjega vrha.

KMETIJSKO GOZDARSKO POSESTVO KOČEVJE

prodaja po sklepu delavskega sveta dne 4. marca 1966 ob 8. uri

NA JAVNI DRAŽBI odvišna osnovna sredstva NA SEDEŽIH OBRATOV

AVTOPARK:

- 1 TERENSKO VOZILLO GAZ v voznem stanju
- 1 VOZILLO KOMBI ZASTAVA 1100 v voznem stanju
- MOTORNE ZAGE JO-BU:
- 1 kom. NA GOZDNEM OBRATU KOČEVJE
- 2 kom. NA GOZDNEM OBRATU PODPRESHKA
- 1 kom. NA GOZDNEM OBRATU VELIKE LASCE
- 1 kom. NA GOZDNEM OBRATU RIBNICA

Vse prodaji namenjeno prodamo prvenstveno podjetjem, v kolikor teh ni, eno uro kasneje tudi drugim interesentom. Pred licitacijo je treba položiti 10 % kavicjo od izklicne cene.

Fički so prišli iz mode

Ob koncu lanskega leta je bilo v metliški občini registriranih že 140 osebnih avtomobilov, 93 motornih koles, 21 tovornjakov in 6 kombijev. Razen teh vozi po cestah še 260 mopedov. Zanimivo je, da so med osebnimi avtomobili kar tri vozila alfa romeo, 12 je taunusov M-12, 1 taunus M-17, približno 9 rekordov zadnjega tipa ter 15 volksvagnov. V Metliki so fički že povsem iz mode, saj jih je večina lastnikov že prodala in si nabavila večje avtomobile iz uvoza.

Zlatenica v Celju se širi

Na infekcijskem oddelku celjske bolnišnice leži trenutno okrog 70 bolnikov, obolenih za nalezljivo zlatenico (hepatitisom). V glavnem so v celjski bolnišnici zabeležili 256 primerov te bolezni. Če bo šlo tako naprej, bo letos še več primerov kot lani, ko jih je imela celjska bolnišnica 683. To je bila doslej največja številka.

(IZ VEČERA)

MORO SEŠTAVLJA NOVO VLADO LEVEGA CENTRA — Kaže, da so pogovori Alda Mora o sestavi nove vlade levega centra v Italiji uspešni pričakujejo, da bo že ta teden objavljen seznam novih ministrov in program vlade. Vladna kriza se vleče že tri mesece.

NESREČE ZARADI NEPREVIDNOSTI IN MALOMARNOSTI

EKSPLOZIJA IN ELEKTRIKA

Tudi zračna puška je nevarna

Priletna ženska iz okolice Straže je neko nedeljo zakurila pod brzoparilnim kotlom, zraven katerega so ležali suhi leseni odpadki ter šla k maši. Medtem ko je nič hudega sluteč odšla zdoma, pa so se trske zraven kotla vžgale in nastal je velik požar. Zgorelo je otrešje hiše in škode je bilo za okoli 1.300.000 din. Razen tega, da je bilo pri hiši že toliko škoda s povzročeni ognjem, jo je moralo kaznovati še sodišče, ker je bil ogenj povzročen iz malomarnosti.

V Dolenjem Mokrem polju je imela neka gospodinja navade zakuriti z bencinom, da je prej zagorelo. Nekega dne se je s 4 majhnimi otroki utrujena vrnila z njive, rada bi čimprej skuhalo lačni družini toplo jed, zato

je kot po navadi v štedilnik vlija iz steklenice nekaj bencina.

Ker je bilo med pepelom še nekaj žerjavice, je naenkrat močno zagorelo. Steklenica z bencinom ji je od strahu padla z rok. Na obupen krik žene je z dvorišča pritekel v kuhinjo mož, hkrati pa je iz sobe pritekla 2-letna hčerka. Gospodar je takoj zagrabil na tleh ležečo steklenico bencina in jo vrgel na dvorišče, vseeno pa sta se on in hčerka hudo opekla.

V neki hiši na Vrhu pri Pahni sta se mož in žena posvetovala, kje bi bilo najprimernejše odlagati pepel. Mož je nato k leseni strehi s slamo kritega hleva pritržil leseni zaboj in žena je vselej tja nosila pepel. Nekega dne je zjutraj gospodinja spet

stresla v zabojček pepel in ker je bila v njem še tleča žerjavica, je proti večeru nenadoma nastal ogenj, ki se je razširil na slamnato streho ter vsa druga gospodarska poslopja. Škode je bilo za 1.167.000 starih dinarjev, ogrožene pa so bile tudi domačije bližnjih sosedov.

Posebna šola Šmihel pri Novem mestu

razpisuje mesto DIREKTORJA

Pogoji: srednja, višja ali visoka izobrazba z najmanj pet let prakse z duševno prizadeto mladino. Razpis velja do 18. aprila 1966.

Pri tu vladajočih socialnih razmerah utegnejo ti poslednji sicer imeti nekoliko prav. V okoliših morebiti kakih sto gospodarstev sta le dve ročni mlitilnici. Vsa druga gospodarstva, tudi večja, uporabljajo cepce. In zato dneve in tedne na Brezovcu odmeva pokanje tega starinskega orodja. Kaj bi počela ta armada bajtarjev in dninarjev, ako bi prodrla mlitilnica tudi v te kraje? Med mlačvo se vsaj najedo kruha in napijejo vina.

Cepce, ki je drugod simbol zaostalosti, je v teh krajih simbol aktivnosti kmečkega gospodarstva.

Siman je imel kravo, ki je bila jalova. Gonil jo je že k vsem bikom od Mokronoga do Škocijana, toda krava je ostala jalova, kakor je bila. Potem jo je začel goniti na sejme po bližnji in daljni okolici, toda povsod brez uspeha. Nikjer ni našel kupca. Konec avgusta je bil semenj v Škocijanu. Siman se je zmerom tolažil:

»Če je nikjer ne prodam, jo bom v Škocijanu.«
In tako je krava res dočakala škocijanski semenj. Lepega jutra sva se s Simanom napotila s kravo na sejme. Če hočeš spoznati dolnjsko ljudstvo, moraš na njegove božje poti in na njegove sejme. Na božji poti sem že bil, zato nisem hotel zamuditi priložnosti in sem šel na ta veliki sejme.

Siman je gnal kravo na otvezi, jaz pa sem jo zadržal priganjal s palico. Mnogo truda me to ni veljalo, ker je krava že bila vajena sejmov in trdih cest in je rada šla. Siman je vzel s seboj svojo mlajšo hčerko, dvanajstletno deklico. Pri Simanu so namreč doma napravili sklep, da bo deklica dobila nove čevlje, če se posreči kravo spraviti v denar. Zato je šla deklica bosa z nami; bosa zato, ker čevljev sploh ni imela.

Hoja po dve uri dolgi globači Lakencev v rosnem poletnem jutru je bila zame pravi užitek. Razmeroma

lepo, zložno cesto ves čas spremlja voda Lakenca, ki žene mline in žage in napaja loge in travnike. Kar je ravninskega polja, je masno in rodovitno. Vsako toliko prideš mimo mogočne obcestne domačije, kjer se takoj opazi, da je tu nekaj bogastva doma. Sicer pa tudi na tej poti zadevaš na zaostalost kmečkega gospodarstva; nikjer nisem videl niti ene vodne naprave, ki bi kmetijam, raztresenim nad globačo, gonila domače stroje, kakor je tega po Koroškem ob takih vodah vse polno. Povsod so odmevali le cepci. Užitek pa sem imel le jaz; Siman je vso pot zamisljeno molčal, govoril je le takrat, če sem ga kaj

vprašal. Mučile so ga druge, gospodarske skrbi: če bo spravil kravo v denar, kako bo kupil drugo kravo in koliko mu bo ostalo čistega. Deklica je imela tudi svoje skrbi, če bo res dobila čevlje.

Do Škocijana so ob cesti tri gostilne. Že pri prvi, pri Dolinški v Spodnjem Lakencu je na visokem kolu pred hišo visel očičen koštrun. Iz hiše je dišalo po parjeni drobovini.

»Ajmoht bo,« je dejal Siman na moje vprašanje, kaj ta razstava pomeni.

Pri Cinkoletu, uro hoda dalje, sta pred hišo visela koštrun in prašič. Tu ne bo le ajmohta, temveč tudi pečenka. Pri Peršetu na Zburah je bilo kakor pri Cinkoletu. Nazaj grede torej ne bomo stradali.

Ze pri Dolinški so se nekateri sejmarji, ki jih je bila polna vsa dolga pot, zanimali za kravo.

»Siman, ali je breja?« so ga spraševali.

Siman se je najprej počohal za kosmatim tilnikom, pogledal po strani name in mirno rekel:

»Breja, seveda...«
»Kdaj pa si jo gnal?«
»Pred tremi meseci sem jo gnal, potem pa se ni več pojala.«

Sejmar je šel okrog krave, jo potipal pod rebri, nato pa nevarno zmajal z glavo in se umaknil z lokavim nasmehom na obrazu.

Siman je takoj udaril po njem:
»Tako je, kakor sem ti rekel, krava je bila pri biku...«

Pri Cinkoletu ga je drugi sejmar vprašal, koliko kravo ceni.

»Tri jurje in pol,« je odgovoril Siman. Sejmar ni več spraševal in se je takoj odstranil. »Slabo kaže, oče,« sem ogovoril Simna, ker že pol ure nisva spregovorila besedice.

Siman pa se mi je nasmehnil:
»Čakajte, da prideva v Škocijan, tam kupcev kar mrgoli.«

Proti dolini Radulje, kamor se Lakenc izteka, se prične dolina širiti. Desno in levo se začnajo razprostirati lepa polja. Nad vasjo Zbure se prikažejo razvaline gradu istega imena. Čudim se, da je mogla propasti graščina sredi tako lepé ravnice. Razvalina še ni videti stara. Tu postane Siman naenkrat zgovornejši.

»Tam proti Smarjeti stoji grad Klevevž. Zbure so bile last Klevevškega gradu. Vse polje, ki je pripadalo Zburam, je prišlo pod agrarno reformo. Tu so se kmetje dobro odrezali. Pogledajte, kakšno polje...«

Poznalo se mu je, da ga ob pogledu na to polje kar skelijo oči. Kako bi ga tudi ne ob spominu na njegove krtine okrog domače bajte. Potem se je spet zatopil v svoje sejmarske skrbi.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

ZA 70 DIN POSTENJA...

NEPOŠTENA POTNICA

11. februarja se je na avtobusu, ki vozi iz Doblje v Črnomelj, pripetil dogodek, ki je marsikoga zbudil v oči. Vstopila je ženska in se vsedla na prvi sedež, medtem ko je sprevodnik pri zadnjih vratih spuščal v avtobus šolarje. Ko je pobiral vozovino, je prišel do ženske, vprašal, če še kdo nima voznega listka in ker se nihče ni oglasil je šel dalje. Ženska na prvem sedežu se je naredila glubo in je gledala skozi okno. Ljudje so to opazili in med seboj načeli pogovor o nepošteni potnici. Marsikdo ve povedati, da hodi ta ženska večkrat v Črnomelj in da je na isti način že večkrat potovala zastonj.

Če bi bila v stiski za denar, ji ljudje ne bi toliko zamerili ker pa se po eni strani hvali s svojo imovino, po drugi pa noče plačati niti voznine 70 dinarjev do Črnomlja, imajo ljudje o njej slabo mnenje.

NESREČE

Konj, voznik in voz

18. II. v Kriki popoldne je Stane Košček iz Zafare pri Zuzemberku peljal na vozu hrastovo hlodovino v Stražo. V Gaberjuh pri Soteski je srečal koitono volajskih vozil. Ko mu je nasproti pripeljal tovornjak, ki ni imel pritrjene cerade, se je konj splašal in skočil s ceste po 5 m globokem nasipu proti Kriki. V vodo je zdrsnil še voz, v Kriko pa je potegnilo tudi voznika. V globoki vodi je konj utonil, voznik pa je splaval na breg. Vojaki so takoj priskočili na pomoč in izvlekli iz Krike voz s hlodovino in konja. Košček je oškodovan za 3200 novih dinarjev.

avtomobilske registracije iz Ljubljane proti Novemu mestu. Pri Poljanah mu je nasproti pripeljal avtomobil, ne da bi zasenčil luči. Zaslepljeni Raus je zapeljal čez desni robnik v jarek, koder je vozil več metrov. Vozilo je naposled zaneslo na levo stran ceste, kjer se je zaletelo v skalnati usek. Na srečo voznik in sopotnica nista bila ranjena, medtem ko centno škodo na vozilu na 3000 novih dinarjev.

Brez dovoljenja čez kup gramoza

Mirko Gornik iz Zapuž pri Sentjerneju je z motorjem v Malem Slatniku zapeljal na kup gramoza ob cesti in se prevrnil. Voznik je vozil brez vozniškega dovoljenja. Na motorju centno škodo na 100 novih dinarjev.

Zabava z nesrečnim koncem

13. februarja so imeli v Peršetovi gostilni v Zburah predpustno zabavo. Po zabavi sta se proti Mokronogu odpravila Slavko Juvančič na motorju in Alojz Fišter na mopedu, vsak s svojim sopotnikom. Med prebrevljanjem v Spodnjem Lakencu sta se vozilka trčnili, Juvančič se je ranil po glavi in rokah, drugam pa ni bilo nič. Škodo centno na 80 novih dinarjev.

Kombi je pripeljal z dvorišča IMV

K prometni nesreči, ki se je pripetila 9. februarja na Zagrebški cesti v Novem mestu, ko sta trčila tovornjak z voznikom Janezom Koras in kombi, in ga je vozil Peter Fišer iz Zagreba, dodajamo, da je pred nesrečo Fišer pripeljal z dvorišča IMV, Janez Korasa pa po glavni cesti iz Gotne vasi.

Zaslepljen je vozil po jarku

Alojz Raus iz Koračič se je 21. februarja zjutraj peljal z osebnim

Tedenski koledar

Petek, 25. februarja — Saka Sobota, 26. februarja — Andrej Nedelja, 27. februarja — Gabrijel Ponedeljek, 28. febr. — Roman Torek, 1. marca — Albin Sreda, 2. marca — Radoš Četrtek, 3. marca — Milena

ČESTITKE

Dragemu sinu in bratu Ivanu Zoranu za Novoga mesta in njegovi ženi Tiki želimo vso srečo na novi življenjski poti mami, ata, sestri Anica, brata Franc in Jože.

Jožefi Sepič iz Trebnjega 43 želim za njen praznik vse najlepše, največ pa zdravja Anica in Jože.

Matiji Južič iz Fare 23 pri Kočevju za praznovanje vse najlepše družina Južič iz Novoga mesta.

Ivanu Zoranu, vinogradniku Dolenjskega lista, ter njegovi ženi Tiki želimo na novi življenjski poti vso srečo, zdravlje in kar največ zadovoljstva — kolegi iz uredništva in uslužbenci uprave lista.

ZAHVALE

Vsem, ki so našega nepozabnega očeta

FRANCA SUŠINA

spremlili na njegovi zadnji poti, poklonili vence ter ustno izrekli sožalje, se najtopleje zahvalujemo. Posebna zahvala družini Černečevič, ki nam je v tem težkem trenutku prišla na pomoč, in tovarišiu Ferencaku za izrečene besede pri odprtju grobu.

Zalujoča žena Neža, hčerka Marija, sinovi Milan, Stanko, Ivan. Dednja vas, 6. februarja 1966.

Ob bridki izgubi naše zlate mame, stare mamiče

MARIJE PAJEK

iz Škrjanč pri Mirni se prisrčno zahvalujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in vsem, ki so darovali vence in cvetje in ki so jo pospremili na zadnji poti.

Zalujoči mož Jože, sin Tone z družino, hčerke: Anica z družino, Pepca s sinom Jožkom, Marija in Milka.

Namesto vena na grob pokojnemu Rajku Grimsiču iz Novoga mesta je Podjetje za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij Novo mesto poklonilo 200 Ndin Zvezi slepih Novo mesto. Iskreno se zahvaljujemo!

PREKLICI

Franc Mišmaš iz Trebnjega obžalujem, kar sem govoril žaljivo o Pavlu Kmetu v gostilni Zore v Starem trgu 28. januarja 1966.

Franc Ogrinc iz Črmošnjic, p. Stopiče, preklicujem, kar sem govoril o Francu Gilihi iz Črmošnjic, p. Stopiče, da je kriv za zaplenbo lesa.

ČE ŽELITE

odgovor ali naslov iz malih oglasov, priložite vaše mu vprašanje dopisnico ali znamko za 30 din.

UPRAVA LISTA

Fani Mohar iz Birčne vasi 49, p. Novo mesto, opozarjam, da prepovedujem vso vožnjo po travniku na Uršnih selih. Kdor tega opozorila ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Jože Poglajen, Potočna vas 1, Novo mesto, opozarjam, da prepovedujem vsako hojo in vožnjo čez moj vrt. Kdor tega opozorila ne bo upošteval, ga bom sodnijsko preganjal.

MALI OGLASI

CENIK: vsak oglas do 10 besed — 9 novih din, vsaka nadaljnja beseda 1 novi dinar. Za naslov v upravi lista: pribitek 1 novi dinar. — Redni zasebni naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh malih oglasih, zahvalah, osmrtnicah, čestitkah, preklicih in pod objavah 20 odst. popusta.

GOSPODINJSKO pomočnico išče Stiričlanska družina, moderno stanovanje in gospodinjstvo — lastna soba, dobra plača. Ing. Jenčič, Ljubljana, Črtomirova 17.

14 METROV suhih bukovih drv prodam. Naslov v upravi lista (156-66).

STEDILNIK za vžidat prodam. Zabja vas 22, Novo mesto.

ENOSOBNO STANOVANJE v Mariboru zamenjam za enakovredno v Novem mestu. Slavko Šušteršič, Slovenska ulica 28, Maribor.

NAD HRASTNIKOM ugodno prodam hribovsko posestvo 9 ha, s hišo in gospodarskim poslopjem. Vse informacije daje Jože Moškon, Mahi Kamen, p. Senovo.

DOBRO OHRANJENO spalnico iz orehovega furnirja prodam. Informacije pri Barbič, mizar, Novo mesto.

MOTORNO KOLO »Javas 175 prodam. Anton Mrhar, Padersiševa št. 7, Novo mesto.

PRODAM KLAVIRSKO HARMONIKO »Melodijas, radio »Tessas in električni gramofon. Jeras, Arto, Studeneč.

PRODAM VSELJIVO HIŠO pri Kočevju. Naslov v upravi lista. (141-66)

PRODAM SPALNICO. Ogled vsak dan. Slakova 4, Novo mesto.

HISO Z VRTOM, primerno tudi za obrt, vseljivo, na Dolenjskem, ugodno prodam. Ponudbe pod »Krmelj».

PRODAM MOTORNO ZAGO »Stihl Contra», popolnoma novo. Naslov v upravi lista. (148-66).

ENOSTANOVANJSKO HIŠO, polvojnja gradnja, z gospodarskim poslopjem, 25 a zemlje, vrt in sadovnjak ob cesti 2 km od Skočjana, prodam za 8 milijonov starih dinarjev. — Ivan Zabkar, Škočjan pri Novem mestu.

SPREJMEMO strojnega ključavnicarja. Nudimo samsko stanovanje. Elektromehanika, Ljubljana, Vodnikova 84.

GOSPODINJSKO POMOČNICO, tudi začelnico, sprejemem. — Ana Pangerc, Bled, Ribenska 7.

NUJNO ISCEM gospodinjstvo pomočnico. Naslov v upravi lista. (139-66)

POROČNE PRSTANE po zadnji modi izdeluje zlatar v Ljubljani, Gosposka 5 (pleg univerze).

NAPROSAM DEKLE, ki je našlo punčko modre barve na pustovanju v Metliki pred hotelom, da jo pošlje moji hčerki Stanki proti nagradi 50 Ndin. Stanka Živič, Ljubljana, Prijateljstva 14.

PRODAM MOTORNO KOSILNICO Fahr in gumni voz. Franc Simc, Irča vas 50, Novo mesto.

OD KRONOVEGA do Novoga mesta sem izgubil avtomobilski katalog SKODA 1000 MB. Najdiš teja prosim, da ga vrne na upravo lista.

PRODAM ROČNO motorno žago znamke »Jabuka«. Interesenti naj se zgleda na naslov Martin Fabjančič, Brestanica 120.

PRODAM DOBRO vprežno kravo, breje v 9. mesecu. Ludvik Košec, Črnomelj, Ul. 21. oktobra 19.

ZDRAVILISCE ROGASKA SLATINA — Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kronično obolelega želodca ali jeter in žolča ali ostalih prebavil? Uporabljajte vendar rogasko »Donata« vodo, zdravilo, ki vam ga nudi narava! V Novem mestu ga dobite pri trgovskem podjetju HMEJLNJIK — telefon 21-129 in STANDARD — telefon 21-156.

1. 3. v Smarjeških Toplicah ob 19. uri, in 2. 3. na Uršnih selih ob 19. uri.

Iz nove meške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Fanika Jakše iz Dolnje Stare vasi — Jožkova, Francka Cimermančič iz Jurne vasi — Jožica, Marija Avguštin iz Bušinjce vasi — Martina, Frančiška Malerič iz Podloga — Sonja, Frančiška Matkovič iz Črnomlja — Veronika, Ana Lokar iz Birčne vasi — Staneta, Marija Staroščin iz Vidin — Jožkova, Neža Ruparčič iz Straže — Vinka, Pavla Ferberžar iz Potočne vasi — Mojca, Marija Kavšek iz Smihela — Matej, Sonja Germek iz Krškega — Ksenija, Ljubica Sneler iz Črnomlja — Tanjo, Marija Barbo iz Srednjega Gričeva — Antona, Marija Kremšec iz Rosalnic — Jožeta, Ana Redek iz Mačkova — Janeza, Ivanka Sečki iz Sevnice — Romana, Djurdjica Kordić iz Črnomlja — Gordano, Darinka Gole iz Črmošnjic — dečka, Marija Pečarič iz Drašičev — dečka, Marija Zajc iz Straže — deklco, Alojzija Brule iz Gabrja — deklco, Ivanka Uršič iz Prečne — dečka, Angela Križičnik iz Kostanjevice — dečka.

OBVESTILO

FRIZERSKI SALON Adam, Novo mesto, ima od 1. marca dalje Non-stop od 8. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Cenjenim strankam se pripravljamo.

SUPERAVTOMATISNI PRALNI STROJI

vseh znamk ZADNJI MODELII Nudimo garancijo, uredimo vse izvozne listine. Plačilo v vseh valutah. Devizni račun pri Banca commerciale, Trieste, 10650/0 PEROTTI-EXPORT, VIA CARPISON 20, TRIESTE

POTUJOČI KINO NOVO MESTO

predvaja ameriški barvni VV film »Gusar« v naslednjih krajih: 26. 2. na Dvoru ob 19. uri, 27. 2. na Malem Slatniku ob 19. uri, 27. 2. na Malem Slatniku ob 19. uri, 28. 2. v Beli cerkvi ob 19. uri.

KINO TREBNJE

predvaja težko pričakovani SVETOVNO ZNANI AMERISKI BARVNI FILM

V VRTINCU

Predstave bodo v soboto, 26. 2. 1966, ob 19. uri in v nedeljo, 27. 2. 1966, ob 14. in 18. uri. Predstava traja približno 4 ure. Med predstavo bo kratek odmor. — Cene vstopnic so dvojne. — Ugodne zveze z vlakom iz Mirne in Mirne peči. Na obisk vlijudno vabi UPRAVA KINA

TOVARIŠI XII. SNOUB!

Stalni odbor XII. SNOUB vabi nekdanje pripadnike te brigade, da se udeležijo zborovanja, ki bo v nedeljo, 27. februarja, ob 9. uri v Domu JLA v Novem mestu. Pogovarjali se bomo o najvažnejših vprašanih borcev »dvanaajste« in o zgodovini te brigade. Stalni odbor XII. brigade

RADIO LJUBLJANA

VŠAR DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 25. FEBRUARJA: 8.05 Operna matineja. 9.25 Domače vino — domači ansambli. 10.35 Novost na knjižni polici. 11.00 Turistični napotki za tujce goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Vrt. Janez Marinšek: Pravilno shranjevanje živil v hladilniku. 12.40 Slovenske narodne in ponarodele v prireditvi Vlada Goloba. 14.35 Poje zbor »Gusina« iz Bolgarije. 15.20 Napotki za turiste. 15.30 Od vasi do vasi. 17.05 Petkov simfonični koncert. 18.20 Igra Zabavni orkester RTV Ljubljana. 18.45 Kulturne diagonale. 20.00 Iz arhiva opernih melodij. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 26. FEBRUARJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.45 Četrte ure z ansambli Mirka Souca. 11.00 Turistični napotki za tujce goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.00 Alojz Šrebotnik: Kraška sulta. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Albin Stritar: Vplivi obdelovanja tal na pedološke procese v tleh. 12.40 Kvintet Asenič in trio Vitala Ahadžića. 14.05 Z jugoslovanskimi pevcami v italijanskih operah. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Pesmi in plesti ju-

goslovanskih narodov. 17.05 Gremo v kino. 18.20 Iz naših rejelnih postaj — studio Maribor. 20.00 Sobotni koncert lahke glasbe. 20.30 Spoznavajmo svet in domovino. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 27. FEBRUARJA: 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Veseli tobogan. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Še pomnite, tovariši... Drago Kumer: Mladost v taborišču. 10.25 Pesmi borbe in dela. 11.00 Turistični napotki za tujce goste. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.30 Za našo vas. 13.45 Ansambel Milana Vitka in trio Jožeta Krežeta. 14.00—17.00 Nedeljsko športno popoldne. 17.05 Znamenite arije — slavni pevci. 17.30 Radijska igra — Aleksander Marodič: Ministrant. 20.00 Glasba ne pozna meja.

PONEDELJEK, 28. FEBRUARJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.10 Otroška igra s petjem. 10.15 Vilim Markovič: Rapsodija v A-duru. 10.55 Glasbena medija. 11.00 Turistični napotki za tujce goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Jožica Urbas: Uspehi postaje za preskušanje kakovosti prašičev. 12.40 Ruske narodne pesmi. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 Vlak dan za vas. 17.05 V svetu

opernih melodij. 18.20 »Signal«. 18.45 Narava in clovek — Dr. Anton Svetina: Lovsko gospodarstvo. 20.00 Skupni program JRT — studio Ljubljana.

TOREK, 1. MARCA: 8.05 Glasbena matineja. 10.15 S »Stirimi« grobijanji na odru ljubljanske opere. 11.00 Turistični napotki za tujce goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Jana Pintar: Ocenjevanje in potrfovanje vina. 12.40 Ansambel Franke Jankovič in trio Avgusta Stanka. 14.35 Pet minut za novo pesmico. 15.30 V terek na svidenje. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.45 Na mednarodnih križpotjih. 20.00 Koncert zbora primorskih študentov »Vinko Vodopivec«. 20.20 Radijska igra — Jovanka Jorgačević: Primer Mihael Zazmerom.

SREDA, 2. MARCA: 8.05 Glasbena matineja. 9.10 Kako poljo mladi pevci po svetu. 10.15 Pianistka Zlata Feller iz Sarajeva. 10.45 Clovek in zdravje. 11.00 Turistični napotki za tujce goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Josip Butinar: Problemi soljanja agronomov na prvi stopnji. 12.40 Slovenske narodne pejeva. 13.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.15 Iz fonoteke radija Koper. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Skupni program JRT — Studio Ljubljana.

ČETRTEK, 3. MARCA: 8.05 Glasbena matineja. 9.25 Bremenski mestni godci. 9.40 Stari in novi znanci. 10.15 Z našimi pevci v ita-

lijanskih operah. 11.00 Turistični napotki za tujce goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Erik Eiselt: Mlečnost in krmiljenje krav po otelitvi. 12.40 Na kmečki peči. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Chopin na baletem odru. 15.30 S pihalnimi godbami in ritmu korčnice. 17.05 Turistična oddaja. 18.45 Jezikovni pogovori. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov.

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 24. FEBRUARJA: 19.00—19.30 — Mladinska oddaja.

NEDELJA, 27. FEBRUARJA: 10.20 — Poročila — Notranjepolitična rubrika — Naš razgovor z delegatom, ki nas bo zastopal na republiškem kongresu SZDL — Problematika predšolskega varstva v Brežicah — Iz novinarjeve beležnice — Za naše kmetovalce: Gnojenje sadnega drevja — Postajate posnetke ansambla Bratov Lopatičev in Fante na vasi — Magneto-fonski zapis: Problematika osnovne šole Pišce — Pozor, nimaš prednosti! — Pogovor s poslušalci — Obvestila in spored naših kinematografov. 13.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 1. MARCA: 18.00 — Ne smemo pozabiti — Nova v knjižnici — Od torika do torika v Brežičkem kinu — Sportni pregled — Obvestila — Glasbena oddaja: Za ljubitelje opernih arij.

Komisija za nabavo in odtujitev osnovnih sredstev pri

CESTNEM PODJETJU V NOVEM MESTU

razpisuje

javno licitacijo za prodajo osnovnih sredstev:

- FIAT ZASTAVA CAMPAGNOLA, ni v voznem stanju, izključna cena 250.000 starih dinarjev.
- OSEBNI AVTOMOBIL MERCEDES D-170 v voznem stanju, izključna cena 1.000.000 starih dinarjev.
- TOVORNI AVTOMOBIL TAM PIONIR, ni v voznem stanju, izključna cena 500.000 starih dinarjev.
- POLTOVORNI AVTOMOBIL DKW KURIR, v voznem stanju, izključna cena 250.000 starih dinarjev.
- PARNI VALJAR D. DJAKOVIČ, 2. kom., brezhibna, izključna cena 2.000.000 starih dinarjev.
- PISALNI STROJ OLIMPIA, pokvarjen, izključna cena 15.000 starih dinarjev.
- STANOVANJSKA HIŠA V MOZLJU št. 1 z gospodarskim poslopjem, izključna cena 500.000 starih dinarjev.

Licitacija bo 7. 3. 1966 v prostori Stranskih obratov Cestnega podjetja v Novem mestu, v Bučni vasi, in sicer: za gospodarske organizacije ob 9. uri, za zasebnike pa ob 11. uri. Interesenti morajo pred pričetkom licitacije položiti kavcijo v višini 10% izključne cene. Ogled predmetov od 1. do 7. marca je mogoče vsak dan od 6. do 14. ure v Stranskih obratih Cestnega podjetja v Bučni vasi. Potrebne informacije dobite po telefonu Novo mesto 21-571.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: Občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje. UREJUUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, Miloš Jakopc, Marjan Legan, Marjan Moškon, Jože Princ, Jožica Teppy in Ivan Zoran. IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 50 par (50 starih dinarjev) — Letna naročnina 20 n. dinarjev (2000 starih dinarjev); polletna 10 n. dinarjev (1000 starih dinarjev); plačljiva je vnaprej — Za izmenjavo 3750 n. dinarjev (3750 starih dinarjev) oz. 3 ameriške dolare — Tekoči račun pri podr. SDK v Novem mestu. 521-89 — NASLAV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Casopisno podjetje DELO v Ljubljani.